

Wyższa Szkoła Teologiczno Humanistyczna
The Ukrainian Institute of Arts and Sciences
The Ukrainian Adventist Theology Institute

**XIII MIŻNARODNA
NAUKOVO-PRAKTYCZNA KONFERENCJA
«Антикризовий розвиток соціальних та
економічних процесів в умовах
глобалізації»**

**XIII MIŻNARODNA
STUDENTSKA
NAUKOVO-PRAKTYCZNA KONFERENCJA
«Актуальні проблеми соціальних
та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

**IV MIŻNARODNA
NAUKOVO-PRAKTYCZNA KONFERENCJA
«Сучасні філологічні студії:
теоретична та прикладна лінгвістика»**

Буча, 2018

**XIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах
глобалізації»**

**XIII МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

**IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Сучасні філологічні студії: теоретична та прикладна лінгвістика»**

***Рекомендовано Вченою радою
Українського Гуманітарного інституту
Протоколом №10 від 18 червня 2018 р.***

***Адреса редколегії
Україна, 08292, Київська обл., м. Буча, вул. Інститутська, 14
ПВНЗ «Український гуманітарний інститут»***

©ПВНЗ «Український гуманітарний інститут», 2018
©Автори, 2018

ЗМІСТ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в
умовах глобалізації»**

Алькема В.Г.	10
ЛОГІСТИЧНИЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЛОВОЇ ДОСКОНАЛОСТІ СЕРВІСНИХ КОМПАНІЙ.....	10
Баран А. М.	13
ХРИСТІЯНСЬКІ МОТИВИ В ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА	13
Братусь І.В.	16
ПОШУКИ ШЛЯХІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ СИЛАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ.....	16
Бурова О.Б.	18
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	18
Гриненко І.В.	22
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК НОВИЙ ТИП СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	22
Кігель В.Р.	24
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО ОБІГУ КРАЇНИ	24
Міночкіна О.М.	28
МІЖНАУКОВА МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ І ДЕЛІБЕРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ: ГЛОБАЛІСТИКА, ЕКОНОМІКА, ФІЛОСОФІЯ	28
Ніжегородцев В.О.	36
ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	37

Петухова О.М.	40
КОНТРОЛІНГ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	40
Проданюк Ф.М.	43
ОБРАЗ ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ XVIII – XIX СТОЛІТЬ.....	43
Рибак С.С.	47
АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПОДКАСТИНГУ ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ.....	47
Романчук С.М.	50
ЕВТАНАЗІЯ ЯК МОРАЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМА	50
Свириденко В.Ю.	52
ЗАСТОСУВАННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ.....	52
Сілакова Г.В.	54
МІСЦЕ ТА РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	54
Чаплигін В.П., Терещенко В.І.	58
ЛЮДИНА ТА ЇЇ ЗДОРОВ'Я В НАУКОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ	58

**XIII МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

Абрамюк Д.Ю.....	64
ПРОБЛЕМА СМЕРТІ В ЕВОЛЮЦІОНІСТСЬКІЙ І КРЕАЦІОНІСТСЬКІЙ ПАРАДИГМІ МИСЛЕННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	64
Балігар А. С.	67
РЕЦЕНЗІЯ ТА ЇЇ ЗАВДАННЯ	67
Берецькі В.О.....	70
ПРОБЛЕМА ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ У БОГОСЛОВСЬКИХ ПОГЛЯДАХ АПОСТОЛА ПАВЛА	70
Список використаних джерел	73
Вечірко П.П.	73
ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ НА МОРАЛЬНО- ЕМОЦІЙНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	73
Германова Є.О.	76
ЕТИМОЛОГІЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ.....	76
Долгова А.С.	81
ПЕРЕСПІВИ БІБЛІЙНИХ ПСАЛМІВ У ТВОРАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ	81
Корольова В.В.	84
ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК В ПРОДУКТАХ ХАРЧУВАННЯ І ЇХ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я.....	84
Москаленко В.В.	87
МЕТОДИ СТРИМУВАННЯ ВІД ГАДЖЕТІВ.....	87
Новак М.М.....	90
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА КИЄВА	90
Півень В.І.	94
РЕПОРТАЖ В ТРЕВЕЛ БЛОГАХ	94
Півень В.І.	97
ЯКІСТЬ ЖАНРУ РЕПОРТАЖ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ BBC NEWS УКРАЇНА.....	97
Потурнак А.О.	99

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЙНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ДІТЕРАТУРИ.....	99
Продан П.Я.	102
КОНСЕРВАТИВНЫЙ И ЛИБЕРАЛЬНЫЙ ВЗГЛЯД НА ВОПРОС АВТОРСТВА КНИГИ ПРОРОКА ДАНИИЛА	102
Проданюк Р.Р.	106
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	106
Рябенко А. М.	107
ІНТЕРВ'Ю ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ЖАНР РАДІОЖУРНАЛІСТИКИ.....	107
Семенюк М.В.	110
ПРОБЛЕМА ХІМІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ: ДУХОВНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	110
Смерека А. І.	112
ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КРЕАЦІОНІСТСЬКОЇ ДОКТРИНИ В ЦЕРКВІ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ.....	112
Соловйова О.В.	117
ГНАТ МЕРЄНКОВ ЯК РЕЛІГІЙНИЙ ЖУРНАЛІСТ	117
Ткачук Д.В., Журба О.П.	125
ВНЕСОК ВІТОЛЬДА КАМІНСЬКОГО У ЗБАГАЧЕННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ГІДРОТЕРАПІЇ	125
Харкута В.С.	128
БАНКІВСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ОСОБЛИВИЙ ПРОЦЕС МІЖ СИСТЕМАМИ	128
Шнуренко А.Б.	131
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	131
Шнуренко С.В.	133
ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ ФЕНОМЕН МЕТАФОРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ІНДИВІДОМ.....	133
Штанько В. С.	136
ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ	136
Шумчук Б.О.	139
ВПЛИВ ГОМОСЕСУАЛЬНОСТІ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ, ФІЗИЧНИЙ ТА ДУХОВНИЙ СТАН СУСПІЛЬСТВА.....	139

**IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Сучасні філологічні студії: теоретична та прикладна лінгвістика»**

Данилюк Л.В.	146
МОВА ЯК КОМПОНЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	146
Евдокимова Л.В.	151
РОЛЕВЫЕ ИГРЫ КАК МЕТОД ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	151
Калита А.А.	153
СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ФОНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	153
Калюжна А.Б.	155
ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ОЦІНКИ КОНЦЕПТУ <i>ТАЄМНИЦЯ</i>	155
Калита А.А., Клименюк Н.А.	163
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ОБУЧЕНИЯ ПРОИЗНОШЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА.....	163
Клімук В.В.	166
ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ	166
Красноносенко Т.С.	169
МЕТАФОРИЧЕСКИЕ ПЕРИФРАЗЫ С КОМПОНЕНТОМ "DAS TOR", ОТРАЖАЮЩИЕ ОСОБЕННОСТИ ИХ ПРИРОДНО- ГЕОГРАФИЧЕСКОГО ПОЛОЖЕНИЯ	169
Полина А. В.	172
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОГНИТИВНОЙ МЕТАФОРЫ В ТЕКСТЕ БИБЛИИ	172
Тараненко Л.І.	175
УЧАСТЬ ФОНЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ В АКТУАЛІЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТІВ МАЛОЇ ФОРМИ	175
Щербакова О.А.	179
АСИМІЛЯЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ АНГЛІЦИЗМІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	179

**XIII МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Антикризовий розвиток соціальних та
економічних процесів в умовах глобалізації»**

Буча, 2018

Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах глобалізації: Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференція, Буча, квітень 2018 р.: Тези доп.: – К.: Міленіум, – 2018.

Розглянуто актуальні питання теорії та тенденцій розвитку засобів масової комунікації, а також особливості та тенденції аудіовізуальної журналістики. Обговорено сучасні виклики онлайн-комунікації та етичного дискурсу сучасних медіа.

Досліджено питання мовного коду у мас-медійному просторі, а також розглянуто особливості взаємозв'язку журналістики і PR технологій. На конференції обговорено питання проблематики ЗМІ: економічної, соціальної, політико-правової.

Матеріали конференції видано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Балаклицький М.А., доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Гриненко І.В., кандидат соціологічних наук, доцент

Хлебнікова Н.В., кандидат філологічних наук, доцент

Алькема В.Г.
д.е.н., професор
Український гуманітарний інститут

ЛОГІСТИЧНИЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЛОВОЇ ДОСКОНАЛОСТІ СЕРВІСНИХ КОМПАНІЙ

Ділова досконалість, на думку президента Української асоціації Петра Каліти, є основою успішності та конкурентоспроможності компаній та економік світу. Серед сучасних проблем у сфері ділової досконалості та конкурентоспроможності суб'єктів вітчизняного бізнесу, особливе місце займають механізми та інструменти удосконалення їх бізнес-процесів.

Метою роботи є дослідження місця та ролі логістичного аудиту як інструменту ідентифікації невідповідностей прийнятному рівню ділової досконалості та конкурентоспроможності сервісних компаній.

Сервісні компанії в сучасній економіці відіграють суттєву роль в обслуговуванні в просторі та часі матеріальних, фінансових, інформаційних потоків та потоків клієнтів. Ключовою проблемою їх діяльності є високий рівень суб'єктивізму в оцінюванні якості як надавачем так і споживачем послуг. Ці компанії для забезпечення високого рівня власної репутації прагнуть до постійного впровадження сучасних інструментів оцінювання діяльності на ринку. Серед нових інструментів які використовують успішні сервісні компанії варто виділити логістичний аудит[1, с. 85; 2, с. 234].

На першому етапі досліджували сутність аудиту та логістичного аудиту. Під аудитом розуміють перевірку офіційної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти та відповідності чинному законодавству. У Законі України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993р. № 3125-XII представлено таке визначення: “.аудит – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлювання незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єкта господарювання) згідно із вимогами користувачів. У Міжнародних стандартах аудиту наведено трактування поняття аудиту як перевірки фінансових звітів, що “має на меті надання аудиторіві можливості висловити думку про те, чи складені ці фінансові звіти відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової

звітності”. Аудит це підприємницька діяльність аудиторів які здійснюють незалежну перевірку бухгалтерської звітності, платіжно-розрахункової документації, податкових декларацій та інших фінансових документів з метою встановлення достовірності бухгалтерської звітності суб’єктів господарювання, відповідності здійснених ними фінансових і господарських операцій нормативним актам. Отже, на думку більшості вчених, аудит – це незалежне дослідження фінансової звітності та іншої інформації суб’єктів підприємницької діяльності з метою формування висновків про реальний стан суб’єкта господарювання.

Глобалізація та персоніфікація бізнесу спонукає до розширення спектру аудиторських послуг. Серед новітніх інструментів аудиту які дозволяють сервісним компаніям об’єктивно оцінити наявні невідповідності діяльності та запровадити заходи щодо їх усунення слід віднести логістичний аудит. Другим етапом стало дослідження альтернативних поглядів на місце і роль логістичного аудиту. Логістичний аудит розглядається як аудит логістичних функцій та систем, логістичний аудит логістичного середовища, логістичний аудит каналів та ланцюгів поставок. Окремі науковці вважають логістичний аудит інструментом логістичного менеджменту. Не зважаючи на те, що на сьогодні практично не існує усталеного розуміння такого виду аудиту, а окремі професіонали взагалі не визнають доцільність використання логістичного аудиту, результати наукових пошуків вітчизняних вчених свідчать про постійно зростаючий попит на логістичний аудит [3]. Згідно даних вікіпедії логістичний аудит – це комплексна перевірка ефективності роботи логістичної системи компанії. На думку професора Н.І. Чухрай логістичний аудит - метод ідентифікації існуючих невідповідностей між декларованим та фактичним станом, впроваджуваних або функціонуючих логістичних систем, а також оцінки їх результативності. Науковець С.А. Мехович під логістичним аудитом розуміє цільовий збір, аналіз та обробку даних функціональної та виробничо-технічної сукупності інформації. І.А. Пузанова вважає, що логістичний аудит є інструментом аналізу існуючої логістичної системи, її продуктивності, інноваційності, ефективності та результативності. Г.М. Паласюк розглядає логістичний аудит як сучасний інструмент логістичного менеджменту, який дозволяє провести аналіз усіх складових логістичного ланцюга постачань та логістичної системи підприємства в цілому. О.Є. Шандрівська під логістичним аудитом розуміє комплексну періодичну перевірку середовища логістики, цілей, стратегій та окремих видів логістичної діяльності підприємства. Г.Г. Левкін розглядає логістичний аудит як інструмент неупередженої оцінки всього ланцюга поставок. Не зважаючи на несхожість наявних підходів до визначення сутності логістичного аудиту слід

ідентифікувати спільні позиції наукової спільноти, а саме: логістичний аудит це комплексний інструмент неупередженої оцінки, логістичний аудит охоплює середовище функціонування логістичних потоків, логістичний аудит є інструментом логістичного менеджменту.

Завершальним етапом дослідження був пошук спільного і відмінного між поняттями «аудит» та «логістичний аудит». Логістичний аудит поділяють на зовнішній та внутрішній [4]. Зовнішній аудит концентрується на ревізії фінансових звітів компаній. Його здійснюють незалежні аудитори представники аудиторських компаній за ініціативи самих сервісних компаній у випадках передбачених законодавством. Зовнішній логістичний аудит зосереджений на аспектах зовнішнього логістичного середовища. Цей аудит здійснюється, як правило, зусиллями власних фахівців. Основна увага при такому аудиті зосереджується на зовнішніх чинниках та оцінці рівня логістичного сервісу. Внутрішній аудит присвячений дослідженню і оцінці адекватності та ефективності систем внутрішнього контролю компанії. Він здійснюється контрольною комісією створеною керівником компанії. Внутрішній аудит логістики має на меті визначення неузгодженості між практиками компанії і очікуваннями її клієнтів. Результатом такого аудиту можуть бути вплив на зміну поглядів клієнта на наявний сервіс або пропозиція іншого сценарію його обслуговування.

Отже використання логістичного аудиту є відносно новим інструментом в системі логістичного менеджменту сервісних компаній. Очевидними перевагами цього інструменту є сприяння ефективності їх діяльності та конкурентоспроможності на ринку сервісу. Практична значущість результатів дослідження полягає в тому, що було визначено місце і роль логістичного аудиту в системі логістичного менеджменту сервісних компаній. Ідентифіковано спільні та відмінні риси між аудитом та логістичним аудитом у вітчизняній практиці їх реалізації.

Список використаних джерел

1. Ваховська М.Ю. Логистический аудит в Украине /М.Ю. Ваховська// Экономика и управление. 2011. - №5. - с.82-89
2. Гайдабрус Н. В. Основні аспекти аудиту логістичного сервісу / Н. В. Гайдабрус // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 2. – С. 234–242.
3. Первоклассный сервис как конкурентное преимущество / Д. Шоулл. – Режим доступа : http://www.iteam.ru/publications/marketing/section_28/article_3426/

4. Посилкіна О. В. Методичні аспекти впровадження логістичного аудиту на фармацевтичних підприємствах / О. В. Посилкіна, А. П. Юрченко // Фармацевтичний часопис. – 2010. – № 1. – С. 49–52.

Баран А. М.

канд. геологічних наук

ДП “Українська геологічна компанія”

ХРИСТІЯНСЬКІ МОТИВИ В ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА

Важко переоцінити значення особистості Т.Г. Шевченка на становлення сучасної української мови, відродження української літератури і культури. На тлі унікальності цієї постаті виглядає важливим, яким був його релігійний світогляд, оскільки він принципово впливає на формування і розвиток особистості. Серед чисельних дослідників творчості мистця існували різні погляди щодо цього. В радянському літературознавстві вимальовувався образ Шевченка як атеїста і богоборця [1]. Головним приводом для цього стали деякі контроверсійні висловлювання поета. Деякі емігранти радянської доби і ряд дослідників в пострадянський період наголошували на православності Т. Шевченка [1; 3; 4]. Згідно [1], ще одна група дослідників не абсолютизує релігійність чи нерелігійність Шевченка, а намагається осмислити це явище в його складності і суперечливості – М. Грушевський, Д. Чижевський, В. Сулима та ін. То ж ким був один із основоположників сучасної української літературної мови – християнином чи атеїстом?

Якщо зробити статистичний аналіз окремих слів “Кобзаря”, то ми побачимо наступне: у збірці видання 1987 року присутньо 224 поетичних твори [5]; поняття Бог у різних формах (слова Господь, Бог, Саваоф) зустрічається 528 разів, тобто в середньому в 1 творі поет 2,3 рази згадує про Бога; є в його збірці й контроверсійні згадки про Бога у більше або менше негативному контексті – їх 65, але ще 463 рази він згадує Бога у позитивному, інколи нейтральному контексті, тобто на одне дещо негативне висловлювання припадає 7,1 позитивних; до слова Бог поет часто застосовує такі епітети як милий, святий, єдиний, істинний, праведний тощо; серед назв віршів є такі: “Тризна”, “Чернець”, “Пророк”, “Марія”, “Молитва”, “Саул”. Як відомо, пророки, Марія і Саул є героями Священного Писання. І Т. Шевченко був добре з ним знайомий: поет 14 разів безпосередньо звертається до Біблії - переспівує 10 псалмів Давида, пише подражаніє 11 псалму, 35 розділу книги пророка Ісаї, 19 розділу книги пророка Єзекіїля, 14

розділу книги пророка Осії; в якості епіграфу до віршів 6 разів використовує цитати з Біблії; 6 разів в поезіях він говорить про читання Святого Письма; неодноразово слова Бога або з Біблії називає святими; в його збірці неодноразово зустрічаються такі власні назви як Віфлеєм, Назарет, Сіон, Фавор, Юдея, Вавілон та багато ін. і поняття – “рай”, “божий суд” тощо, а також згадуються біблійні герої – Давид, Йосип, Ірод, Єлизавета, Захарій, месія та інші. Щоб вільно володіти такою кількістю біблійних понять, імен і назв необхідно не тільки читати Біблію, але й добре її знати. Ще один чинник вказує на християнський світогляд поета – це його відношення до молитви. Про неї поет згадує в різній формі 180 разів [5]. Моляться як літературні герої поета, так і він сам. Або ж просто згадується ця дія. Відношення поета до молитви нагадує протестантське - Т. Шевченко молиться своїми словами. Це добре відображено у вірші “Молитва”.

В поезії Т. Шевченка відобразилось відношення поета до всіх головних християнських напрямів – католицизму, православ'я, протестантизму.

Про католицизм Т. Шевченко пише небагато, але відношення до нього у поета однозначно негативне. В поемі “Єретик” засуджується католицизм загалом, в історичній поемі “Гайдамаки” і вірші “Буває, в неволі іноді згадаю” католики звинувачуються у роз'єднанні двох народів і розв'язанні польсько-української війни [5, с. 91, 475-476], у вірші “Полякам” у розпалюванні міжконфесійної ворожнечі [5, с. 335]. Втім, наприкінці цієї поезії Шевченко називає ляхів-католиків друзями і братами й закликає їх до примирення. Прижиттєве відношення поета до католиків було позбавлене тенденційності. Багатьох представників цієї конфесії він поважав за їх людські якості.

Православ'я найбільше присутнє у поезії Т. Шевченка. І відношення до нього у мистця дуже неоднозначне. Народні вірування та звичаї національних літературних героїв поета є однозначно православними. І сам Шевченко в поезіях інколи проявляє подібні погляди [5]. Але в його творчості знаходимо і прямо протилежне ставлення. Православних служителів він найчастіше називає попами. В поезіях попи брешуть [5, с. 489] (“Неофіти”), дяк п'є [5, с. 498] (“Доля”), чернець гуляє, а не навчає Святого Письма [5, с. 402] (“Ой виострю товариша”). В деяких поезіях говориться про невідповідність слів і діл представників цієї конфесії [5, с. 263-264, 381] (“Кавказ”, “Марина”) і проявлено критичне ставлення до переходу в чернецтво [5, с. 324] (“Княжна”) і нехристиянського відношення до людей [5, с. 329-330] (“Сон. Гори мої високі”). Одного разу православний собор, як будівля, названий пірамідою, а священник жрецем [5, с. 550] (“Кума моя і я”), проявляється сарказм до російського митрополита [5, с. 535] (“Умре муж велій в власяниці”) і чернецтва [5, с. 535-536] (“Гімн черничий”), а також

іронія до самодержавних православних [5, с. 196] (“Сон. У всякого своя доля”). У вірші “Ликері” поет проявляє недовіру візантійській, а отже православної, релігії в принципі [5, с. 538]. Якими б гострими не були критика і сарказм по відношенню до православ’я, Т. Шевченко в своєму житті та поезії переважно зберігає повагу й любов до представників цієї конфесії. Це проявляється хоча б у тому, наскільки часто і яким знанням, і навіть симпатією в своїх поезіях він описує православну обрядовість своїх українських народних персонажів.

Єдиним християнським напрямом, який Шевченко не критикує є протестантизм. Але пише про нього він не так багато. Цій темі, зокрема одному із найбільш вагомим представників ранньої Реформації Я. Гусу, повністю присвячено поему “Єретик”. У передмові поет називає чеського реформатора святим, великим мучеником. І далі виявляє бажання, щоб усі слов’яни були такими ж “єретиками”, як Я. Гус [5, с. 208]. В поемі причиною уярмлення простих людей поет устами Гуса називає релігійну деспотію католицизму [5, с. 208], засуджує його догмати і торгівлю письмовими відпущеннями гріхів [5, с. 210], а чеський реформатор названий правдивим, праведним, який бореться з адовими оковами і хоче показати незрячим святе диво [5, с. 209]. В кінці твору підкреслюється, що зі спаленням на вогні Яна Гуса його противникам не вдалося спалити Божого слова. Таким чином, у Шевченка Гус є святим, праведним, правдивим, а його вчення уподібнюється до Божого слова. У примітках до поеми “Гайдамаки” поет опосередковано засуджує Варфоломіївську ніч у Парижі [5, с. 84, 561-562]. Схильність до протестантизму Т. Шевченко засвідчує у віршах “Світе ясний! Світе тихий” і “Ликері” [3]. На протестантські погляди Т. Шевченка вказували й інші автори [2, с. 124].

Підсумовуючи вищенаведене, варто відзначити, що релігійність і Священне Писання червоною ниткою пронизують всю поетичну творчість поета. В своїй поезії Т. Шевченко найбільше критикує католицизм і меншою мірою православ’я. Єдиним християнським напрямом, що не зазнав критики є протестантизм. Як і для європейських реформаторів, Біблія для поета була настільною книгою більшу частину його життя. Імовірно, знання цієї книги і обумовило наближення Шевченка до протестантизму. Але його повний перехід до цього християнського напрямку так і не був реалізований повністю. Він і не міг відбутись на фоні тогочасної релігійної деспотії в Російській імперії, коли для українського народу була заборонена будь-яка релігія крім православ’я.

Список використаних джерел

1. Бородінова М. Поезія Т. Шевченка у ракурсі рецепції образів та мотивів Старого Завіту // Шевченкознавчі студії. Зб. наук. пр. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2008. – Вип. 10. – С. 8-13.
2. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – Вінніпег, Мюнхен, Детройт, 1962. – 160 с.
3. Захара І.С. Т.Г. Шевченко і християнські конфесії в Україні // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. - Серія “Історичне релігієзнавство”, 2014. – Вип. 9. – С. 59-66.
4. Степовик Д. Наслідуючи Христа: Віруючий у Бога Тарас Шевченко. – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2013. – 480 с.
5. Шевченко Т. Кобзар / Т. Шевченко. – К.: Радянська школа, 1987. – 608 с.

Братусь І.В.
к.ф.н., доцент
Український гуманітарний інститут

ПОШУКИ ШЛЯХІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ СИЛАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ

Сьогодні Україна переживає своєрідний «бум» зацікавлення історичним минулим, витоками державності та етнічною самобутністю нашого народу. Це все є рисами відродження національної самоідентифікації. Інформаційні установи долучаються до цих процесів – багато з них є носіями унікальної інформації. Ця інформація повинна бути переформатована в зрозумілий і зручний формат, оскільки вкрай важливим є рівень «інформаційного сервісу». «Саме сервіс передбачає максимальну зручність користувача послуг. Інформаційні послуги тепер повинні бути побудовані не на внутрішньому замкнутому алгоритмі, а мовою зрозумілою людині - споживачеві послуг. Інакше він не буде користуватися цими послугами, що в умовах капіталізму негайно призводить до банкрутства і зникнення з інформаційного поля тих, хто недостатньо освоїв сервісні принципи» [1, с. 261].

Проблема адаптації різних джерел стоїть доволі гостро – документи минулого часто не мали чіткої структури каталогізації, а якщо й мали – багатьом сучасним користувачам вона не зрозуміла. З цією проблемою зіткнулася молода дослідниця З.Свердлик при вивченні минувшини Києва: «Попри те, що ми навели найбільш типові приклади принципів формування документів у справи в канцелярії думи та управи міста Києва, не можливо наразі чітко визначити найбільш застосований

принцип віднесення документів до конкретної справи. Адже, як свідчать архівні справи органів міського управління міста Києва кінця XIX – початку XX ст., є чимало справ, під час формування яких одночасно могли поєднуватися кілька принципів» [3, с. 33].

Подібні проблеми непокоять фахівців і вони намагаються зробити роботу з інформаційними джерелами більш досконалою. Україна зараз активно оновлює технічне та методичне оснащення інформаційних установ. Звісно, що недостатнє фінансування гальмує кардинальний прорив. Але вже не стоїть вибору «робити, чи ні». Якщо сьогодні українці не спроможуться створити якісне цифрове середовище, то завтра наша минувшина опиниться на межі знищення.

Форпостом в багатьох процесах збереження історичної пам'яті стали навчальні заклади. Тут важливо зазначити, що «культурологічна підготовка ... допоможе майбутньому педагогу ефективно адаптуватися до життя та продуктивної праці у соціумі, реалізуючи свої особистісні, громадянські та професійні покликання й обов'язки [2, с. 56]. Педагоги вже використовують в межах електронного навчання відповідні нароби інформаційних установ. Ця співпраця важлива як з позицій технологічного оновлення та вдосконалення освіти, так і з точки зору прищеплення любові до рідної землі, вихованню шанобливого ставлення до історичної минувшини.

В рамках вищої освіти навіть має відбуватися плавний перехід від споживання до створення інформаційного продукту. Бакалаври старших курсів і магістри (під керівництвом досвідчених викладачів) здатні створювати прості інформаційні елементи інформаційного простору (рівень Вікіпедії). Ця робота передбачає створення інтерактивного динамічного цифрового середовища, що цілком відповідає вимогам XXI століття.

Сподіваємося, що українцям вдасться зберегти та помножити цифрові доробки. «Україна повинна сьогодні розробити власні ... державні проекти і розробити інтеграцію особистого вкладу кожного українця в розвиток країни. Інакше хвилі забуття і піски часу невблаганно зітруть цілі пласти історичної пам'яті» [1, с. 264].

Список використаної літератури:

1. Братусь И. В. Использование семейных документов в общей историко-культурной ретроспекции [Текст] / И.В.Братусь // Историко-культурна спадщина: збереження, доступ, використання (матеріали конференції). – 2015. – С. 261–264.
2. Піддячий В.М. «Обґрунтування змісту культурологічної підготовки майбутнього педагога» / В.М. Піддячий // Неперервна професійна

- освіта: теорія і практика // Науково-методичний журнал - 2015. - Випуск 1-2 (42-43). Серія: Педагогічні науки - С. 52-58.
3. Свердлик З. М. Особливості оформлення архівних справ і зберігання документів в органах міського управління Києва кінця XIX – початку XX ст. (на прикладі Київської міської думи і управи) [Текст] / З. М. Свердлик // «Гілея: науковий вісник». – 2016. – Вип. 110 (7). – С. 32–36.

Бурова О.Б.
к.е.н., доцент
Український гуманітарний інститут

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Дослідження національних економічних інтересів і загроз є актуальним питанням сьогодення. Для сучасного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства потребує забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, підвищення рівня життя населення, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності.

Досить широко проблема економічної безпеки держави знайшла відображення у працях російських учених: А. Абалкіна, В. Сенчагова, В. Медведєва, С. Афонцева, А. Пороховського, А. Нестерова, К. Самсонова, Е. Бухвальда, А. Городецького, В. Тамбовцева, А. Ілларіонова. Серед українських учених значний інтерес становлять праці В. Косевцова, І. Бінька, Я. Жаліла, С. Воронцова, В. Мунтіяна, В.Шлемка, Б. Губського, С. Пирожкова, Г. Пастернака-Таранушенка. У працях цих учених висвітлені особливості визначення сутності та складових економічної безпеки держави, аналізу та оцінки економічної безпеки, формування напрямів її забезпечення.

Метою даної роботи є з'ясування сутності економічної безпеки, визначення її основних складових елементів, які в сукупності складають концептуальну основу механізму забезпечення економічної безпеки держави, та виявлення основних проблем її забезпечення. У зв'язку з цим наше завдання полягає у вивченні теоретичних основ економічної безпеки держави.

У вітчизняній та зарубіжній економічній літературі існує декілька десятків трактувань понять «безпека» та «економічна безпека». У країнах Західної Європи концепт «безпека» став уживатися наприкінці XII ст. і

трактувався як стан відсутності або нейтралізації загроз, небезпеки, а також створення умов та соціальних інститутів, що його забезпечують [1, с. 4].

На думку С.М. Шкарлет [2, с. 7], категорія «безпека» у слов'янському суспільстві з'явилася в середині XV ст. як реакція на захватницькі посягання Золотої Орди. У XVII ст. дане поняття вже відносять до державних і загальнонаціональних. Починаючи з 80-х років XX ст. розпочалася широкомасштабна наукова розробка категорії «безпека» установами провідних країн світу, найбільш відомими з них є Лондонський інститут стратегічних досліджень і Стокгольмський інститут досліджень безпеки, а в 90-х роках ця проблема зацікавила й вітчизняних авторів [3–7].

Сьогодні питання національної безпеки набуло особливої актуальності, оскільки від його вирішення залежатимуть доля України, соціально-економічний добробут громадян, становлення їхньої національної самосвідомості та поваги до своєї держави, тому необхідно врахувати помилки, допущені під час здійснення економічних реформ, які призвели до руйнівних процесів в економіці та у свідомості людей.

Погодимось з думкою О.В. Мірошніченко, що економічна безпека є одним із визначальних складових елементів системи національної безпеки [8, с. 8]. З багаторічного досвіду відомо, що лише надійна та ефективна система забезпечення економічної безпеки є необхідною умовою для стабільного та стійкого соціально-економічного розвитку держави і захисту її незалежності.

У зарубіжній та вітчизняній літературі існує багато підходів до тлумачення поняття економічної безпеки держави за допомогою таких характеристик:

– стійкість та стабільність, протидія внутрішнім і зовнішнім загрозам, під якими розуміємо міцність і надійність зв'язків між усіма елементами економічної системи, стабільність економічного розвитку держави, стійкість до стримування та знешкодження дестабілізуючих загроз факторів;

– економічна незалежність, що характеризує насамперед можливість для будь-якого суб'єкта економічної безпеки самостійно приймати і реалізовувати стратегічні економічні та політичні рішення для розвитку, можливість використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення стабільності та розвитку;

– самовідтворення та саморозвиток. Ця характеристика передбачає створення необхідних умов для ведення ефективної економічної політики та розширеного самовідтворення, забезпечення конкурентоспроможності національної економіки на світовій арені;

– національні інтереси. Ця характеристика визначає спроможність національної економіки захищати національні економічні інтереси.

Дослідниця В.О. Гончарова [3, с. 18] розуміє під національною економічною безпекою такий стан національної економіки, при якому зберігається стійкість і здатність до несприятливих умов розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів. Авторка переконана: перешкоджаючи впливу різноманітним загрозам, неодмінно можна досягти стійкого рівня економічної безпеки держави.

Подібну думку щодо трактування економічної безпеки держави має і А. Ревенко [9, с. 15]: це – «стан економічної системи, що характеризується стійкістю щодо впливу ендогенних (внутрішніх) та екзогенних (зовнішніх) чинників, які створюють загрозу для суспільства».

Фахівці Національного інституту стратегічних досліджень запропонували таке тлумачення поняття економічної безпеки: «Економічна безпека – це такий стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз і здатний задовольнити потреби особи, суспільства, держави» [7, с. 3].

Група вчених, визначаючи категорію економічної безпеки держави, за основу беруть передумови для економічної незалежності. Наприклад, А. Степаненко та М. Герасимов [10, с. 39] під економічною безпекою розуміють такий стан економіки, що забезпечує її зовнішню незалежність і внутрішню стабільність.

Інші науковці для трактування поняття економічної безпеки зосередили свою увагу на самовідтворенні та саморозвитку. Я. Жаліло стверджує, що економічна безпека – це «складна багатофакторна категорія, що характеризує здатність національної економіки до розширеного відтворення з метою задоволення на визначеному рівні потреб і власного населення, і держави, протистояння дестабілізуючій дії чинників, що створюють загрозу стійкому збалансованому розвитку країни; забезпечення кредитоспроможності національної економіки у світовій системі господарювання» [5, с. 143].

Найбільш вдале, на нашу думку, визначення в межах трьох підходів інтерпретує економічну безпеку як «сукупність вимог і факторів, що забезпечують незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, здатність до постійного оновлення і самовдосконалення» [11, с. 5].

Проаналізувавши існуючі підходи до визначення економічної безпеки держави, відзначимо, що економічна безпека держави – це стан економіки держави, для забезпечення якого створюються стійкі та науково обґрунтовані методи нейтралізації негативного впливу внутрішніх і зовнішніх загроз, з'являються необхідні умови для стабільного соціально-економічного розвитку держави, захисту національних економічних інтересів та підвищення добробуту громадян.

Серед теоретичних аспектів економічної безпеки вагоме місце посідає класифікація її складових елементів. Науковці В.Т. Шлемко, І.Ф. Бінько [7] виділяють такі складові елементи економічної безпеки:

– внутрішні складові економічної безпеки: сировинно-ресурсна, енергетична, фінансова, воєнно-економічна, технологічна, продовольча, соціальна, демографічна, екологічна;

– зовнішньоекономічна безпека: експортна та імпортна.

На нашу думку, до економічної безпеки держави варто віднести ті складові елементи, які характеризують лише економічні процеси та суміжні з ними явища, це: інвестиційно-інноваційна, фінансова, зовнішньоекономічна, продовольча та енергетична безпека.

Запропоновані методичні рекомендації передбачають розрахунок інтегрального показника рівня економічної безпеки. Зазначимо, що протягом 1996–2015 рр. найкраще значення інтегрального показника зафіксовано в 2007–2008 рр. [12].

Виділимо основні проблеми забезпечення економічної безпеки, які потребують першочергового вирішення:

– наявність та загострення економічної кризи в Україні в умовах збройної агресії з боку Російської Федерації;

– зростання корупції;

– погіршення добробуту населення та зростання рівня безробіття;

– підвищення тінізації економічної діяльності;

– різке падіння реального ВВП;

– втрата інвестиційної привабливості нашої держави.

Отже, проведений аналіз літературних джерел про трактування економічної безпеки дає змогу зробити висновок, що серед учених-економістів немає єдиної думки щодо визначення її сутності та складових елементів.

Подальший розвиток ринкових відносин неможливий без вивчення теоретико-методичних аспектів цієї проблеми і створення ефективного механізму забезпечення економічної безпеки, тому актуальною є проблема розуміння сутності економічної безпеки та чіткого визначення її складових елементів, а також своєчасного виявлення впливу негативних загроз-факторів із метою створення власної системи економічної безпеки, що надасть можливість уникнути руйнівних наслідків становлення національної економіки та забезпечити її конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Основи економічної безпеки : [підручник] / О.М. Бандурка, В.Є. Духов, К.Я. Петрова, І.М. Черняков. – Харків : НУВС, 2013. – 236 с.

2. Шкарлет С.М. Еволюція категорії «безпека» в науковому та економічному середовищі / С.М. Шкарлет // Формування ринкових відносин. – 2017. – № 6. – С. 7–12.
3. Гончарова В.О. Вплив тіньової економіки на економічну безпеку держави : [монографія] / В.О. Гончарова. – Х. : ХНУ, 2011. – 195 с.
4. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : [монографія] / М.М. Єрмошенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 309 с.
5. Жаліло Я.А. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти / Я.А. Жаліло. – К. : Сатсанга, 2011. – 224 с.
6. Пастернак-Таранушенко Г. Економічна і національна безпека держави / Г. Пастернак-Таранушенко // Економіка України. – 1994. – № 2. – С. 51–56.
7. Шлемко В.Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення : [монографія] / В.Т. Шлемко, І.Ф. Бінько. – К. : НІСД, 2007. – 144 с.
8. Мірошніченко О.В. Визначальні функції системи національної економічної безпеки / О.В. Мірошніченко // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. – 2017. – № 12. – С. 8–12.
9. Ревенко А. Проблеми формування національної економічної безпеки України / А. Ревенко // Економіка України. – 2003. – № 11. – С. 15–21.
10. Степаненко А. Оцінка економічної безпеки України та її регіонів / А. Степаненко, М. Герасимов // Регіональна економіка. – 2012. – № 2. – С. 39–54.
11. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение / Л. Абалкин // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 4–13.
12. Стан енергетичної безпеки України (оцінка та методологія розрахунку) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

Гриненко І.В.

к. соціол. н., доцент кафедри журналістики
Український гуманітарний інститут

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК НОВИЙ ТИП СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасне суспільство характеризується новим типом комунікації. Так, соціолог і автор теорії мережевого суспільства Мануель Кастельс зазначає,

що нове суспільство на відміну від попереднього вирізняється «зсувом від традиційних масмедіа до системи горизонтальних комунікаційних мереж, організованих за допомогою інтернету та безпроводної комунікації»; оскільки мережі не зупиняє межа національної держави, мережеве суспільство конституювало себе в якості глобальної системи» [3, стор.18]. Розвиток соціальних мереж постає важливим і основним механізмом соціального представлення і соціальних змін у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Це відкриває нові можливості для комунікації. Так, на сьогодні соціальні мережі є потужними платформами для різних сфер діяльності: від приватних до громадських, державних. Можливість створювати спільний контент і поширювати його на велику і різноманітну аудиторію є перевагою для розвитку різних сфер суспільного життя. Соціальні інструменти дають змогу власного самовираження, відтворення суспільства на різних рівнях. Саме завдяки використанню соціальних мереж комунікація стає активною і розгалуженою, в основі чого є спільні інтереси.

Дослідження функціонування нових технологій – напрямок доволі новий, на сьогодні розробляються різні теорії щодо їх впливу на суспільство. Так, активний розвиток і використання сучасних технологій породжує нові ризики. Найбільшими вони постають для дітей та молоді. Так, С. Зей зауважує, що «зі зростанням популярності веб-сайтів, таких як Facebook, соціальна мережа може замінити традиційні особисті взаємодії для наступного покоління» [4]. Соціальні комунікації дають можливість розширювати соціальні контакти, проте вони все більше тяжіють до поверхневої взаємодії, втрачається реальність міжособистісної взаємодії. Необхідні комунікаційні навички розвиваються недостатньою мірою або і втрачаються зовсім. Сучасна комунікація вирізняється короткостроковістю, вона втрачає довгостроковий вплив на суспільство. Існує небезпека втратити головні цілі життєдіяльності через страх не відстати від інших. Українське суспільство стало відкритим, що, як писав Карл Поппер, окрім нових можливостей, принесло і нові ризики. Відкритість передбачає можливість існування різних думок, ідей, проте така ситуація детермінує розмитість універсального, раціонального. Бауман пише: «Насьогодні не вистачає саме таких паттернів, кодексів і правил, яким можна підпорядковуватись, які можна обирати як стійкі орієнтири і якими можна в подальшому керуватись». [1, стр. 13].

Віртуальна реальність характеризується, як зазначає сучасний соціолог Кравченко С.О., «ефектом зміщення ризику», що передбачає «зниження меж раціональності, через що виникають ризики непередбачуваних наслідків, які зазвичай відкладені». [2, с.275] Спілкуючись через Інтернет, молоді люди часто не усвідомлюють, що можуть

взаємодіяти із соціально небезпечними особами чи групами, які видають себе за їх однолітків. Насьогодні існують численні випадки використання інтернет-технологій для шахрайства і насильства. Залишаючи свої особисті дані, зазначаючи про ті чи інші уподобання у соціальних мережах, індивіди стають вразливими. Таке соціальне явище як кібер-булліг (залякування, психологічне знущання) увійшло і в наше суспільство.

Отже, говорячи про новий тип комунікації у сучасному суспільстві за допомогою Інтернет, слід розуміти, що розвиток сучасних технологій – це неминучість, важливий показник розвитку суспільства, проте це не може бути основною формою взаємодії. Все залежить від того, хто, як і з якою метою використовує ці інструменти. Це – нове соціальне явище, яке потребує подальшого дослідження і наразі є актуальним для різних наукових сфер.

Список використаних джерел:

1. Бауман З. Текучая современность; пер. с англ. под. ред. Ю.В. Асочакова. - Спб.: Питер, 2008.
2. Кравченко С.А. Социальная диагностика жизни. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 296 с.
3. Castells M. The rise of the network society. 2-nd ed. Oxford: Wiley-Blackwell, 2010. P.18.
4. The effects of social networking upon society. Використано з: <http://www.teenink.com/nonfiction/academic/article/485925/The-Effects-of-Social-Networking-upon-Society/>

Кігель В.Р.

к.е.н., доцент, професор
Український гуманітарний інститут

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОГО ОБІГУ КРАЇНИ

Подамо економічну систему країни сукупністю n чистих галузей, яка характеризується технологічною матрицею прямих витрат $A = \|a_{ij}\|_{(n)}$, та вважатимемо цю матрицю продуктивною. Вектор-стовпчик валових випусків економічної системи позначимо через $x = (x_1, \dots, x_n)^T$. Валова продукція кожної галузі використовується для внутрішньосистемного виробничого споживання, для внутрішнього в країні невиробничого споживання, а також може спрямовуватись на експорт. Можливі також імпорتنі поставки в країну

відповідної продукції ззовні. Нехай $c = (c_1, \dots, c_n)^T$ – вектор-стовпчик внутрішнього невиробничого споживання, $u = (u_1, \dots, u_n)^T$ – вектор-стовпчик експорту, а $v = (v_1, \dots, v_n)^T$ – вектор-стовпчик імпорту. Тоді продуктовий баланс країни описуватиметься наступним векторно-матричним рівнянням:

$$x + v = Ax + c + u, \quad (1)$$

в якому технологічна матриця A і вектор внутрішнього невиробничого споживання c вважаються відомими, а вектор валових випусків x і вектори експорту u та імпорту v – невідомими, що підлягають визначенню.

Ефективною є така економічна і зовнішньоекономічна діяльність, коли заданий рівень внутрішнього в країні невиробничого споживання досягатиметься з якнайменшими загальними витратами z , з урахуванням виробничих витрат економічної системи, доходів по експорту та витрат по імпорту. Нехай $p = (p_1, \dots, p_n)$ – вектор-рядок витрат на виготовлення в економічній системі одиниці валової продукції, $q = (q_1, \dots, q_n)$ – вектор-рядок питомих доходів від експорту, а $r = (r_1, \dots, r_n)$ – вектор-рядок питомих витрат, пов'язаних із імпортом. Вектори p , q та r вважаються відомими, причому всі компоненти векторів q та r вважаються вже перерахованими до грошової одиниці нашої країни. Зауважимо також, що $q < r$, оскільки питомі доходи від експорту є меншими від світових цін, а питомі витрати по імпорту – вищими від них, що пов'язано, зокрема, з необхідністю витрат на перевезення експортно-імпортової продукції.

За наведених позначень економіко-математична модель задачі визначення оптимальних обсягів валових випусків, експорту та імпорту продукції набирає вигляду:

$$\left. \begin{aligned} z = px - qu + rv \rightarrow \min, \\ x + v = Ax + c + u, \\ x, u, v \geq 0. \end{aligned} \right\} \quad (2)$$

Спочатку з'ясуємо умови, коли організація зовнішньоторговельного обігу є економічно не вигідною. У такому разі розв'язок задачі (2) не передбачатиме експорту та імпорту:

$$u^* = 0, \quad v^* = 0, \quad (3)$$

тобто балансове рівняння (1) матиме єдиний розв'язок:

$$x^* = Bc, \quad (4)$$

де

$$B = \|b_{ij}\|_{(n)} = (I - A)^{-1} - \quad (5)$$

– матриця повних витрат, яка обчислюється як обернена до матриці $(I - A)$, а I - одинична матриця n -го порядку.

Одночасно з рівності (4) бачимо економічний зміст коефіцієнтів матриці повних витрат B : число b_{ij} показує, яку кількість i -го продукту в економічній системі потрібно витратити, щоб отримати одну одиницю j -го кінцевого продукту, що спрямовуватиметься на внутрішнє в країні невиробниче споживання.

Візьмемо тепер до уваги, що з використанням матриці повних витрат B вектор валових випусків x з балансового рівняння (1) у загальному випадку можна виразити через вектори експорту та імпорту u та v у такий спосіб:

$$x = B(c + u - v). \quad (6)$$

Тому цільову функцію задачі (2) можна подати так:

$$z = pB(c + u - v) - qu + rv = pBc + (pB - q)u + (r - pB)v \rightarrow \min. \quad (7)$$

Отже, план $x^* = Bc$, $u^* = 0$, $v^* = 0$, який визначається за формулами (3)-(4) та відповідає випадку, коли організація зовнішньоторговельного обігу є економічно не вигідною, є оптимальним планом задачі (2) якщо одночасно виконуються всі нерівності:

$$\left. \begin{array}{l} pB \geq q, \\ pB \leq r. \end{array} \right\} \quad (8)$$

Таким чином, умови (8) визначають економічну неефективність організації зовнішньоторговельного обігу.

Навпаки, економічна доцільність організації зовнішньоторговельного обігу з'являється у випадку, коли план, що визначається формулами (3) – (4), не є оптимальним планом задачі (2). У такому разі хоча б одна з нерівностей (8) не виконується. Це означає, що існує принаймні один такий продукт $j^* \in \{1, \dots, n\}$, для якого:

$$\text{або } \sum_{i=1}^n p_i b_{ij^*} < q_{j^*}, \quad (9)$$

$$\text{або } \sum_{i=1}^n p_i b_{ij^*} > r_{j^*}. \quad (10)$$

Умова (9) означає, що в економічній системі повні витрати на забезпечення одиничного внутрішнього в країні невиробничого споживання j^* -го продукту є меншими, аніж дохід від експорту цієї продукції, тобто є сенс розглянути можливість експорту відповідного продукту. Навпаки,

умова (10) показує, що повні виробничі витрати економічної системи на забезпечення внутрішнього в країні невиробничого споживання одиниці j^* -го продукту є більшими, ніж витрати, пов'язані з імпортом цього продукту, тобто для зменшення загальних витрат доцільно розглянути можливість певну кількість відповідної продукції закуповувати за кордоном.

Приклад.

	0	0	0
	,30	,02	,05
A	0	0	0
=	,10	,01	,01
	0	0	0
	,25	,01	,20

	1
c	00
=	2
	00
	1
	50

p	6	5	7
=			
p	1	5	9
B=	2,8	,4	,6

1-й варіант (замкнена економіка)				2-й варіант (відкрита економіка)			
q	9	3	6	q	1	3	8
=				=	0		
r	1	7	1	r	1	7	9
=	6		0	=	4		

x	1
=	66,5
	2
	21,3
	2

x	1
=	49,1
	2
	17,1
	0

v	0
=	0
	1

$$z = \begin{array}{|c|} \hline 42,3 \\ \hline 3 \\ \hline 801,4 \\ \hline \end{array} \quad z = \begin{array}{|c|} \hline \\ \hline 3 \\ \hline 684,7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{|c|} \hline 89,4 \\ \hline \end{array}$$

Бачимо, що залежно від світових цін зовнішньоторговельний обіг може бути або економічно невиправданим (варіант 1), або ж (варіант 2) економічно доцільним, причому його активація дозволяє істотно скоротити загальні витрати на забезпечення заданого рівня внутрішнього в країні невиробничого споживання. Приклад закінчено.

Отже, щодо підсумкових фінансово-економічних умов ефективності зовнішньоторговельного обігу країни доходимо висновку, що оптимальний план обсягів власного виробництва, а також експорту та імпорту продукції визначається розв'язком задачі (2). Причому у разі порушення хоча б однієї з нерівностей (8) мінімум загальних витрат, які враховують у сукупності виробничі витрати економічної системи, доходи по експорту та витрати по імпорту, досягатиметься за умов організації зовнішньоторговельного обігу продукції. Але для коректності реальних розрахунків у подальшому задачу (2) слід доповнити обмеженнями щодо верхніх та нижніх меж рівнів використання наявних виробничих потужностей окремих галузей.

Міночкіна О.М.

к.е.н, доцент, докторант

Університету державної фіскальної
служби України

МІЖНАУКОВА МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ І ДЕЛІБЕРАТИВНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ: ГЛОБАЛІСТИКА, ЕКОНОМІКА,
ФІЛОСОФІЯ

Нинішній кризовий стан економіки України є наслідком дуже важкої «кризи народження» самостійної демократичної держави з соціально орієнтованою ринковою економікою. Донині в країні здійснювалися проби проведення економічних реформ, які у своїй основі не мали науково обґрунтованої імперативної соціально - економічної концепції та були підпорядковані політико-ідеологічним цілям і особистим інтересам можновладців. Українська наука не виконувала своєї прогностичної функції.

Такий підхід до реформування об'єктивно не дозволив розробити стратегію економічного зростання і в цілому розширеного відтворення економіки на інвестиційній основі. Але на це є певні причини.

Щоб зрозуміти ці причини скористаємось висновками провідних українських вчених. Як зазначає професор А. Гриценко, переважання в економічній науці функціональних підходів, за яких ігнорується сутність явищ і процесів, призвели до її кризового стану й нездатності надавати поради в період тривалих глобальних криз і разом з урядами країн світу рятувати від руйнації національні економіки. Окреслюється найскладніша проблема, пов'язана з ризиком втрати спроможності сучасної людини до самостійного мислення, тобто «вміння проникати у сутність явищ і процесів, відрізнити видиме від реально існуючого, зрозуміти способи перетворення сутнісних процесів у поверхневі форми їхнього прояву та способи впливу через зовнішні форми на глибинні процеси». Людство у масовому масштабі «...втрачає здатність адекватно зрозуміти економічну дійсність, яка динамічно змінюється. Або, інакше кажучи, прогресуючи у формальному мисленні, людство одночасно втрачає розум як властивість до засвоєння предмету у його власній сутнісній визначеності. Це є глобальним викликом людству, не менш небезпечним, ніж ядерна війна» [1, с. 8-9]. Висновки вченого щодо неспроможності пануючої економічної теорії (мейнстріму) й необхідності зміни парадигми мають достатні підстави.

Трансформаційні процеси і заходи реформування країни неможливо розглядати поза закономірностей і глобальних тенденцій світового розвитку. Засновники і представники української наукової школи глобалістики (О. Г. Білорус, В. І. Власов, А. С. Гальчинський, В. В. Зінченко та ін.) досліджують рівень взаємозалежності країн у світосистемі глобалізму, підсумовують, що всі трансформаційні зміни можливі тільки в межах глобального мейнстріму, його концептуальної логіки та принципів. Вже безсумнівним є те, що в масштабах світової економіки «відходить у минуле абсолютний примат тотального економізму і відбувається зсув світового розвитку в бік його інтегрованої глобальної соціалізації» [2, с.132] і традиційні ринкові країни розвивають соціально орієнтовані держави й економіки. В цей час транзитивні пострадянські країни набули свого «досвіду», але негативного, та продемонстрували світу, що «голий» економізм ринкових трансформацій та ігнорування соціального і гуманітарного аспектів розвитку відкидають країни назад, у зону дикого капіталізму з його хижацьким первісним нагромадженням капіталу, замість того щоб забезпечити перехід від системи державно-адміністративної економіки до економіки сучасного цивілізаційного ринку, а не до системи олігархічної економіки» [2, с.132].

Український досвід став найбільш несподіваним для усього світу, про що свідчать висновки ООН, де говориться, що «Україна, колишня надрозвинута індустріальна країна, перетворилася в країну, що розвивається, і розвивається погано» [2, с.203]. Причиною такого економічного занепаду, за визначенням західних вчених, є «труднощі трансформації людини-громадянина, її свідомості, способу мислення і готовності до активних дій із захисту власних інтересів, а також до об'єднання зусиль у боротьбі за власні права і справедливість». Революційна трансформація людини-громадянина та суспільства, формування нової демократичної еліти потребує тривалого часу, «для цього буде потрібно декілька поколінь». Тому з точки зору «тонкої людської технології» революційної трансформації, ми знаходимося лише на самому початку реалізації Українського трансформаційного проекту [2, с. 137].

Науковці привертають увагу до нагальної проблеми розробки теорії зворотної трансформації від командної, адміністративної економіки до глобалізованої сучасної техноторонно-інформаційної економіки. О. Г. Білорус визначає: «Нинішній теоретичний вакуум створює надзвичайно складні умови трансформаційного розвитку транзитивних, у тому числі постсоціалістичних країн... Багато у чому економічна наука застигла на доктринах XIX ст. Транзитивно-трансформаційна «одіссея» розвитку транзитивних постсоціалістичних країн - украй актуальна тема, бо ці країни є великим резервним ресурсом якісно нового світового розвитку [2, с.131]. Наголошується, що «за майже чверть століття суверенна велика європейська держава Україна не виробила своєї власної стратегії розвитку» [2, с. 159] та формулюється головне завдання наукових досліджень, яке полягає «в розробці наукових стратегічних концепцій і в науковому забезпеченні і супроводі державного менеджменту і глобальному прогнозуванні розвитку вчені-економісти, соціологи, екологи, політологи, юристи повинні вперто і послідовно розробляти стратегічні концепції розвитку України, як транзитивної держави, створюючи наукову базу для формування транзитивних стратегій» [2, с. 156]. Визнається, що осмислення і концептуалізація вченими соціально-економічних процесів, які вже тривалий час відбуваються у глобальному світі та в окремих суспільства, запізнюються. «Випереджаючи економічну науку, світова економіка генерує перспективні моделі та структури ноостичної (ноосферної) економіки, які поєднують у собі економічні й соціальні інтереси і базуються на принципах людського розуму.... економічна наука покликана дати відповідь на питання про те, як здійснити соціалізацію економічного розвитку, забезпечуючи при цьому механізм конкуренції і стимулювання» [2, с. 132].

Історія людського суспільства почалася з сумісно-розділеної праці, яка розвинулась через свої сторони - розділеності та сумісності - до сучасного стану, в якому величезна різноманітність відокремлених видів діяльності пов'язана в одне ціле, узгоджено функціонує суспільство [1, с. 480]. Сумісно-розділена праця є глибинною вихідною основою людського суспільства, яка заключає в собі разом з тим й вихідне, ще не розвинене протиріччя; є тим відношенням, з якого виникає, з однієї сторони, людина, з другої – суспільство [1, с. 442-443]. Вся історія людства це історія сумісно-розділеної праці, його суб'єктів і результатів. Наразі ця історія виходить на етап синтезу протилежностей, що розвинулися протягом всієї історії. Це означає завершення циклу природничо-історичного розвитку і перехід до соціокультурного типу розвитку. Відбувається також перехід від відтворювального до інноваційного типу розвитку, від індустріально-ринкового суспільства до інформаційно-мережевого, що характеризується виникненням принципово інших соціально-економічних закономірностей [1, с. 480], які ще не усвідомлені в суспільстві та потребують вивчення.

З нашої точки зору, розвиток науки також виходить на етап синтезу наукових напрямів, течій, концепцій, практичних розробок. І на цій основі, тобто застосовуючи міжнауковий і міжконцептуальний підходи, такий собі їх «природний симбіоз», ми маємо дослідити ці принципово нові соціально-економічні закономірності. Такий підхід, ми застосували до нашого об'єкту дослідження, яким є відносини власності. Отримали ново-концептуально-прикладну цілісність, в яку вдалося ефективно синтезувати раніше кілька ізольовано-спеціалізованих теоретико-прикладних концепцій.

Зміна техніко-технологічного та економічного базису суспільства веде до перетворення всіх систем суспільства, до істотних змін у суб'єктно-об'єктних відносинах. Проте, незмінною є основа цих відносин – власність, відносини власності, що формують за нашим підходом, викладеним у монографії «Трансформація інституту власності як основа реформування національної економіки» [3], інститут власності як систему. Новий підхід до визначення сутності і структури інституту власності, який фокусує увагу на всьому спектрі суспільних відносин, розкриває умови і механізми єднання економічного і соціального, що є найважливішою ознакою соціального ринкового господарства, а також є орієнтиром щодо подальших цивілізаційних трансформацій. Тенденції цивілізаційного процесу пов'язані зі зміною домінуючого об'єкта власності, якою стає інформація, демократизацією відносин власності та гуманізацією суспільно-економічних відносин, їх підпорядкованістю інтересам людини, потребам її всебічного і гармонічного розвитку. У запропонованому варіанті інституціонального розуміння системи власності стає очевидним, що саме система власності

формує інституціональну реальність соціально-економічної системи. Економіка сприймається нами як еволюційна, керована процесами, що відбуваються в системі власності, де й знаходиться (прихований), на нашу думку, генетичний рівень еволюції, а також виникає «кумулятивна причинність» (по Веблену).

Системна трансформація інституту власності вважається найбільш складним і багатоаспектним процесом, який можна зрозуміти на базі взаємопов'язаних концепцій сумісно-розділеної діяльності, праці та привласнення, - як методологічного засобу, що дозволяє знайти адекватний предмету підхід до його конкретно-наукового аналізу. Наше дослідження базується на системному підході, методології нової інституціональної економічної теорії, яка розробляється та має бути органічно інтегрованою в структуру методології інституціональної політекономії [1]. Діалектичний метод останньої поєднує діалектичне сходження від абстрактного до конкретного, покликане дати теоретичну реконструкцію цілісної соціально-економічної системи, та еkleктичний підхід, що спирається на пряме узагальнення і поєднання різнорідних чинників, на емпірико-описовий перехід від однієї теорії цілісної системи до іншої).

Структура інституту власності побудована на основі авторської інтерпретації ключових понять інституціоналізму і їх взаємозв'язків, а також на основі усталених підходів у розумінні сутності категорії власності, об'єктів та суб'єктів власності, її типів, форм та видів. Систему «інститут власності» засновують відносини власності і основним процесом цієї системи є процеси привласнення, субстанціональна природа яких і визначає зміст механізму функціонування відносин власності як складового елементу структури цієї системи. Система взаємодії норм та правил в рамках трудового способу привласнення благ, і суспільної форми їх привласнення, що перетворює їх в реальні моделі стабільної взаємодії економічних агентів, формує механізм функціонування відносин власності, який діє як сукупність економічного, юридичного, соціального, політичного, морально-психологічного та ідеологічного механізмів. У визначеній сукупності цей механізм структурує людську взаємодію у відносинах привласнення, одночасно обмежуючи можливість вибору для індивідів. Система власності є керованою, відбуваються управлінські процеси і діє механізм управління системою власності. Інституціональні механізми системи власності (механізм функціонування відносин власності і механізм управління системою власності) «збирають» рівні системи по вертикалі, і по горизонталі - «пов'язують» і «включають у роботу» елементи системи власності, забезпечуючи її функціонування як основи економіки і життєдіяльності суспільства.

У дослідженні системи власності як спільно-розділеної ресурсної системи (СВ-СРПС) ми спираємося на методологію дослідження сутності власності (субстанціональне протиріччя, закони власності, - досліджені у монографії під редакцією В.І. Жукова [4]); концепції «тягаря власності»; «неповних власників»; «сумісно-розділеної діяльності»; «загального знання»; логіко-гносеологічну конструкцію взаємозв'язку загального і особливого, використовуємо схему дослідження управління спільним ресурсом Е. Остром [5]. Розвиток концепції сумісно-розділеної діяльності і її втілення в ресурсній системі України створює методологічну основу для побудови соціо-техно-економічного механізму мобілізації ресурсів на усіх рівнях соціально-економічної системи України для задоволення потреб громадян і суспільства та гармонічного єднання індивідуальних і спільних інтересів, що може бути представлено як концепція «СВ-СРПС».

СВ-СРПС в умовах масштабного транзитиву економіки є ще одним аспектом реалізації сумісно-розділеного привласнення, його адекватною формою. Система власності, як спільно-розділена ресурсна система, є комплексом природно-суспільних і соціально-економічних відносин, в якому кожному виду ресурсів відповідає господарський механізм їх використання, що включає в себе адекватні природі ресурсів інституційні форми привласнення, господарювання і розподілу результатів виробництва, забезпечуючи загальну соціально-економічну ефективність використання ресурсного потенціалу. Індивіди набувають статусу власників усієї системи власності, який визначається їх участю в управлінні цією системою на правах повних інституційних власників та інституційних підприємців у царині відносин власності. Функціонуючими є різні форми власності й права власності захищені, але націлені на дотримання законів власності й суспільного розвитку інституціональні механізми СВ, принципи та схеми інституційного проектування, які сприйняті суспільством, зобов'язують усіх власників діяти певним чином, щоб відтворювати ресурсну систему та сприяти економічному розвитку, враховуючи тенденції цивілізаційного процесу, його підпорядкованість інтересам людини.

Розроблена концепція «Система власності як спільно-розділена ресурсна система» («СВ-СРПС») може стати Українським трансформаційним проектом й інструментом реформування національної економіки. За умови прийняття суспільством концепції як національної ідеї і її реалізації за визначеним алгоритмом стає можливим досягнення «великого синергетичного ефекту об'єднаної всенародної праці та консолідація суспільства» [2, с. 137], які шляхом вивільнення творчих можливостей людей мають забезпечити технологічний прорив і високі темпи економічного зростання. Тоді країна зможе сконцентрувати зусилля над

одночасним комплексним виконанням завдань прискорення економічного розвитку і переведення економіки на інноваційно-інвестиційну модель постіндустріального сталого розвитку. «Демократія і, особливо, економічна демократія, розвиток самодіяльності населення – це головний ресурс розвитку України» [2, с. 158], який може бути забезпечений розбудовою СВ-СРПС і дією її конвергентних інституціональних механізмів. Реалізація авторської розробки передбачає не «чергові» реформи, а глибокі суспільні зміни, які слід і можна регулювати, але в межах інституціональних механізмів як інструменту впровадження в суспільне життя об'єктивних законів власності і суспільного розвитку.

Процес індустріалізації з переходом до постіндустріального суспільства розглядається нами як інституціональний комплекс, заснований на системі власності. І механізми цих перетворень виглядають не як абстрактні механізми, а зрозумілі, передбачувані і керовані з боку суспільства інституціональні механізми системи власності, в нашому варіанті викладу їх суті і структури. Запропонований підхід дозволяє усвідомити реальні механізми побудови нового суспільства («нового індустріального», «постіндустріального», «інформаційного»), в якому громадянська спільність є не просто асоціацією вільних самоврядних об'єднань, а перш за все суспільством, в якому окремі громадяни є його головними компонентами. В умовах трансформаційної кризи в Україні та нагальної потреби в масштабному реформуванні всіх сфер суспільного життя, забезпечення стабільності соціальної системи і руху в прогресивному напрямку розвитку, консолідуючою суспільство ідеєю може стати запропонована концепція «СВ-СРПС». Закладаючи цю концепцію в основу реформування соціально-економічної системи, з одночасним проведенням адміністративної і територіальної реформ, можна отримати інструмент інтенсивного формування самоврядного устрою, який втілює в життя деліберативну модель демократії і менеджменту [6-7]. Інституціональна модель деліберативного устрою соціуму, основу якої закладає СВ-СРПС [3], спроможна перевести розвиток економіки із хаотичного в організовано інтегрований, синергетичний тип розвитку, що забезпечить ефект системності. Концепції «СВ-СРПС», деліберативної демократії і менеджменту є доповнючими одна одну, а разом вони формують методологічну основу побудови інституціональної системи деліберативного суспільного ладу. СВ-СРПС реалізує деліберативну модель демократії і управління на практиці через дію її механізмів, які спроможні забезпечити баланс між індивідуальною свободою і орієнтацією на спільне благо. Саме в межах цієї системи суспільне багатство може сприйматися як власність всіх

і кожного, тобто така спільно-розділена власність, де кожен є власником всього суспільного багатства в його повному обсязі.

Проблема управління системою власності як СРПС підкреслює нагальну необхідність міждисциплінарної інтеграції в рамках гуманітарних наук з включенням інституціональної теорії і теорії економічних механізмів. Продуктивна реалізація цього синтезу дає можливість розробити ефективний соціально-економічний механізм управління системою власності в Україні та прискорити її рух на шляху створення в країні соціальної ринкової економіки і формування інституціонально-інформаційної економіки.

Суть і форми трансформації економік країн, що утворилися в межах пострадянського простору, можна розкрити через глибоке вивчення інституту власності як системи, де знаходиться генетичний рівень еволюції суспільства, та у взаємозв'язку з іншими інститутами, які наповняють інституціональну структуру сучасної держави.

Запропоноване дослідження враховує попередній розвиток нашої країни та «запити» сучасності. Зроблена спроба поєднати досягнення міжнародного теоретичного та практичного досвіду з національними особливостями України та розробити стратегічну концепцію соціально-економічного розвитку країни. Концепцію «СВ-СРПС», загальну модель управління СВ в межах територіальної громади, яку шляхом човникового руху від теорії до практики (підтримуємо позицію Е. Остром щодо спрямовування наукових досліджень і дотримання стратегії «здійснювати човникові руху - зі світу теорії до світу діяльності і назад» і «коли передбачення теорії та емпіричні спостереження вступають в протиріччя, необхідно коригувати теорію» [5, с.100]) доведеться розвивати та випробовувати на результат на протязі тривалого часу, відштовхуючись від синтезу різних наукових теорій і напрямів.

Розробка СВ-СРПС базується на моделі Я. Хінтікка (світи розглядаються як «імовірнісний розвиток подій» [8]; існування Мондрагонської кооперативної корпорації, ESOP та інших альтернативних систем підтверджують те, що ця модель працює [3, с. 372]), є міжнауковою моделлю прогнозування майбутнього, яку можна використовувати у коротко-, середньо- та довгостроковому періоді розвитку окремих суспільств та розглядати у вирішенні проблеми зміни моделі глобалізації. Шляхом впровадження концепції «СВ-СРПС» і її інституціональних механізмів в глобальних масштабах можна досягти системно - синергетичного ефекту економічної і соціальної інтеграції усіх країн в мегасистемі народного господарства.

Список використаних джерел

1. Гриценко А. Институциональная политическая экономия: предмет, методология, содержание / А. Гриценко. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2014.- 505 с.
2. Білорус О. Г. Економічна глобалістика. Світ-система глобалізму: монографія/ Білорус О.Г. - К.: Університет «Україна», 2016. - 536 с.
3. Міночкіна О. М. Трансформація інституту власності як основа реформування національної економіки: монографія / О. М. Міночкіна. – К.: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2017. – 486 с.
4. Собственность в системе социально-экономических отношений: Теоретико-методологические и институциональные аспекты: Монография / Под ред. чл.- корр. РАН В.И. Жукова. - М.: Рос. Гос. Соц. ун-т, 2005. - 408 с.
5. Остром Э. Управляя общим: эволюция институтов коллективной деятельности / Элино́р Остро́м; пер. с англ. - М.: ИРИСЭН, Мысль, 2010. - 447 с. (Серия «Экономика»).
6. Зинченко В.В. Системные альтернативы общественного развития и модель институционального делиберативного самоуправления в социально-экономических трансформациях глобальной современности [Текст] /В.В.Зинченко // Актуальные проблемы экономики, права, образования: история и современность. Часть II. –Екатеринбург: Изд-во Уральского института экономики, управления и права, 2012. - 446 с. - С. 209 - 222.
7. Зинченко В.В. Делиберативные модели менеджмента и самоорганизационных систем в глобальных институциональных трансформаций общественно-экономического развития / В.В.Зинченко // Маркетинг МВА. Маркетинговое управление предприятием. - 2013. -Том № 7. - Выпуск 2. - 296 с. - С.263-296.
8. Хинти́кка Я. Логика в философии - философия логики: Пер. с англ. В. Н. Брюшинкина, Э. Л. Наппельбаума, А.А. Никифорова // Логико-эпистемологические исследования: Сборник избранных статей. - М.: Прогресс, 1980. - С. 36 - 67.

Ніжегородцев В.О.

к. пед. наук, доцент

Відливана С. П.

Чушак І. В.

Університет державної фіскальної служби України

ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІРТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Перехід до інформаційного суспільства та формування інформаційної економіки зумовлює необхідність підготовки суб'єктів економічної діяльності до інформаційної стадії розвитку сучасного суспільства. Інформаційний розвиток економіки спричинив перенесення багатьох видів соціально-економічної діяльності в електронне середовище, внаслідок чого здійснення різних бізнес-процесів стало можливим миттєвим у будь-якій точці світу.

Функціонування сучасного віртуального підприємства, яке здійснює свою діяльність в режимі реального часу стала пристосована до індивідуальних потреб споживачів, а наявність потенційних клієнтів дозволила бути конкурентними бізнес-структурам на ринку праці.

Сучасні віртуальні підприємства являють собою групи людей, які об'єднані одним видом діяльності незважаючи на їх фізичне місцезнаходження, які можуть досить швидко реагувати на зміни ринку при критично низьких витратах у порівнянні з традиційним бізнесом [3].

Нова віртуальна організаційна форма бізнесу виникла з метою якнайшвидшої реалізації бажань клієнтів за допомогою нових технологічних інфраструктур. При візуалізації економічної діяльності підприємств відбувається значна економія витрат, а особливістю таких віртуальних організацій є незначні витрати.

Глобальна мережа Інтернет надає безліч можливостей для здійснення електронної економічної діяльності. Поєднання Інтернету та новітніх інформаційних технологій є досить потужним засобом, який робить прибутковим віртуальний бізнес. Віртуальні підприємства мають можливість постійно проводити реорганізацію та реінжиніринг бізнес-процесів, що дозволяє їм ефективніше працювати. З метою збереження максимальної ефективності своєї діяльності віртуальні підприємства в умовах динамічного ринку постійно реформують свою конфігурацію та архітектуру процесів.

У діяльності віртуальних підприємств важливою складовою повстає цифрова обробка даних, що дозволяє надавати якісні послуги за коротший час. Існує безліч додатків для комп'ютерної техніки та мобільних телефонних засобів, за допомогою яких можна проводити технологічну цифрову обробку. Однією з таких інноваційних технологій стала програма для сканування QR-кодів, яка надала можливість використання спеціального штрих-код типу за якими проходить зчитування.

Технологія QR-кодування використовується сьогодні в рекламі, торгівлі, логістиці, туризмі, банківській сфері, інтернет-магазинах з метою максимальної економії часу клієнтів та онлайн-покупців. Сучасні мобільні

телефони, смартфони і планшети мають вбудоване програмне забезпечення для зчитування і розпізнавання QR-коду. Після сканування камерою мобільного пристрою програма, встановлена на ньому, розпізнає вид інформації, що зберігається в QR-коді [2, с.104].

На відміну від звичайних штрих-кодів QR-код - це двовимірне зображення, що дозволяє зашифрувати більший обсяг даних. Закодувати і представити QR-кодом можна будь-який текст, географічні координати, картинки різних форматів, посилання на веб-сайт, додаток, тощо. Популярними в сучасному мобільному світі вже стали програми для сканування QR-кодів для стільникових пристроїв на базі системи Android.

QR-код є тим унікальним цифровим інструментом економічному суспільстві, що дозволяє наблизити споживача до виробника. Завдяки QR-коду на невеликій площі можна розмістити незліченну кількість цифрової інформації і забезпечити таким чином необмежені можливості взаємодії між сервісною системою підприємства та споживачем [1, с.170].

Зрозуміло, що з популяризацією таких цифрових додатків, на ринку з'являються безліч і безкоштовних програм-сканерів, які дозволяють зчитувати і інші різновиди штрих-кодів: QR CodeReader, QR DroidCodeScanner, QR Barcodescanner, QR DroidPrivate, Mobiletag QR Scanner, QR codePort, QuickMark QR CodeReader та інші. Наведемо далі деякі приклади з відомих наведених програмних продуктів.

Найвідоміша програма для розпізнавання QR-кодів для під ОС Android стала BarcodeScanner. В деякі прошивки операційної системи Android ця програма вже включена, причому повністю русифікована і готова до використання. За своєю суттю такі програми це своєрідні сканери QR-кодів, які працюють за одним принципом: наведення камери на код, зчитування, дешифрування. Можна вибрати будь-яку програму для зчитування qr-кодів, вони не рясніють додатковими функціями або іншими особливостями.

Однією з популярних у користувачів мобільних додатків стала програма - QR Code Reader для дозволяє зчитувати зашифрованих QR-кодів. Інтерфейс програми дуже простий, що дозволяє досить просто навести камеру пристрою на зображення, щоб додаток зміг його розпізнати. В умовах слабкого освітлення програма здатна активувати ліхтарик. Якщо в тексті міститься посилання на який-небудь інтернет-ресурс, користувач має можливість відразу перейти на нього.

Ще однією з новинок стала програма - QR DroidCodeScanner, в її зручному і легкому інтерфейсі, достатньо всього навести камеру на QR-код, як програма на протязі 2-3 секунд його розпізнає. Особливістю такого додатка є: розшифровка QR-кодів і штрих-кодів (можливість ручного вводу), генерація та створення QR-коду.

Програма QR Barcode Scanner також є надто потужним інструментом в якому можна створювати власний профіль. Представлений додаток зручний у використанні сканер двовимірних штрих-кодів в форматі QR, що дозволяє швидко отримати зашифровану в них інформацію, як наприклад текст, веб-посилання або міжнародний стандартний номер книги (ISBN). Крім дешифрування програма може здійснювати пошук штрих-кодів на відсканованих сторінках, присутня можливість створення кодів в ручному режимі, при цьому розміщуючи в них різноманітну інформацію, включаючи контакти, телефонні номери, адреса електронної пошти та багато іншого.

QuickMark QR Code Reader - це ще одна утиліта для зчитування та дешифрування генерації QR-кодів, з чим вона досить добре справляється. Крім цього програма прекрасно взаємодіє зі списком контактів та іншими стандартними функціями мобільних пристроїв. QuickMark допоможе в пару кліків розпізнати і зберегти інформацію в список контактів, більш того, додаток являє собою своєрідну інтерактивну QR-візитку.

Отож, провівши аналіз програм-дешифровщиків QR-кодів, що активно реалізуються у діяльності віртуальних підприємств надають сучасному економічному суспільству необмежених можливостей з перспективи як на національному, так і на світовому ринках інноваційної продукції, адже вони ґрунтуються на сучасних інформаційних, комунікаційних та мережних структурах.

Подана цифрова організаційна форма цифрової обробки даних дає змогу сформувати пристосовану до змін, розподілену систему компаній – посередників найпристосованіших для швидкого випуску нової продукції, підвищення рівня конкурентоспроможності та оперативності доставки на ринок з метою максимального задоволення вимог замовника.

Список використаних джерел

1. Бутирська І. В., Мангул А. В. Технологія QR-коду як інструмент підвищення ефективності функціонування сервісних систем / І. В. Бутирська, А. В. Мангул // Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці.- Випуск I (57), 2015. С. 165-171.
2. Засадна Х. О. QR-кодування та альтернативні технології/ Х. О. Засадна//Електронне наукове фахове видання: міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір» № 3 (15), 2014. С. 104-108.
3. Плєскач В.Л., Затонацька Т.Г. Електронна комерція: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 535 с.

Петухова О.М.

д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту та адміністрування
Національний університет харчових технологій

КОНТРОЛІНГ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Посилення глобальної конкуренції змушує учасників ринку безперервно шукати нові методи підвищення конкурентоспроможності. В таких умовах з метою максимізації прибутку підприємства беруть орієнтир на розвиток інноваційної діяльності, що вимагає особливої уваги як з точки зору організації апарату управління, так і з точки зору нарощування наукового потенціалу.

На сьогодні інновації в роботі підприємств потребують створення управлінських механізмів, основним завданням яких стало об'єднання і координація дій всіх елементів виробничих систем з метою досягнення поставлених цілей. У такій ситуації, контролінг інноваційних процесів як ключовий елемент в системі управління інноваційним розвитком підприємства, може стати найважливішим інструментом підвищення ефективності інноваційної діяльності.

Зміст контролінгу інновацій становить інформаційно-аналітична і методична підтримка процесів планування, обліку, контролю і аналізу параметрів інноваційних проектів, а також консультування керівництва під час розробки стратегій інноваційного розвитку підприємства.

Організація контролінгу в сфері інноваційної діяльності підприємства повинна бути спрямована на досягнення стратегічних цілей підприємства, які конкретизуються в контролінгу інновацій як: орієнтація нововведень на стратегічні цілі підприємства; визначення взаємовпливу і координація всіх видів діяльності, пов'язаних з інноваційним напрямком; забезпечення економічного обґрунтування управлінських рішень в сфері інновацій; інформаційна підтримка та контроль за процесом реалізації інноваційних проектів.

Віддача від впровадження нововведень на підприємстві носить довгостроковий характер що визначає місце контролінгу інновацій у стратегічному управлінні. Стратегічне планування інноваційної діяльності передбачає оптимальне використання наявних у підприємства ресурсів з метою кращої адаптації до умов зовнішнього середовища і запобігання його негативного впливу на інноваційні процеси [1].

Розрізняють системний, процесний і ситуаційний підходи до управління інноваційним розвитком підприємства. Системний підхід впливає на складові системи управління підприємством з метою зміни інноваційної структури для забезпечення оптимальних результатів функціонування. Процесний підхід розглядає функції управління інноваційною діяльністю: облік, контроль, аналіз, регулювання, планування. Ситуаційний підхід заснований на використанні різних методів впливу на значення економічних показників інноваційної діяльності в залежності від конкретних ситуацій.

Процес контролінгу в сфері інновацій можна представити у вигляді наступних етапів: 1) оцінка інноваційного проекту; 2) інформаційна підтримка під час планування інноваційного проекту; 3) інформаційна підтримка аналізу інноваційного проекту; 4) інформаційна підтримка здійснення контролю інноваційного проекту.

Наведені етапи включають комплекс завдань. На етапі оцінки інноваційного проекту висуваються наступні завдання: перевірка досягнення цілей підприємства; вибір оптимального варіанту реалізації інноваційного проекту; визначення ступеня готовності структурних підрозділів; аналіз попередніх періодів діяльності підприємства.

На етапі інформаційної підтримки аналізу інноваційного проекту основними завданнями є: прогнозування подальшої реалізації інноваційного проекту; перевірка досягнення цілей на кожному етапі; оцінка впливу внутрішніх та зовнішніх чинників на процес розробки інновацій.

Завданнями на етапі інформаційної підтримки контролю інноваційного проекту є: виявлення впливу «вузьких місць» на процес реалізації інноваційного проекту; перевірка ефективності заходів щодо мінімізації відхилень від реалізації інноваційного проекту; перевірка ефективності проведених заходів.

До основних функцій контролінгу інновацій можна віднести [2]: розробка та координація стратегії інноваційного розвитку підприємства; аналіз і контроль інноваційних процесів; вибір, оцінка та реалізація інноваційних рішень; контроль і регулювання інноваційних циклів; економічне та інформаційне забезпечення впровадження нової продукції; управління витратами на інновації; методичне та інформаційне забезпечення розробки інноваційних проектів; економічне обґрунтування інноваційних проектів; оцінка ризиків інноваційних проектів; оцінка ефективності впровадження інновацій на підприємстві; прийняття управлінських рішень у сфері інноваційного розвитку на основі альтернативних варіантів тощо.

Процес контролінгу інноваційних змін включає в себе: процес прийняття рішень; організація служб контролінгу інновацій; оцінка і

фінансування робіт у сфері інновацій; внутрішня і зовнішня звітність в сфері інновацій.

З метою оцінки досягнення цілей контролінгу інновацій доцільно проводити аналіз наступних показників, а саме: інтенсивність інновацій, частка інновацій, час виникнення інноваційного продукту; аналіз точки беззбитковості; строк окупності вкладень; витрати на інновації на одну людину, що зайнята у сфері розробки та реалізації інноваційних проектів; частка витрат на інновації у загальному обсязі витрат підприємства.

Одним з основних елементів контролінгу є інформаційне спостереження за зовнішнім і внутрішнім інноваційним середовищем підприємства. З метою досягнення певного рівня результативності, необхідно забезпечити адекватний рівень інформаційного забезпечення підприємства і науково-дослідницької діяльності. Інформаційне спостереження дозволить виявляти зміни в продукції і технологіях, способи організації праці, виробництва тощо, прогнозувати їх розвиток і своєчасно вживати заходи, які дозволяють максимально використовувати ситуацію, що склалася. Найбільш важливими напрямками інформаційного спостереження зовнішнього середовища є: споживачі (в контексті зміни потреб, а також пред'явлення певних вимог до продукції, що випускається підприємством); постачальники (як натхненники створення інновацій на основі використання нових матеріалів, змін в організації поставок); конкуренти (зміни, пов'язані з перетворенням їх діяльності на основі впровадження інновацій); науково-технічна інформація (в напрямку виявлення ймовірного впливу нових наукових відкриттів на діяльність підприємства).

Інформаційне спостереження інноваційних властивостей внутрішнього середовища підприємства полягає в наступних напрямках: система управління (організаційна структура, форми відносин і технології співпраці з контрагентами та споживачами, канали розподілу, маркетингова діяльність); персонал (система оплати праці, мотивація працівників, підбір і навчання персоналу, стимулювання персоналу, атестація); виробництво (виробничий процес або його елементи: скорочення тривалості, забезпечення точності, додавання нових елементів процесу; обладнання: скорочення споживання енерго- та інших ресурсів, поліпшення обробних та інших властивостей, оновлення, модернізацію обладнання для розширення його можливостей); продукт (товар/послуга, технологія).

Впровадження контролінгу інновацій на підприємстві охоплює побудову або зміну організаційної структури управління, формування функціональних підсистем. Економічна система зазнає постійних змін, стає більш динамічною, складною, посилюється вплив прискореного НТП та багатьох інших нових факторів. Впровадження контролінгу інновацій може

стати ефективним інструментом організаційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Володина Н. Л. Еще раз о затратах и управлении ими / Н. Л. Володина // Организатор производства. - 2006. - № 3. - С. 92-95.
2. Панас Я. В. Концепція контролінгу інноваційної діяльності підприємства / Я. В. Панас // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління. - 2013. - № 754. - С. 197-205.

Проданюк Ф.М.
канд. іст. наук, доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОБРАЗ ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ
XVIII – XIX СТОЛІТЬ

В роботі аналізується стан дослідження еволюції образу українського гетьмана Івана Мазепи в творчості провідних діячів європейської літератури.

Ключові слова: Іван Мазепа, Вольтер, Байрон, К. Рилєєв, О. Пушкін, поема, гетьман, творчість, європейська література.

Постановка проблеми. Іван Мазепа – знакова постать в історії та культурі України. Його життя та вчинки вже декілька століть привертають увагу вітчизняних та зарубіжних вчених, письменників, поетів, художників і музикантів. Аналіз проблем еволюції образу гетьмана І. Мазепи у творчості провідних діячів європейської літератури має не лише наукове, але й практичне значення. Це в свою чергу обумовлює актуальність даного дослідження.

Стан наукової розробки проблеми. Питанням висвітлення образу І. Мазепи в творах літератури, присвячено значну кількість робіт. В роки незалежності дані проблеми досліджували В. Матвіїшин, Р. Радишевський, Д. Наливайко, М. Сулима, В. Сокіл, В. Шевчук, А. Волков, Н. Гноєв, В. Мацапура, С. Павличко, О. Вечірко, О. Кудлей, О. Юрчук, Н. Дуденко, О. Горбонос, О. Ващенко, Л. Ромащенко та ін. Дані проблеми розкрито також в дисертаційних дослідженнях М. Коновалової, О. Тарасової, В. Лавренчук, Н. Лупак, А. Меншій, М. Небелюк та ін.

Метою даної роботи є аналіз ґенези образу гетьмана Івана Мазепи в творчості Вольтера, Байрона, К. Рилєєва, О. Пушкіна та ін.

Завдання: з'ясувати вплив праці Вольтера «Історія Карла XII» на формування образу гетьмана Івана Мазепи в європейській літературі та мистецтві; проаналізувати особливості образу Івана Мазепи в поемі Байрона «Мазепа»; дослідити складові частини висвітлення постаті гетьмана І. Мазепа в європейській літературі.

Виклад основного матеріалу. Утвердженню позитивного образу гетьмана Івана Мазепи в літературі XVII ст. сприяла творчість таких діячів: Я. Орловського, С. Яворського, П. Орлика. Після поразки під Полтавою образ гетьмана Івана Мазепи на тривалий час зникає з європейської літератури.

Новий сплеск інтересу до особи І. Мазепи проявився у першій половині XVIII століття. Цьому сприяла творчість відомого французького письменника, історик і філософа Вольтер, який у 1731 р. видав свою відому працю «Історія Карла XII, короля Швеції». Вольтер показав становище українських земель у складі Московської держави, а також спробував з'ясувати передумови й причини переходу гетьмана І. Мазепи на бік шведів. В даному творі відомий мислитель сприяв поширенню популярної історії про романтичні стосунки молодого І. Мазепи з юною Терезою - дружиною знатного польського шляхтича Фальбовського. Саме завдяки Вольтеру в літературі та мистецтві Західної Європи утвердився образ українського гетьмана Івана Мазепи як героя-коханця. В цьому творі Вольтер симпатизує Україні та її гетьману І. Мазепі.

Однак через двадцять років Вольтер значно змінив свої оцінки постаті гетьмана Івана Мазепи. Цьому сприяла російська імператриця Єлизавета Петрівна, яка у 1757 р. замовила Вольтеру написання «Історії Російської імперії за Петра Великого». Дана наукова робота побачила світ у 1759 р. Хід її написання мали контролювати відомі російські вчені: М. Ломоносов (1711-1765), Я. Штелін (1709-1785), І. Тауберт (1701-1771) та Ф. Міллер (1705-1783). У своїй праці Вольтер виклав основні положення російської історіографії щодо оцінки постаті українського гетьмана Івана Мазепи та змалював його у надзвичайно чорних тонах.

Новому сплеску інтересу до постаті гетьмана І. Мазепи на початку XIX ст. слід завдячувати представникам європейського романтизму. Зокрема, талановитому поету – лорду Дж. Байрону, який у 1818 р. написав історичну романтичну поему «Мазерра». Дослідники вважають її одним з останніх літературних творів про сильну особистість байронічного типу. Відомий поет-романтик створив з І. Мазепи міфічний образ героя-коханця. Цей образ на довгі роки утвердився в літературі та мистецтві Західної Європи. Для його поширення були й певні об'єктивні причини. Зокрема, повна пригод біографія українського гетьмана. Ряд дослідників вважають, що лорда

Байрона приваблювала доля молодого Мазепи не лише тому, що український гетьман боровся за визволення України. Майбутній гетьман та відомий поет були закохані в заміжніх жінок, які мали однакове ім'я Тереза. Це дозволило лорду Байрону змалювати у поемі «Мазепа» власні почуття до юної дружини графа Гвічіолі (Гіччолі) – Терези. Поема Байрона трактується сучасними вченими як народження «міфу про Мазепу». Юний Мазепа – це бунтар та «шляхетний злочинець», який покараний за порушення моральних норм тогочасного суспільства. Байрон створює два образи гетьмана – в юні роки та на схилі літ в старості. Поряд з образом українського гетьмана, поет яскравими фарбами змальовує й образ дикого коня. Для багатьох романтиків – це символ успіху.

Поема Байрона «Мазепа» мала значний вплив на творчість Віктора Гюго (1802-1885) - відомого письменника та одного із головних представників французького романтизму. У 1829 р. він написав однойменну поему «Мазепа», що увійшла до збірки поезій «Орієнтації». Гюго подає образ молодого Мазепи за допомогою основних принципів «живописного романтизму». Характерною рисою даної поеми є те, що її головний герой втратив риси конкретного історичного діяча та перетворився на певний міфологічний символ.

З позицій революційного романтизму розкрито образ Івана Мазепи в поемі К. Ф. Рилєєва (1795-1826) «Войнаровський», яка була опублікована у 1825 р. Її справедливо відносять до романтичного напрямку російської поезії. Як і в інших творах революційних романтиків, в ній любовні пригоди займають другорядне значення. У центрі сюжету поеми – суспільно-політичні події. За своєю композицією поема побудована у формі розповіді головного героя Андрія Войнаровського – небожа гетьмана І. Мазепи. Значне місце в поемі відведено відтворенню образу українського гетьмана та волелюбному мазепинському руху.

На противагу західноєвропейським романтикам, які створили міф про Мазепу-коханця О.С. Пушкін – автор нового політичного міфу про українського гетьмана. Головна ідея поеми О. Пушкіна «Полтава» (1829 р.) - це оспівування та звеличування сили російського царя й реформатора Петра І, а також засудження «зради» І. Мазепи. Українського гетьмана поет змальовує чорними фарбами. У творі Пушкін дав Мазепі таку характеристику: «зрадник», «іуда», «розбійник», «брехун», «вбивця», «негідний старець» та інші. У Пушкіна Петро І – це творець абсолютного добра, а український гетьман Мазепа – антипод царя.

З аналогічних позицій оцінено постать Івана Мазепи також в історичному романі «Мазепа» (1833 р.) російського письменника польського походження Тадея (Фадея) Булгаріна. Твір з'явився після поразки

польського повстання 1830-1831 рр. Саме тому його автор намагався догодити інтересам російського уряду.

Висновки. В ХІХ столітті остаточно сформувалися три політичні та літературні підходи, щодо висвітлення постаті гетьмана України: українська традиція, що зображає Мазепу як борця за національну державність, героя-мученика нашого народу; російська традиція, що вважала Мазепу «зрадником»; західна традиція, де І. Мазепа - романтичний герой [2, с. 20].

Список використаних джерел

1. Білокінь С. Іван Мазепа в об'єктивному й суб'єктивному світлі / С. Білокінь // Борщак І. Іван Мазепа. Життя й пориви великого гетьмана. – К.: Рад. письменник, 1991.
2. Берегова Д.А. Образ гетьмана Мазепи в українській та світовій літературі: типологічні паралелі // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (Літературознавство). -№ 2 (16), жовтень 2015.

Рибак С.С.

Український гуманітарний інститут

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПОДКАСТИНГУ ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ

Тема подкастингу в журналістиці є актуальною для вивчення в сфері журналістикознавства, оскільки вподобання сучасної аудиторії тяжіють до лаконічного, короткого, системного повідомлення інформації, і перед журналістами постає завдання задовільнити її потреби. На сучасному етапі розвитку журналістики це завдання виконує подкаст журналістика, що представлена аудіо-, відео-матеріалами, які доступні в мережі Інтернет.

Це новітній напрям журналістики, який за короткий відлік часу набрав популярності в Світі. В українському журналістикознавстві тема подкастингу є малодослідженою, що зумовлює актуальність дослідження.

Метою розвідки є проведення аналізу тенденцій розвитку подкастингу в Світі, а також прослідкувати прояв цих тенденцій на теренах України.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

- визначити тенденції розвитку подкастингу в Світі;
- здійснити аналіз прояву тенденції подкастингу в Україні;
- визначити фактори, що впливають на

Об'єктом цієї роботи є подкастинг як напрям журналістської діяльності.

Предметом роботи є тенденції подкастингу, що є яскраво вираженими.

Під час дослідження було опрацьовано дослідження з цієї теми таких зарубіжних науковців: Michael Geoghegan, Greg Cangialosi, Ryan Irelan, Tim Bourquin, Colette Vogele, Kevin Walker, Dan Klass. А також використано напрацювання таких вітчизняних науковців: О. Дмитровський. С. Коваль, Д. Приходько, С. Данилюк. В. Чабаненко, Б. Потятиник.

Однією з тенденцій, що необхідно виділити є швидкі темпи розвитку. За статистикою 15% дорослого населення США прослуховує щонайменше 1 подкаст на тиждень . Кількість унікальних под-слухачів в 2015 році сягала близько 75 мільйонів щомісяця .

Брайан Мофет, який є керівником відділу продажу реклами в National Public Radio (NPR) вважає, що 2016 рік став роком становлення бізнесу в газулі подкастингу. NPR є лідером за охопленням аудиторії подкастів, доказом цього є прибуток з реклами в подкастах, що становить більше \$10 млн. доларів за вказаний рік.

Прибуток є ще однією з тенденцій розвитку подкастингу. Адже за прогнозами до 2020 року загальна сума прибутків по країні в цій галузі зросте до 500 млн. доларів [5].

Однією з тенденцій, притаманних подкастингу, є його використання в різних сферах життя. Подкастинг популярний серед викладачів і студентів університетів, оскільки інформація, що міститься в них, доступна користувачу в будь-який час. Викладачі записують і публікують свої лекції, презентації, конференції та інтерв'ю, які вважають корисними для навчання студентів. Також і священнослужителі записують свої проповіді, які розповсюджують серед вірян і не тільки. Така залученість в різні сфери життя і зумовлює популярність подкастингу серед аудиторії, яка цікавиться як загальною інформацією, так і інформацією з конкретних галузей.

Основною тенденцією подкастингу на території України залишається широкий тематичний діапазон, що зумовлює і швидкі темпи розвитку цього явища на українських землях.

Бум подкастингу в Україні спостерігається в 2013 – 2016 роках, особливого розмаху цей напрям набирає під час Революції Гідності. З'являються подкасти на політичну, соціальну теми. В цей час український подкастинг переходить з розважального сектора в професійну журналістику. Чудовим показовим прикладом є перший англomовний подкаст «Громадського радіо» створений в 2014 році, що має назву «Hundreds of protesters lay siege to police-held building in central Kiev» в перекладі звучить як «Сотні протестувальників обложили утримувану поліцією будівлю в центрі Києва». Це приклад новинного, інформаційного подкасту, в якому повідомляються новини про актуальні події, що відбувалися в Києві, приміром, про спроби штурму пікетувальниками в ніч із 25 на 26 січня Українського дому, де знаходилися правоохоронці [1].

У липні 2016 року «Громадське радіо» запускає новий проект під назвою «Ukraine Calling». Назву можна перекладати по-різному: «Україна телефонує», «Україна привертає увагу», «Україна кличе»; але в цьому і є особливість цього англomовного подкаста, про що говорила журналістам сайту «Суспільне мовлення» автор подкасту, яка є науковцем, істориком, журналістом «Громадського радіо», Марта Дичок [2].

На сучасному етапі розвитку подкастинг в Світі вважається повноцінним засобом масової інформації, що приносить прибутки авторам подкастів. В Україні розвиток подкастингу відбувається не настільки швидкими темпами, а тому деякі тенденції, що є характерними не притаманні українському подкастингові. Однією з причин, що гальмують розвиток на вітчизняних теренах подкастингу, та й усіх медіа, що залежать

від Інтернету, є проблеми з якістю Інтернет-з'єднання. В цьому питанні Україні пасе задніх, на відміну від США та Європи.

Наступним чинником, що впливає на розвиток подкастингу є повільне входження бізнес-інтересу в цю сферу, тоді як у США подкастери заробляють у цій сфері мільйони.

Всі ці фактори впливають на сучасний стан та перспективи розвитку подкастингу в Україні. Тенденції, що є характерними для високорозвинених країн з запізненням проявляються в українській медіасфері.

Список використаних джерел

1. «Громадське радіо» записало перший подкаст англійською [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://stv.detector.media/reformuvannya/radio/gromadske_radio_zapisalo_per_shiy_podkast_angliyskoju
2. «Громадське радіо» запустило новий подкаст про головні новини України англійською [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://stv.detector.media/reformuvannya/radio/gromadske_radio_zapustilo_noviy_podkast_pro_golovni_novini_ukraini_angliyskoju
3. Коваль С. Аудіальний контент користувачів / Світлана Коваль. // Теле- та радіо- журналістика. – 2017. – №16. – С. 178–183.
4. Литвиненко І. В. Радио в мультимедийной среде: специфика функционирования : дис. канд. філ. наук : 10.01.10 - Журн / Литвиненко Ирина Владимировна – Москва, 2015. – 441 с.
5. Мьоллер К. Експерт ЄС: якість онлайн-ЗМІ в Україні забезпечить не держрегулювання, а медіаграмотність читачів [Електронний ресурс] / Крістіан Мьоллер – Режим доступу до ресурсу: http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/ekspert_es_yakist_onlaynzmi_v_ukraini_zabezpechit_ne_derzhregulyuvannya_a_mediagramotnist_chitachi_v
6. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко / В. Шнайдер, П. Рауе. – Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Романчук С.М.

к.філол.н., доцент

Український гуманітарний інститут

ЕВТАНАЗІЯ ЯК МОРАЛЬНО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМА

Найважливішим правом людини відповідно до ст. 27 Конституції України є право на життя, що гарантує недоторканість її фізичного існування. Відповідно до ст. 3 людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, що зазначається Конституцією України [2]. Ніхто не може позбавити людину життя, яке повинно підтримуватись у всіх випадках до природного завершення. Проте в деяких країнах сучасного світу відбуваються кардинальні зміни, на тлі яких ця теза спростовується. Йдеться про евтаназію – практику припинення лікарем життя людини, яка має невиліковне захворювання на задоволення її прохання в безболісній або мінімально болісній формі припинити страждання. Однак у Кримінальному кодексі України немає жодної статті, якою би кваліфікувалось таке діяння, тому проблема евтаназії потребує подальшої кримінально-правової регламентації.

Принагідно зауважимо, що життя людини, згідно з Біблією, даровано Богом. Саме тому виникає потреба дослідити не тільки правові, але й моральні механізми, які б допомогли розв'язати порушену нами проблеми.

На нашу думку, теорія кримінального права продовжує християнську модель розуміння життя людини як найвищої цінності, оскільки визнає, що добровільна згода людини на позбавлення її життя не виключає карності діяння і зазвичай кваліфікується за ст.115 Кримінального кодексу як вбивство [3].

Правові аспекти евтаназії в медичній практиці України ґрунтовно розглядають Г. Пеклина, а також А. Пищита, І. Середа та ін. Правові аспекти регламентації евтаназії в Україні аналізують юристи Н. Борисевич, Є. Стрельцов, Ю. Усманов, А. Тимощук та ін. Проте на сьогодні відсутні дослідження, що узагальнювали б наслідки запровадження евтаназії в сучасних країнах протягом останніх років і згідно з ними висвітлювались перспективи її доцільності або заборони в Україні.

Метою наукової розвідки є аналіз динаміки розвитку евтаназії в сучасних країнах світу і ставлення до неї українського суспільства, а також

дослідження доцільності її подальшої законодавчої розробки і практичної реалізації в Україні.

Залежно від характеру дій, спрямованих на здійснення евтаназії, розрізняють пасивну і активну форму евтаназії. Активна евтаназія – це проведення певних дій із прискорення смерті невиліковно хворої людини згідно з її проханням з метою позбавлення її від тяжких страждань. Вона може здійснюватись не тільки медичним працівником, а й спільними діями лікаря і пацієнта (наприклад, хвора людина вживає певні лікарські засоби або робить самостійно ін'єкцію, призначену лікарем, які є необхідними для настання смерті). Пасивна евтаназія – це відмова від застосування лікарських засобів і маніпуляцій, за допомогою яких підтримувалось життя важко хворого пацієнта за умови, що пацієнт висловив прохання не здійснювати медичне втручання.

Евтаназія стала актуальною тільки у ХХ столітті, коли було здійснено перший досвід її легалізації, а також практичне використання всупереч чинному законодавству. Протягом ХХ століття пасивна евтаназія використовувалась у більшості країн. За результатами соціологічних досліджень 1998 року, що були опубліковані в Міжнародному медичному журналі, 40% смертей тяжкохворих припадає на факти застосування пасивної евтаназії. Пацієнти помирали «за попередньою домовленістю» з медиками або внаслідок офіційної відмови в лікуванні, або за допомогою ліків, що прискорювали летальний кінець [1].

Активна евтаназія має дещо іншу історію свого розвитку. Згідно з Кримінальним кодексом Радянської Росії 1922 р. дозволялося умертвіння хворого зі співчуття. Невдовзі таку правову норму було скасовано. Активна евтаназія як «знищення неповноцінних» широко застосовувалась у фашистській Німеччині (переважно для масового вбивства у концтаборах євреїв, які внаслідок важких хвороб не могли працювати). Міжнародний військовий трибунал у Нюрнберзі кваліфікував дії таких «лікарів» як злочин проти людства. Після Другої світової війни евтаназія була легалізована тільки у 1977 р., коли в США (Каліфорнія) було ухвалено перший в світі закон «Про право людини на смерть», згідно з яким було дозволено здійснення пасивної евтаназії.

Вражають також результати опитування, проведеного у жовтні 2011 р. Інститутом Горшеніна. Серед 1 тис. респондентів різних регіонів України вдалось установити, що проти евтаназії виступають тільки 37,1% респондентів. Для порівняння, у 2007 р. кількість людей, які категорично заперечували евтаназію, складала 57% [4].

Проблема евтаназії залишається відкритою у сучасному суспільстві. Евтаназія є суперечливим терміном у тлумаченні юристами, філософами,

медиками, психологами; навіть у вченні про самогубство – суїцидології лишається відкритим питання: чи є евтаназія суїцидом. Об'єктивний аналіз проблеми можливий тільки за умов співпраці науковців. У зв'язку з процесами євроінтеграції проблема легалізації евтаназії з кожним роком стає все більш актуальною. Моральна площина проблеми залежить від внутрішнього сумління того, хто «допомагає» людині піти із життя. Однак переконливо і стовідсотково стверджуємо, що християнський світогляд категорично забороняє і активну, і пасивну форми евтаназії. Тільки Богові як Творцю життя належить право його забрати у людини.

Список використаних джерел

1. Безаров О.Т. Евтаназія в контексті медичної практики (за результатами соціологічного опитування, проведеного в м. Чернівці) / О.Т.Безаров // Буковинський медичний вісник. – 2005. – № 1. – С. 149-154. – Режим доступу:<http://tanat.info/eutanazija-v-konteksti-medichnoi-praktiki-24-12-2013.html>
2. Конституція України (із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р.). – К., 2006. – 64 с.
3. Кримінальний кодекс України. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/code=2341-14>
4. Усманов Ю. Евтаназія – право на смерть: за чи проти? Режим доступу:<http://www.pravoconsult.com.ua/evtanaziya-pravo-na-smert-za-chi-proti/>

Свириденко В.Ю.

ст. викладач

Український гуманітарний інститут

ЗАСТОСУВАННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Головне завдання моделювання отримання якісного аналізу. Сучасні вимоги ринкової економіки - зробили фінансове моделювання важливою і невід'ємною частиною ефективного управління компанією. Детальна і грамотна модель дозволяє планувати і аналізувати розвиток проекту при будь-яких змінах умов. Фінансові моделі істотно спрощують оцінку ризиків і підвищують ефективність прийняття стратегічних рішень

Для того щоб модель відповідала зазначеним вимогам, при її побудові потрібно дотримуватися певних правил, а моделювання стає більш ефективним, якщо додати використання SMART-технологій. Технологія

SMART допомагає проводити динамічні презентації, показувати документи, сторінки Інтернету або відео на інтерактивному екрані, тобто зробити будь-яку модель інтерактивною. SMART - перш за все інформаційне середовище, але також це ефективна технологія постановки і формулювання цілей.

SMART-цілі це метод постановки і перевірки спроможності мети, тобто метод планування і візуальної наочності в досягненні мети. Сукупність розподілених за рівнями цілей нагадує по виду перевернуте дерево, або дерево цілей. Дерево цілей - це структурований ієрархічний перелік цілей організації, в якому цілі більш низького рівня підпорядковані і служать для досягнення цілей більш високого рівня. Дерево цілей дозволяє виявити, які можливі комбінації забезпечать найкращу віддачу. Метод дерева цілей орієнтований на отримання стійкої структури цілей, проблем, напрямків. Для досягнення цього при побудові початкового варіанта структури слід враховувати закономірності цілеутворення і використовувати принципи формування ієрархічних структур.

Модель цілей організації містить в собі як опис власне цілей і їх характеристик, так і взаємозв'язків між ними. В рамках цієї моделі між її елементами встановлюються ієрархічні відносини «мета-засіб», які передбачають, що досягнення кожної нижчестоящої мети стає одним із засобів для досягнення вищої. До кожної з визначених на нижньому рівні деталізації цілей, наскільки це можливо, застосовуються вимоги SMART (Specific - конкретна; Measurable - вимірювання; Achievable - досяжна; Realistic - реалістична; Timed - обмежена за часом).

Цілі бувають: короткострокові, середньострокові, довгострокові. Ці відмінні риси цілей називаються SMART-характеристикою. Всі цілі повинні відповідати правилу "SMART", тоді їх можна використовувати для побудови ефективної моделі. За допомогою SMART-технологій стає можливим візуалізація моделі, тобто побачити її в дії.

Особливості реалізації бізнес-процесів в SMART:

- безпосередня взаємодія бізнес-процесів з об'єктами управління;
- формалізація бізнес-процесів до роботи кожного співробітника;
- автоматичне виконання завдань в бізнес-процесах згідно подій;
- динамічне формування бізнес-процесу відповідно до умов (подій), що склались;
- автоматичне формування контексту виконання бізнес-процесу.

Суть SMART-технологій не тільки у визначенні розумних (SMART) цілей але й передбачається подальша оцінка в досягненні цілей компанії через KPI. Тому що оцінка цілей, в кінцевому рахунку, відбувається за

показниками KPI. Система KPI (Key Performance Indicators), яка допомагає організації визначати можливість досягнення цілей, є своєрідним інструментом управління по цілям, а саме дозволяє:

- контролювати процес реалізації стратегічних цілей;
- знаходити вузькі місця в бізнес-процесах компанії;
- призначати відповідальних, оцінювати їх роботу і винагороджувати за результатами;
- відстежувати рівень реалізації тактичних завдань.

Саме система KPI дозволяє підбирати і контролювати відповідні для кожної конкретної моделі компанії

SMART- далеко не єдина необхідна деталь, але всі інші деталі без неї перестають працювати. Впровадження SMART-технологій повинно проводитись синхронно з впровадженням SMART-управління на підприємстві. SMART-підприємство - це підприємство, яке використовує розумні технології. Впровадження розумних технологій не можна відкладати на потім, час вимагає цим займатися вже зараз, і той, хто запізниться - програє, втратить бізнес.

Список використаних джерел

1. Абдрахманова Б.А. Смарт-технологии в образовании [Електронний ресурс] Режим доступу: www.zkoipk.kz/b2/369-conf.html
2. СМАРТ - управление бизнес-процессами [Електронний ресурс] Режим доступу: http://bryl.ru/bp_smart.html
3. Финансовое моделирование в инвестиционных проектах [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.ipnou.ru/article.php?idarticle=012169>
4. KPI Оптимизация HR™ - технология повышения эффективности корпоративной модели KPI [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://icpmconsulting.com.ua/kri-optimizacija-hr-tehnologija-povysheniya-jeffektivnosti-korporativnoj-modeli-kpi/>

Сілакова Г.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Національний університет харчових технологій

МІСЦЕ ТА РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки ефективність діяльності підприємств все більшою мірою залежить від технологій та

методів управління, що застосовуються. Прискорення темпів науково-технічного прогресу, глобалізація виробничо-господарських зв'язків та посилення конкуренції висувають нові вимоги до системи управління підприємством. Сучасні підприємства, перетворюючись у складні системи, децентралізують управління й оперують значним масивом інформації, що швидко застаріває. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність координації діяльності різних підрозділів підприємства. В таких умовах необхідним є використання контролінгу, який координує роботу всіх функціональних служб підприємства і здійснює інформаційно-аналітичну підтримку керівництва під час прийняття управлінських рішень.

Контролінг інтегрує облік, контроль, планування та аналіз у єдину самокеровану систему, в якій чітко можна визначити цілі підприємства, принципи управління та способи їх реалізації, забезпечує стабільність діяльності підприємства та його фінансів, дозволяє виявляти внутрішні резерви підприємства та оперативно впроваджувати інновації, виступає важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Оптимізуючи модель управління підприємством з врахуванням його специфіки, контролінг дозволяє чітко дотримуватись принципів цілепокладання та відповідності повноважень видам управлінських дій. Служба контролінгу забезпечує системний збір, обробку та аналіз інформації за всіма підрозділами підприємства, визначає її відповідність прийнятій стратегії розвитку підприємства, забезпечує підготовку конструктивних пропозицій керівництву щодо ефективного прийняття рішень з метою усунення проблем, що значно підвищує якість управління.

Серед причин, що викликали появу на сучасних підприємствах контролінгу [1, С. 136-137; 2, С. 223] можна виділити наступні: зміщення акцентів з контролю минулого на аналіз майбутнього; необхідність неперервного відслідковування змін, що виникають у внутрішньому та зовнішньому середовищах підприємства; зростання нестабільності зовнішнього середовища, що висуває адаптаційні вимоги до системи управління підприємством; необхідність продуманої системи дій щодо виживання підприємства та уникнення кризових ситуацій; збільшення швидкості реакції на зміну зовнішнього середовища, підвищення гнучкості підприємства; ускладнення систем управління підприємством, що потребує специфічного механізму координації всередині системи управління; інформаційний бум при недостатності релевантної інформації, що потребує побудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління тощо.

Сукупність визначень та підходів щодо поняття «контролінг» дозволяє зробити висновок про відсутність єдиного розуміння даного терміну серед

науковців. Ми погоджуємось з вченими, які розглядають контролінг через призму системного та процесного підходів, оскільки сама концепція забезпечує як системний, так і процесний підхід до реалізації різноманітних прогресивних методів управління та їх синтез у єдину систему управління підприємством. Водночас, вважаємо інші позиції недостатньо точними та такими, що розкривають тільки один аспект, а не всю сукупність і зміст системи контролінгу на підприємстві, оскільки контролінг носить складний багатокомпонентний характер і охоплює всю систему управління підприємством.

На нашу думку, контролінг можна визначити як безперервний процес, який включає в себе планування, координацію, інтеграцію, аналіз і оцінку діяльності підприємства з наступним коригуванням відхилень, що виникають від запланованого рівня і стратегії функціонування підприємства, головною метою якого є підтримання стійкого положення підприємства і сприяння його ефективному розвитку в ринкових умовах господарювання.

Основними факторами створення системи контролінгу на підприємстві є: суттєве зниження економічних показників діяльності підприємства порівняно з конкурентами; поява нових цілей в умовах функціонування, що склалися; застаріли методи планування; відсутність методико ліку та аналізу, що призводить до нестачі аналітичної інформації під час прийняття управлінських рішень; дублювання чи відсутність деяких функцій, наявність конфліктних ситуацій під час їх виконання; посилення позицій конкурентів при відсутності у них явних переваг у сировинному забезпеченні чи виробництві; незадовільна координація між структурними підрозділами підприємства.

Система управління підприємством включає наступні етапи: постановка мети → планування → організація виконання → облік → контроль → аналіз → прийняття управлінських рішень.

Розглянемо роль контролінгу на кожному з етапів циклу управління підприємством, узагальнивши думки різних авторів [3] з даного питання.

1. Постановка мети - створення методики розробки цільових показників діяльності.

2. Планування - розробка методики планування, інформаційна підтримка розробки основних планів підприємства (плану виробництва, інвестицій, реалізації тощо), складання консолідованого плану по підприємству в цілому.

3. Організація виконання - організація служби контролінгу, визначення її місця в організаційній структурі підприємства, аналізу інформаційних потоків і можливих варіантів впровадження контролінгу на підприємстві.

4. Облік - розробка та підтримка системи внутрішнього обліку, а також критеріїв оцінки діяльності підприємства та його підрозділів.

5. Контроль – передбачає контроль за виконанням усіх поставлених завдань і доручень, що передбачені бізнес-планом, і охоплює всі рівні діяльності підприємства в цілому.

6. Аналіз - аналіз і виявлення причин відхилень, розробка пропозицій щодо зменшення виявлених відхилень.

7. Прийняття управлінських рішень - інформування керівництва підприємства про можливі наслідки цієї ситуації; обговорення можливих коригувальних заходів і рішень; прийняття рекомендацій щодо застосування сучасних методів та інструментів управління; проведення спеціальних досліджень, що визначають стан і тенденції розвитку підприємства.

Основними інструментами організації контролінгу за видами діяльності підприємства є: 1) контролінг маркетингу: GAP-аналіз, портфоліоаналіз, порівняльні звіти, розрахунок маржинального прибутку; 2) контролінг забезпечення ресурсами: ABC-аналіз, аналіз можливих ситуацій, дослідження ринків товарів, що купуються; 3) контролінг логістики: планування потреби в матеріалах, контроль економічності і інформаційне забезпечення підготовки рішень, розрахунок витрат; 4) фінансовий контролінг: аналіз звіту про фінансовий стан і звіту при сукупний дохід, баланс руху коштів та фінансовий план; 5) контролінг інноваційних процесів: порівняння відхилень фактичних величин від планових, виявлення причин відхилень і заходів щодо їх усунення.

Таким чином, контролінг охоплює практично всі функціональні сфери діяльності підприємства (маркетинг, логістика, фінанси, інвестиції, інновації, персонал тощо), надаючи найбільш повну та ефективну інформаційно-аналітичну та методичну підтримку на етапах планування, обліку, контролю і аналізу відхилень.

Список використаних джерел

1. Іванова З. О. Особливості формування системи контролінгу на підприємствах / З. О. Іванова // Актуальні проблеми економіки. - 2012. - № 6. - С. 136-141.
2. Кириченко С. О. Роль контролінгу у системі забезпечення ефективного управління розвитком підприємства / С. О. Кириченко // Сучасні проблеми економіки і підприємництва : збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 12. – С. 222–227.
3. Деменіна О. М. Ретроспективний та перспективний аспект концепцій контролінгу / О. М. Деменіна // Маркетинг в Україні. – 2002. – № 4(14). – 55-58 с.

Чаплигін В.П., Терещенко В.І.

Доцент, к. наук з фіз. вих. та спорту

Професор, к.пед.н.

Університет державної фіскальної служби України (м. Ірпінь)

«Український гуманітарний інститут» (м. Буча)

ЛЮДИНА ТА ЇЇ ЗДОРОВ'Я В НАУКОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Одна з найважливіших тенденцій розвитку сучасної науки – орієнтація на людину, проблема людини, її ролі й місця у сучасному світі стала не лише актуальною теоретичною але і гострою соціальною проблемою, що зачіпає основи людського буття. Вона змістилася в центр теоретичного осмислення цілого комплексу наук: філософії, соціології, педагогіки, біології, економіки, ергономіки тощо.

Головні характерні риси постнекласичної науки: міждисциплінарні дослідження, історизм, еволюціонізм, унікальність її об'єктів, що розвиваються, людиномірність науки, включення аксіологічних чинників до складу науки, її гуманізація (В. Табачковський, М. Булатов, Н. Хамітов, 2003).

Найновіші відкриття у галузі науки, перш за все, у квантовій фізиці, нейрофізіології, психології, поширили масштаб наукових системних уявлень про світ та людину, наблизили нас до розуміння людини як мікрокосмосу.

Таке розуміння сутності людини пов'язано зі зміною загальнонаукової й природничо-наукової картини світу, корінним світу, корінним перетворенням основних теоретичних понять, на яких вона ґрунтувалася: простір, час, рух, корпускулярні, польові властивості матерії тощо. Створення квантової механіки, теорії відносності, релятивістської космології, створення вчення про живу речовину та її місце в космосі В.І. Вернадським привело до руйнування сформованої ньютоніанської картини світу, що була «володарем дум» натуралістів біля двох сторіч.

Відкриття Ейнштейна показало, що світ механіки Ньютона став більш органічним: в тому, що до цього лише додавалося одне до іншого, перебувало лише в зовнішньому відношенні, виявився внутрішній, органічний зв'язок. Світ виступив як щось дійсно ціле, єдине, яким він є насправді (Кедров, 1978)

Методологічний і загальнонауковий зміст теорії відносності Ейнштейна (1905 р.) складався у визнанні того, що світ, як матерія, що рухається в просторі. Й часі, є єдиним й цілісним.

З огляду на останні дослідження не можна виключити можливість того, що не лише у Всесвіті, а й на всій планеті Земля як у минулому, так і зараз спостерігається поєднання кількох форм живої речовини з різною матеріально-енергетичною організацією. З-поміж цих форм білково-нуклеїнова форма організації життя може лише домінувати, складаючи основу монополіту життя, включаючи людину (В.П. Казначеев, 1988; Е.А. Спірін, 1991, та ін.).

Слід визнати, що строгі в науковому відношенні дані ми маємо лише щодо тієї єдиної білково-нуклеїнової форми життя, яка й була об'єктом систематичних досліджень, що провадилися з різних позицій.

Мета дослідження. Визначення, наукове обґрунтування міждисциплінарного підходу у вивченні здоров'я людини.

Методи і організація досліджень. Методологія дослідження складає інтегративний підхід до аналізу категорії «здоров'я», яка поєднує всі фундаментальні напрямки науки. У цьому підході провідною стала концепція В.І. Вернадського про єдність природничо-наукового і гуманітарного знання у вивченні розвитку і здоров'я людини.

Результати досліджень та їх обговорення. Механізм поступового розвитку життя та ускладнення його власної організації сформульований у проведених в 30-ті роки дослідженнях В.І. Вернадського доповнює уявленнями про живу речовину, що є настільки ж повноправним, найважливішим компонентом матеріального світу, як і фізична матерія, що складається з атомів і фізичних полів про сутність живої речовини він підкреслює значення феномена життя, живої речовини в якості грандіозного космопланетарного явища. В.І. Вернадський підкреслює значення нерозривних зв'язків живої і косної речовини, функціональний характер біогеологічної єдності земних природничо-природних процесів. «Між косою і живою речовиною існує, проте, безперервний зв'язок, що ніколи не припиняється, який може бути виражений як безперервний біогенний потік атомів з живої речовини у косну речовину бісфери і назад. Цей біогенний потік атомів викликається живою речовиною. Він виражається у тому, що ніколи не припиняється: диханні, харчуванні, розмноженні тощо» (Вернадський, 1977). Цей постійний обмін характеризує процес взаємодії живої і косної речовини як геологічне, космопланетарне за своєю суттю явище. У 30-ті роки В.І. Вернадський формулює перший і другий біогеохімічні принципи, які визначають, що геохімічна біогенна енергія прагне в біосфері до максимального прояву; під час еволюції видів виживають ті організми, що своїм життям збільшують біогенну геохімічну енергію (Вернадський, 1980).

З точки зору сучасних уявлень про біосферу, жива речовина розглядається як система, що самостійно організується для перетворення космічної енергії. Жива речовина є системою, яка використовує природній астрофізичний процес (випромінювання ядерної енергії зірками), яка «вбудовується» в потік космічного випромінювання, поглинає та акумулює його частину. Використання енергії космосу відбувається завдяки специфічним структурам та інформації, які формують фундаментальні засади життєдіяльності живої речовини.

Концепція В.І. Вернадського про живу речовину у якості космопланетарного явища висувається на передній план під час вивчення еволюції біологічних систем. Людина – частина живої речовини біосфери, еволюціонуюча система. Ці концептуальні положення майже одночасно у 1930-ті роки сформулювали В.І. Вернадський, виходячи з біогеохімічних уявлень, а Е. Бауер – виходячи з біофізичних уявлень про фізико-хімічну специфічність основ життя.

Феномен здоров'я відображає універсальні космопланетарні закономірності феномену життя (живої речовини): потоки матерії, енергії та інформації (В.А. Енгальгард, 1973, В.П. Казначеев, 1983).

Існуючі біолого-генетичні та психосоціальні резерви здоров'я людини – суть також результат еволюції та адаптації.

Поняття адаптації у своєму важливому еволюційно-динамічному аспекті відображає процес пристосування біосистем до змінних умов середовища (тобто зміна біосистеми у часі, що забезпечує її життєдіяльність у даних умовах). Динамічне визначення адаптації відображає особливості організації біосистем (частин живої речовини) та живої речовини в цілому (В.П. Казначеев, 1983).

Відповідно до адаптації як фундаментальної якості життя В.П. Казначеев формулює поняття про здоров'я. Здоров'я індивіда – є динамічний стан збереження та розвитку біологічних, фізіологічних та психологічних функцій.

Всім живим системам властива загальна цільова функція, реалізована в узагальнених програмах: вижити й розмножитися. (М. Амосов, 2007).

Висновки: наукові дослідження проблем здоров'я невідривно поєднані з розвитком медико-біологічних знань з одного боку, та філософських, психолого-педагогічних та соціологічних з іншого. Вчення В.І. Вернадського про біосферу, його концепція живої речовини затвердила нові парадигмальні виміри та орієнтири природознавства і гуманітарних наук у побудові наукової картини світу – систему парадигму, що застосовується для обґрунтування концепцій дослідження розвитку людини та її здоров'я.

Список використаних джерел

1. Булич Е.Г., Муравов І.В. Валеологія. Теоретичні основи валеології. Навчальний посібник. – К.:ІЗМН, 1997. – 224 с.
2. Вернадский В.И.. Билсфера и ноосфера. – М.: Наука, 1998. – 262 с.
3. Вернадский В.И. Философские мысли натуралиста. – М.: Наука, 1998. – 520 с.

**XIII МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Актуальні проблеми соціальних
та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»**

Буча, 2018

Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах трансформації українського суспільства: Матеріали XIII міжнародної студентської науково-практичної конференція, Буча, квітень 2018 р.: Тези доп.: – К.: Міленіум, – 2018.

Розглянуто актуальні питання світоглядних, християнських та філософських аспектів осмислення минулого та сучасності; суспільно-політичних та культурологічних аспектів трансформаційних процесів в Україні; теорії та практики фінансових процесів, антикризового менеджменту національного, світового та регіонального рівнів і тенденцій маркетингу в соціально-економічних системах сучасності. Актуалізовано дослідження у сфері сучасної лінгвістики.

Матеріали конференції видано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Штанько Л.О., к.е.н., доцент

Понятовський Ф.К., PhD

Абрамюк Д.Ю.

Науковий керівник
кандидат філософських наук

Ношин Я. І.

Український адвентистський теологічний інститут

ПРОБЛЕМА СМЕРТІ В ЕВОЛЮЦІОНІСТСЬКІЙ І КРЕАЦІОНІСТСЬКІЙ ПАРАДИГМІ МИСЛЕННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Постановка проблеми. «Наука проти релігії» – цей вислів є певним вододілом між прихильниками еволюціоністського (натуралістського) бачення світу, з одного боку, та креаціоністського (теїстичного) підходу – з іншого. Нині цей різкий поділ вже не так гостро сприймається, оскільки в деяких авторитетних наукових джерелах вже не ставлять під сумнів еволюцію, як природний процес і вважають її науковим фактом [10]. Така достатньо міцна позиція прибічників еволюціоністської картини світу змушує шукати прихильники креаціоністського світосприйняття компроміс між Святим Писанням і теорією еволюції. Представники т. зв. «протестантського фундаменталізму», зокрема, Б. Гремм у 1966 р. зазначив: «У певний момент еволюції Бог повіяв [духом] на одну особливу людиноподібну мавпу, яка стала Адамом, або Бог міг взяти жменю глини, дунути і створити людину просто так» [8].

Мета цього дослідження полягає у спробі зіставлення *проблема смерті* в еволюціоністській і креаціоністській парадигмі мислення.

Основний виклад матеріалу. Релігія в сучасному світі втрачає зміст, як пояснення сенсу буття та призначення людини. Домінування еволюціоністського вчення, насамперед, у спробі відповісти на важливі фундаментальні питання людського існування, не є чимось абсурдним. Креаціонізм шукає компромісів у тлумаченні перших розділів книги Буття і це не є чимось новим. Тенденція алегоричного тлумачення цих текстів починає свою історію у ранньохристиянських авторів, зокрема Орігена [11,12], Августина [7, 9] та ін. Ставлення представників різних релігій до еволюції, як найкращого пояснення походження людського життя на землі представлено в дослідженні Pew Research Center [13]. Так, близько половини населення США вважає теорію еволюцію найкращим варіантом пояснення картини світу.

Християнський погляд щодо важливості смерті згідно з креаціоністським мисленням, ґрунтується, на таких біблійних текстах, як,

зокрема, (Рим. 6:23). У цьому тексті представлено зв'язок між смертю Ісуса Христа і тезою про те, що смерть є наслідком гріха. Коментуючи уривок з Послання до Коринтян Реймонд Браун констатує: «Бог зробив Ісуса жертвою за гріх» [2, с. 103]. У книзі пророка Ісаї наголошується, що «Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас уздоровлено!» (Іс. 53:5). Дональд Гатрі також зазначає: «Найвищим її (любові) прикладом є жертва примирення Христа за наші гріхи» [4, с. 558]. У Посланні до Євреїв автор говорячи про Ісуса Христа і його смерть на хресті узагальнює: «немає потреби щодня, як ті первосвященики, перше приносити жертви за власні гріхи, а потому за людські гріхи, бо Він це раз назавжди вчинив, принісши Самого Себе» (Євр. 7:27). Як ми знаємо, жертва за гріх – це смерть. Див. також (Лев. 4). Ісус став цією жертвою, щоб людство мало життя – це фундаментальний принцип, що об'єднує усіх християн.

З іншого боку, природній відбір як один з основних постулатів теорії еволюції, протиставлено одному з основних законів буття в Біблії – «смерть як наслідок гріха» (Рим. 6:23). Аналізуючи погляди на проблему смерті зі сторони еволюційного вчення. М. Воронцов у 1980 роках сформулював основні постулати Синтетичної теорії еволюції (далі – СТЕ). «Нас цікавить важливість природнього відбору у процесі еволюції. З цього приводу він говорить, що основним або навіть єдиним рушійним фактором еволюції є природний відбір [3], а у оновлених виданнях додає, що природний відбір безперечно залишається рушійним фактором еволюції, але не єдиним» [3]. Окрім багатьох факторів природній відбір це «смерть непристосованих в ході еволюції» [6]. Тобто, еволюційна теорія говорить про те що смерть – це одна з рушійних сил розвитку, виживає лише сильніший.

Тепер розглянемо відмінності між двома парадигмами мислення /світосприйняття: християнством і еволюцією. В Біблії смерть зображено як покарання. Смерть – це знищення та деградація. Еволюціоністський погляд полягає в тому, що смерть – це рушійна сила розвитку і прогресу. Виживає сильніший», а в християнстві Сильніший і Кращий помирає для того щоб слабка ланка могла жити. Коментуючи це протиріччя, Річард Докінз звертає увагу на те, що немає жодних свідчень, що у самого Ісуса «з'їхав дах», але ось доктрина, винайдена згодом Павлом, – що Ісус помер за наші гріхи – вона абсолютно божевільна. Це ж огидно: вважати, що творець всесвіту, здатний винайти закони фізики і процеси еволюції не знайшов кращого способу спокутувати наші гріхи, ніж дати замучити себе до смерті! [5]. А от згаданий Павло, припускаємо, стикався з такими висловами ще за свого життя і констатував: «Боже слово про хреста тим, що гинуть, то глупота, а для нас, що спасаємось, Сила Божа!» (1 Кор. 1:18) [1]. «Ісус помер за наші

гріхи – це божевілля» - зазначають еволюціоністи, Біблія ж ясно говорить: «Смерть Христа – Сила Бога». Поєднати істини Євангелія з еволюцією неможливо, про це свідчать, як біблійний текст і богослов'я так і еволюціоністи у своїх працях.

Висновки. В ході дослідження нами була зроблена спроба зіставлення *проблеми смерті* в еволюціоністській і креаціоністській парадигмі мислення. Як бачимо, проблема смерті відіграє важливе місце в обидвох парадигмах. Однак діаметрально протилежні погляди щодо цього питання дають змогу говорити про те, що еволюціоністську теорію поєднати з християнством у розглянутому аспекті практично неможливо.

Список літератури та використаних джерел

1. Біблія. Українське біблійне товариство, Іван Іванович Огієнко, 1930 р.
2. Браун Р. Введение в Новый Завет. Том II .Библейско–богословский институт св. апостола Андрея, М., 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://drive.google.com/drive/u/0/search?q=%D0%B1%D1%80%D0%B0%D1%83%D0%BD>
3. Воронцов Н. Н. Развитие эволюционных идей в биологии. М.: Изд. отд. УНЦ ДО МГУ, Прогресс-Традиция, АБФ, 1999. 600 с.
4. Гатри Д. Введение в Новый Завет. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://drive.google.com/drive/u/0/folders/16WM1W2YjhgETXPn90VM8_ICM8HvVEYZw
5. Ричард Докинз / citaty.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://citary.info/man/richard-dokinz>
6. Современная энциклопедия. 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/17830>
7. Aurelius Augustinus. De Genesi ad literam 1:19–20, 2:9
8. Cooperative Evangelism at Haringay, Unit ed Church Observer, July 1966.
9. Davis A. Young. The Contemporary Relevance of Augustine's View of Creation from «Perspectives on Science and Christian Faith 40.1».
10. National Academy of Science Institute of Medicine. Science, Evolution, and Creationism. – National Academy Press, 2008. (сторінки подиивтись кількість)
11. Origen, Contra Celsus 6.60. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.newadvent.org/fathers/04166.htm>
12. Origen, De Principiis IV, 16. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.newadvent.org/fathers/04124.htm>
13. Religious Groups: Opinions of Evolution, Pew Forum. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.pewforum.org/2009/02/04/religious-differences-on-the-question-of-evolution/>

Балігар А. С.
Науковий керівник
Гриненко І.В.

Український гуманітарний інститут

РЕЦЕНЗІЯ ТА ЇЇ ЗАВДАННЯ

Рецензія – багатогранний складний жанр літературної та художньої критики, що представляє собою короткий письмовий розбір твору, в якому містяться аналіз твору та його оцінка фахівцями, науковцями, кінокритиками. Цей жанр тісно пов'язаний з відгуком, розгорнутою анотацією, літературно-критичною статтею. Можна було б назвати рецензію “гібридним” журналістським жанром, проте якщо детальніше торкнутися його структури, жанрових особливостей, то розуміємо, що у нього є своя індивідуальна концепція.

Актуальність теми дослідження: У сучасному мистецькому світі видається безліч творів як українських так і зарубіжних авторів, пропонується для перегляду незліченна кількість кіно- та відео- продукції, друкується різноманітна періодика (газети, журнали тощо.) Адже в сучасному інформаційно-пізнавальному просторі ЗМІ, в літературі, мистецтві, де все швидко змінюється, поповнюється, потрібні аналіз та систематизація для того, щоб швидко орієнтуватися та оперативно сприймати й використовувати ту чи іншу інформацію. Тому споживачеві важко зорієнтуватися у цьому океані художньої продукції. На допомогу йому приходять критики-рецензенти, що піддають твори аналіз, класифікації, систематиці; співвідносять їх з іншими творами, дають об'єктивну і суб'єктивну оцінку.

Мета курсової роботи – показати актуальність та важливість жанру рецензії у сфері журналістики на основі аналізу рецензій художніх фільмів 2016-2017 р. Розкрити історію становлення жанру, види рецензій, їх структуру, жанрові особливості. Ознайомитись з відмінностями рецензії від інших журналістських жанрів, розглянути її різновиди, розкрити внутрішню будову, опираючись на думку відомих науковців, фахівців даного предмету, журналістів.

Завдання даної роботи полягає в ознайомленні з відмінностями рецензії від інших журналістських жанрів; розгляді методології творів у рецензії, визначенні її цільового призначення, простеженні історії становлення жанру, його зв'язку з іншими літературно-художніми жанрами, беручи до уваги думку відомих науковців, фахівців даного предмету, журналістів, а саме А.А. Тертичного та А.В. Колісніченка.

Об'єктом нашого дослідження є рецензії на мультиплікаційні фільми, їх структура, відмінності від інших журналістських жанрів.

Предмет аналізу дослідження - особливості написання рецензій відомими фахівцями, експертами, кіно критиками популярних інтернет-газет "Вести", "Новое время", "Аргументы и факты", формування вимог та вироблення критеріїв до написання рецензій, а саме: авторська оцінка твору, критичний огляд подій кіно продукції, структура рецензії та глибина характеристики героїв.

Огляд літератури: У ході написання курсової роботи використано роботи таких відомих особистостей як А.А.Тертичний "Жанри аналітичної журналістики", А.В. Колісніченко "Практическая журналистика", У.В.Олешко "Журналистика як творчість", А.В. Колісніченко "Практическая журналистика", С.Г. Корконосенко "Основы творческой деятельности журналиста". Автори розглядають особливості рецензії як журналістського жанру, розбирають її жанроутворюючі фактори, висловлюють особисті думки з приводу відмінностей рецензії від інших журналістських жанрів та її ролі у сучасних жанрах ЗМІ.

Емпірична база дослідження: Вихідними теоретичними позиціями дослідження виступають ідеї та думки журналістів, науковців, які займаються питанням відносно значимості та ролі рецензій серед інших журналістських жанрів: А.А. Тертичного, М.М. Козлової, Д.П. Муравйова, С.Г. Корконосенко, А.В. Колісніченко в таких наукових працях як "Жанри аналітичної журналістики", "Практическая журналистика", "Основы творческой деятельности журналиста".

Методи дослідження: Для вирішення поставлених завдань використовувався комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження: методи теоретичного аналізу літератури з досліджуваної проблеми; методи вивчення, узагальнення та аналізу досвіду існуючих тверджень з питань історії розвитку рецензії, жанроутворюючих факторів, відмінностей рецензії від інших журналістських жанрів; професійний експертний аналіз.

Основною базою дослідження є праці А.А. Тертичного та А.В. Колісніченка, а також думки відомих журналістів, експертів Д.В. Костюкова та А.Г. Белокурової.

Теоретична значимість дослідження полягає у спробі узагальнень особливостей структури рецензії, систематизації знань про рецензію як журналістський жанр.

Практична значимість полягає у всебічному дослідженні даної теми, що стане посібником студентам журналістських, філологічних вузів у розгляді даної проблематики для створення рецензій, що відповідають основним вимогам.

В дослідженні, яке носить назву “Рецензія як різновид журналістського жанру”, ми проінформували читачів з обраною для дослідження темою, її аспектними особливостями. На першому етапі “Становлення рецензії як жанру та метод відображення у рецензії” дає змогу окреслити саме значення терміну рецензії, заглибитися у зародження жанру, його історію, розвиток. Також мова йде про метод відображення у рецензії, опираючись на дослідження кандидата філологічних наук, члена Союзу журналістів Росії, автора багатьох наукових і навчально-методичних публікацій А.А. Тертичного. У цьому етапі читач аналізує особливості аналітичного та художньо-публіцистичного жанрів та дізнається, до якого з них відноситься рецензія. Плавна перетікаючи у етап під назвою “Завдання рецензії та її цільове призначення” автор відкриває читачам бачення щодо основних завдань рецензії. Також це своєрідний підсумок щодо значимості рецензії, її місця серед інших журналістських жанрів, адже автор показує у чому полягає суть рецензій, їх основне призначення, торкається такого складового елемента рецензії як критика, досліджує його важливість. Відбір творів для рецензування є 3 етапом “Ознайомлення із жанром рецензії”. Він пояснює читачу, з точки зору яких факторів, потрібно розглядати твір, щоб він був прийнятним для рецензування, базуючись при цьому на думці таких відомих журналістів, експертів як В.М. Костюкова і А.А. Тертичного.

4 етап вчить тому, як розрізнити рецензію, не плутаючи її з іншими журналістськими жанрами. На першому етапі “Структура рецензії” змальовано основні правила написання рецензії, її обов’язкові складові; виводяться запитання для роботи над рецензією, що є не менш важливим чинником для написання якісного тексту. Останнім етапом теоретичної частини є “Види рецензій”, про зміст якого вказує сама назва. На цьому етапі дається інформація про види рецензій на основі бачень А.А.Тертичного, В.М. Костюкова та А.Г. Белокурової.

Друга частина роботи “Аналіз рецензій анімаційної продукції та кінематографу” базується на практичному підґрунті. В цьому етапі ми робимо висновки з проаналізованого контенту сайтів інтернет-ЗМІ. На прикладі 30 рецензій відомих фахівців, кінокритиків даємо читачу уявлення про сутність сучасних рецензій, найчастіші помилки, яких припускаються сучасні кінокритики.

Список використаних джерел:

1. Бойко В.М. Створення книги Т.: Богдан 2009
2. Боров, Юрий Борисович // Краткая литературная энциклопедия / Гл. ред. А. А. Сурков. — М.: Советская энциклопедия, 1962—1978.

3. А.Б. Єсін. Принципи та прийоми аналізу літературного твору: Навчальний посібник. - 3-е вид. -М.: Флінта, Наука. - 248 с., 2000
4. Козлова М.М. / / Історія вітчизняних засобів масової інформації. Навчальний посібник. Ульяновськ 2000
5. Колісніченко А.В. “Практическая журналистика”
6. Корконосенко С.Г. Основы творческой деятельности журналиста // СПб.: Знання, СПБІВЕСЕП, 2000 р. глава 5 Система журналістських жанрів
7. Крикунов Ю.І. Рецензия в газете. М., 1975. С. 3–5.
8. Муравйов Д. П. Рецензия // Краткая литературная энциклопедия . Т. 6. М., 1971.
9. Руднев «Словарь культуры XX века»
10. Тертичний А.А. “Жанри аналітичної журналістики”
11. Шевчук С.В. “Українське ділове мовлення” ст. 241
12. <https://politeka.net>
13. <https://vesti-ukr.com>
14. <http://www.aif.ua/gazeta/archive/edition/1>
15. <https://nv.ua/ukr/index.html>

Берецькі В.О.

Науковий керівник

кандидат філософських наук

Ношин Я. І.

Український адвентистський теологічний інститут

ПРОБЛЕМА ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ У БОГОСЛОВСЬКИХ ПОГЛЯДАХ АПОСТОЛА ПАВЛА

Актуальність теми дослідження. Проблематика цілісності особистості, питання взаємозв'язку різних сфер людського буття піднімалася мислителями та діячами минулих епох. Особливу увагу цьому принципу почали приділяти починаючи із середини ХХ ст., з розвитком сучасної психологічної науки. З розвитком наукових досліджень щодо когнітивної здатності людини (можливостей людського мозку) стає все важче розділяти природи людини на незалежні одна від одної сфери. Такий розподіл видається штучним. Глибоке розуміння природи особистості створює міцний фундамент для визначення та формулювання принципів особистісного росту, гармонійного розвитку особистості відповідно до того задуму, за яким людина була створена Богом.

Об'єктом дослідження є питання цілісності особистості.

Предметом дослідження є погляди апостола Павла щодо цілісності особистості як фундаментального принципу людського буття.

Мета дослідження – визначити богословські погляди апостола Павла на проблему *цілісності особистості*; з'ясувати практичну цінність його поглядів для XXI століття.

Проблему цілісності особистості намагалися вирішити численні дослідники та мислителі, серед яких Протагор і Сократ (представники грецької філософії); Августин і Тома Аквінський (як представники християнської філософії – патристики та схоластики відповідно); Р. Декарт, Ф. Бекон, Дж. Локк, І. Кант (діяльність яких припала на добу Нового часу та Просвітництва та ін.).

Говорячи про плеяду мислителів, що присвятили своє життя вивченню принципів світобудови, людського буття та природи окремо варто виділити одного з найвпливовіших апологетів й засновників християнства, місіонера, філософа та письменника, апостола Павла. Хоча його діяльність була далекою від теоретичних роздумів, а зосереджувалась, в основному, на проповіді Євангелія та заснуванні нових й утвердженні вже існуючих громад церкви апостольського періоду, апостол приділяв значну увагу проблемі цілісності особистості. Якщо антропологічні погляди на особистість грецьких філософів витікають з твердження Протагора про те, що «Людина – міра всіх речей» [1, с. 546], а гуманістичні погляди на людську природу, наприклад, Франческо Петрарки, ґрунтуються на антропоцентричних переконаннях [1, с. 547], то Павлові ідеї (так званий павлінізм) бере за основу біблійне підґрунтя, зокрема твердження з книги Буття про Божественне створення людського роду за образом та подобою самого Бога [2]. Апостол Павло дивиться на людину крізь призму теоцентричних переконань, як на «храм Божий» [3]. На відміну від натуроцентризму Демокріта, Епікура, Феєрбаха чи соціоцентризму К. Маркса. Апостол Павло є прихильником біблійних антропологічних засад раннього християнського періоду, згідно з якими «тіло та душа трактуються як взаємодоповнючі аспекти особистості людини» [3, с. 15] і ніколи не існують одне без одного. У цьому питанні платоніки та гностики протистояли Павлу, вважаючи тіло «джерелом всілякого зла та страждань» [3, с. 16].

У своїх богословських поглядах апостол Павло виводить чітку формулу, в якій описує цілісність особистості:

Цілісність = дух (πνεῦμα) + душа (ψυχή) + тіло (σάρξ)

Так, у посланні до Солунян (I Сол. 5:23) апостол пише: «А Сам Бог миру нехай освятить вас цілком досконало, а непорушений дух ваш, і душа, і тіло нехай непорочно збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа!»

Однозначно Павло стоїть на засадах цілісного зростання християнина у благодаті Христовій та сповідує принцип повноцінного розвитку особистості, так як кожен із згаданих ним елементів людської природи взаємопроникає та взаємовпливає один на одного та не може існувати відокремлено від інших.

Говорячи про дух, апостол Павло має на увазі не поняття дихання людини, а дещо більше – невід’ємну складову людської природи, що створена Богом. Ісус говорив, що «Бог є Дух». А створивши людину за Своїм образом і подобою він вклав у неї цей елемент, що найбільш спроможний до вертикального спілкування людина – Бог [4]. Під поняттям душі Павло розумів, що душа – вмістилище інтелектуального, емоційного начал особистості [Там само]. Тіло, про яке пише Павло, сприймається ним не тільки як певна зовнішня оболонка, а як елемент, котрий має свої побудження, потреби, що мають бути підкореними вищим шарам нашої особистості, згаданим нами вище [Там само].

Цікаво відмітити, що у твердженні «... тіло то храм Духа Святого» [5], деякі богослови й дослідники вбачають алузію на структуру старозавітного святилища. Так, відповідно до трьох елементів храму, людська природа містить у собі також три сфери, котрі по значенню й функціям відповідають таким у святилищі. Так, тіло, як зовнішній елемент порівнюється з двором скинії, куди був можливий загальний доступ ізраїльського народу. Душа людини відповідає першому відділенню святилища, Святому, куди був доступ виключно священникам – світ емоцій, почуттів, інтелекту. Нарешті, дух, як таємнича й особлива частина людської особистості представляє собою Sanctum Sanctorum людини й відповідає другому відділенню святилища – Святому Святих, де містився ковчег заповіту, над яким перебувала «шехіна», і проходило відкриття Бога Себе людям.

Висновки. Отже, ми бачимо, що апостол Павло був прихильником цілісності особистості, гармонійного розвитку людини як творіння Бога. У своїх посланнях він неодноразово підкреслював важливість кожного з трьох елементів особистості: тіла, душі та духу, котрі, хоч і є якісно різними феноменами, проте не можуть бути відділені одне від одного не зруйнувавши поняття особистості. Звичайно, Павло, людина широких поглядів і мислитель неабияких здібностей у процесі своєї діяльності сформував, або вдосконалив розуміння цілісності особистості. Немає підстав відкидати можливий зв'язок його розуміння цього питання із поглядами його сучасників чи більш пізніми філософами, проте його формулювання цілісності людини відображає унікальність і ґрунтується на засадах теоцентризму й не позбавлено впливу юдейського мислення і розуміння природи людини. Погляд Павла на особистість має цінність для

сучасників, адже є різносторонніми. Крім теоретичного обґрунтування проблеми у своїх працях апостол дає практичні поради задля розвитку особистості. Минуло близько 2-х тисяч років з часу його діяльності, однак людська природа залишається незмінною, а його твердження є актуальними в нашій культурі.

Список використаних джерел

1. Кецкало Н. М. Эволюция проблемы личности в истории философской мысли / Н. М. Кецкало. – Мурманськ, 2006. – (Вестник МГТУ, том 9). С. 547–555.
2. Коваль-Зайцева А. И. О целостности христианского представления о человеке [Електронний ресурс] / А. И. Коваль-Зайцева // Холизм и здоровье. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <http://journal.celenie.ru/index.php/celostnost>.
3. Нагивечене В. Я. Целостный человек (христианская традиция) / В. Я. Нагивечене, Д. В. Пивоваров. – Екатеринбург: УрГУ, 2005. С. 158
4. Секвейра Ж. Сверх ожиданий [Електронний ресурс] / Ж. Секвейра – Режим доступу до ресурсу: http://www.otkrovenie.de/beta/xml/other/sverxOzhidaniy.xml/16#1_16_1.
5. Барриер Р. Л. Принципы духовного роста. Молитва, на которую Бог всегда отвечает [Електронний ресурс] / Р. Л. Барриер, Б. Б. Єнгелер. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://rb3.bogopoznanie.com/b/principy-duhovnogo-rosta-r-l-barrier>.
6. Біблія або Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту / Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена. – Лондон: Британське і Закордонне Біблійне Товариство, 1962.
7. Райт Н. Т. Что на самом деле сказал апостол Павел [Електронний ресурс] / Н. Т. Райт – Режим доступу до ресурсу: <https://azbyka.ru/что-na-samom-dele-skazal-apostol-pavel>.

Вечірко П.П.

студент групи ГФ-31

Науковий керівник:

к.п.н., доцент

Георгінова Л.В.

Український гуманітарний інститут

ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ НА МОРАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ
ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Актуальність. Сім'я є першим і найважливішим осередком виховання дитини від самого її народження до зрілості. Фундамент морально-емоційного виховання закладається в молодшому шкільному віці, що визначає подальший гармонійний розвиток особистості й суспільства загалом. Але проблема полягає в тому, що серед сучасних батьків широко побутує думка про те, що основним інститутом виховання їхньої дитини є школа.

Питання батьківського ставлення до дитини, способи родинного спілкування розглядаються в роботах вітчизняних і зарубіжних дослідників М. Боришевського, Г. Варги, В. Гарбузова, Т. Говорун, Е. Ейдемілера, О. Захарова, А. Лічко, І. Сіданіч, В. Століна, Т. Яценко та ін.

Не дивлячись на те, що роль сім'ї у вихованні дітей досліджено достатньо різнобічно, питання впливу батьківського спілкування на морально-емоційне виховання дітей є дослідженим недостатньо.

Об'єктом дослідження є процес морально-емоційного виховання дітей молодшого шкільного віку в сім'ї.

Предметом дослідження є спілкування батьків з дітьми у процесі їх виховання.

Метою дослідження є виявлення впливу батьківського спілкування на морально-емоційне виховання дітей молодшого шкільного віку.

Для досягнення мети нами поставлено наступні завдання:

- проаналізувати питання батьківського спілкування у психолого-педагогічній літературі;
- виявити пріоритетні психолого-педагогічні умови спілкування батьків щодо морально-емоційного виховання дітей молодшого шкільного віку;
- розробити рекомендації для батьків з питання формування морально-емоційного виховання дітей у процесі спілкування.

Виклад основного матеріалу. За визначенням М.І. Боришевського дитинство є найважливішим, самобутнім і неповторним періодом у становленні особистості [2]. Багато проблем виховання морально зрілої особистості вирішується з великими труднощами тому, що батьки часто не володіють ефективними засобами і методами спілкування з дитиною.

Р. Кемпбелл підкреслює, що головне у вихованні — це виявлення потреб дитини та пошук шляхів до їх задоволення [5, с.1]. Низька культура суспільного життя і подвійна мораль, пагубно відбиваються на сімейному вихованні дітей, на зміцненні самих сімей [4]. Тому про виявлення потреб дитини через довірливе спілкування просто не йдеться. Більшість батьків вважає, що головним завданням виховання є формування у дітей знань про норми поведінки. Але практика свідчить, що цього недостатньо. Велику роль

у вихованні відіграють моральні переживання, емоції та почуття, на основі яких здійснюється спілкування батьків і дітей [1].

Саме в молодшому шкільному віці у дітей закладаються фундаментальні якості особистості, які в майбутньому забезпечують психологічну стійкість, позитивні моральні орієнтації, життєздатність, цілеспрямованість, емоційне здоров'я. Ці морально-емоційні основи не з'являються спонтанно, вони потребують позитивного, соціального оточення, родинних зв'язків, позитивних прикладів і любові батьків [3].

Одним з ефективних засобів морально-емоційного виховання в сім'ї є спілкування батьків з дітьми як специфічний спосіб їхньої взаємодії, за допомогою якого здійснюється обмін інформацією з проблем морально-етичного змісту, розвиток моральної свідомості, формування моральних почуттів і переконань, регуляція і коректування вчинків і поведінки дітей [6].

З метою виявлення впливу батьківського спілкування на виховання дітей, нами було проведено анкетування батьків, діти яких навчаються в молодших класах ПНВК «Академія мудрості». Для прикладу наведемо деякі дані з аналізу результатів анкетування.

Так, у будь-яку мить облишити всі свої справи заради спілкування з дитиною готові тільки 21% батьків, у той час як 10,5% взагалі вважають, що це взагалі варто робити. Спроможні зізнатися дитині у власній помилці 89,5% батьків. У той самий час 10,5% батьків роблять це тільки іноді.

У цілому, аналіз результатів анкетування показав, що 47,4% батьків у процесі спілкування з дітьми використовують правильні принципи виховання, у той час як 52,6% - принцип «батога та пряника». І хоча останній у психолого-педагогічній літературі трактується як середній рівень виховання, це не має задовольнити ні батьків, ні школу.

Як модель виховання, батіг і пряник - поширена, але досить спірна модель. Здається, це найприродніший підхід: за добрий вчинок нагородити, за поганий - покарати, насварити. В принципі, це розумно, але є і мінуси: дана система вимагає постійної присутності вихователя, "батіг" руйнує контакт між дитиною і батьками, а "пряник" привчає дитину без нагороди доброго не робити.

Зважаючи на вищезазначене, для батьків важливо проводити семінари, тренінги, зустрічі з психологом, що сприяло б підвищенню розуміння ними ефективних підходів до виховання дітей, провідним засобом якого є спілкування з дітьми.

Висновок. Таким чином, цілеспрямоване, систематичне і послідовне спілкування, помножене на силу впливу позитивного прикладу батьків, сприяє формуванню моральної свідомості, гідності дитині,

відповідальності, поваги та любові до членів родини, вчителів і друзів, врівноваженості та прояву у поведінці дітей толерантного ставлення до людей.

Список використаних джерел

1. Бутова О. Роль почуттів та емоцій у моральному вихованні молодших учнів
[//http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/13/visnuk_28.pdf](http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/13/visnuk_28.pdf)
2. Боришевский М. И. Психологические особенности самосознания подростков / М. И. Боришевский. - К., 1981.
3. Вікова і педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін., - 2-е вид., допов. -К.: Каравела, 2009. - 400 с.
4. Гирман Н.В. Проблема батьків і дітей у сучасній сім'ї
<http://ecosoc.kharkov.ua/publ/6-1-0-5>
5. Кэмпбелл Р. Как по-настоящему любить своего ребенка // Р. Кэмпбелл / 5-е изд., Пер. с англ. - СПб.: "Мирт", 1998. – 160 с.
6. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини // <http://ua.textreferat.com/referat-13567-3.html>

Германова Є.О.

Науковий керівник

Крічфалушій Я.М

Український гуманітарний інститут

ЕТИМОЛОГІЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що дані фразеологічні одиниці дуже широко використовуються, тому як політика це сфера діяльності людини яка має незмінну актуальність. Оскільки існує мала кількість робіт по аналізу та дослідженню даної групи фразеологізмів, виникає необхідність в їх вивченні та розробці певних класифікацій.

Об'єктом дослідження даної наукової роботи є ідіоми та фразеологічні одиниці англійської мови.

Предметом є фразеологізми англійської мови, які відносяться до політичної сфери діяльності людини.

Метою дослідження:є вивчення наукової літератури з проблем фразеології англійської та російської мов та розробка власної класифікації

фразеологічних одиниць на базі оціночного компоненту. Для досягнення мети були поставлені такі завдання:

- виділити з фразеологічного фонду англійської мови фразеологічних одиниць, які семантично орієнтовані на політику та основними компонентами яких є слова, які відображають політичну діяльність людини;
- встановити критерії класифікації фразеологічних одиниць по їх оцінюваному компоненту;
- дослідити семантичні особливості даних одиниць;
- ідентифікувати проблеми в визначенні стилістичного статусу фразеологізмів;

В якості матеріалу для дослідження були використані данні англо-російської фразеологічного словаря А.В.Куніна та в процесі наукового дослідження були застосовані методи фразеологічної ідентифікації та аналізу

А.В.Куніна.

Для вирішення поставлених задач на різних етапах дослідження були використані наукові роботи Є.Ф.Арсентевої, А.І.Алехіної, Н.Н.Амосової, В.Н.Комісарова, Н.Д.Фоміна, Н. М. Шанського, М.А.Бакіної та А.П.Мордвинко. Вперше поняття фразеологізму зустрічається у словнику М. Неандера, надалі вивчення фразеологічних одиниць займаються такі зарубіжні вчені як Шарл Балі, словацький фразеолог Й.Млацек, болгарський досліджувальних Боядижев, німецький та чеський фразеологи В.Флайшер та Ф.Чермак.

На першому етапі дослідження ми встановили компоненти фразеологічного значення та категорію оцінки досліджуваних фразеологізмів.

Категорія оцінки це соціально закріплене явище та факт мови, сферою реалізації якого є мова. Емоційна оцінка нашаровується на основне предметно-логічне значення фразеологізму. Метафоричне переосмислення прототипів ФО - один з найбільших джерел збагачення фразеології будь-якої мови. Метафоричні фразеологізми основані на багатьох видах схожості, реальних чи уявних, та можуть позначати тільки осіб, тільки не осіб або тих та інших. Ці звороти часто мають характер оцінювання. Виділяють позитивний, негативний та нейтральні компоненти фразеологічного значення.

На другому етапі дослідження ми класифікували вибрані фразеологізми за встановленими категоріями оцінки. До ФО з позитивним компонентом відносяться одиниці, у значенні котрих закріплено схвалення як констатація соціально-встановленої оцінки, яка визначає властивості людської особистості. Позитивна оцінка; Позначення осіб; Схожість,

заснована на ступені поваги до когось. the Grand Old Man (скор. G.O.M.) - маститий діяч [прізвисько англійського політичного діяча У. Гладстона (W. Gladstone 1809 - 98)] my honourable friend - парл. мій високоповажний побратим (звернення одного із членів парламенту до іншого зі згадуванням його під час виступу). Позначення не осіб: kid -gloves policy – помірна, обережна політика; Well, haven't you always advocated a kid - gloves policy? Is that how you hide your lack of decisiveness? (D. Carter, "Tomorrow Is with Us", ch. XXXIII). Невже ви самі не були завжди прибічником обережної політики? Скоріш за все, приховували рішучості? Old Merry England - "добра стара Англія" (ідеалізація англійського минулого, притаманна привілейованим станам); parliamentary language - вирази , допустимі в парламенті, "парламентська мова"; вічлива мова.

Негативний компонент оцінювання виділяється з досліджуваних ФО із закріпленням у значенні осудженням як констатацією соціально-встановленої оцінки, яка визначає властивості людської особистості. Негативна оцінка. Позначення осіб: peanut politician - англ. дрібний політикан;

ward heeler - англ. політичний інтриган, поплічник. Позначення не осіб: lay ripe (или ripe) - англ. політ. жарг. займатися інтригами, купувати голоси "опрацьовувати" виборців (звідси ripe – laying) [вираз з'явився під час будівництва Кротонського водопроводу у Нью - Йорці у 1848 р. та пов'язано із шахрайськими витівками посадових осіб та підрядчиків]; the policy of pin pricks – політика шпилькових уколів; unparliamentary language - "непарламентські вирази" (про грубі та різкі вирази).

У ФО з нейтральним компонентом в яких відсутнє яскраво виражене схвалення або осудження. А. В. Кунін поділяє такі фразеологізми на два типи:

1. амбівалентні одиниці - ФО с двозначним оціночним зарядом, які в різних контекстах можуть реалізувати негативне або позитивне значення. Fabian policy (tactics) - обережна, вичікувальна політика у боротьбі із супротивником [за ім'ям римського полководця Фабія названого "Уповільненим"].

2. ФО, фразеологічне значення яких є нейтральним та не залежить від контексту. Відсутність оцінки. Позначення осіб: running mate - англ. політ. кандидат на пост віце - президента; reach the wool - sack - стати лордом - канцлером (головою палати лордів) [за старовинним звичаєм (часів торгового суперництва Англії з Голландією) лорд - канцлер, голова палати лордів, сидить на мішку з вовною]. Позначення не осіб: Union Jack - державний прапор Сполученого Королівства (тобто Англії, Шотландії та

Ірландії) [назва виникла при Якова I. Після унії Англії з Шотландією 1603 р англійський прапор був з'єднаний з шотландським, а після унії з Ірландією в 1801 р - з ірландським];

Виділення негативних, позитивних і нейтральних узуальних оціночних сем має велике значення при зіставленні конотативного макроелементу різномовних ФО для виявлення різних типів фразеологічних відповідностей [Кунин 1984: 54].

Багато термінів і професіоналізмів набувають переосмисленого значення і входять до складу ідіофразеоматизмів: fast counter - 1)англ. політ. спритний лічильник голосів; 2) перен. пройдисвіт, шахрай.

На третьому етапі відібрані ФО ми розділили на наступні семантичні групи:

- ФО, які позначають закони: the Act of Settlement - закон про престолонаслідування в Англії (1701 г.).
- ФО, які позначають процедуру виборів: divide the House - парл. провести поіменне голосування.
- ФО, які позначають діяльність партій та політиків: loyalty purge - англ. чистка державних установ від службовців, запідозрених у політичній неблагонадійності.
- ФО, які позначають політичну символіку the bird of Washington - розм. американський орел (держ. герб США).

Далі з фразеологічного фонду англійської мови, ми відібрали 100 ФО, пов'язаних з політичною діяльністю людини.

В результаті компонентного аналізу були виділені групи із компонентами від загальної кількості політичних фразеологізмів, які представлені в таблиці.

Таблиця

Рейтинг популярності компонентів кожної семантичної групи політичних фразеологізмів

vote	7,2%	ballot	2,5%
king	7,2%	policy	1,3%
bill	4,7%	politician	1,3%
ticket	4,2%	session	1,0%
act	3,8%	governme nt	0,9%

Джерело: розраховано автором

Таким чином, було встановлено що найбільший відсоток компонентів, а саме *vote, ticket, ballot*, які в середньому складають 4.6 % відносяться до ФО, які позначають процедуру виборів. Менший відсоток - 3,1 % складають компоненти *bill, act, session* - ФО які позначають прийняття законів та законопроектів. Та найменший відсоток складають компоненти *king, policy, politician, government* - 2,7%, які відносяться до ФО, які позначають діяльність партій та політиків.

Отже, на основі даних класифікації політичних фразеологізмів по їх оцінчному компоненту ми зробили висновок, що ФО з негативним компонентом оцінки значно переважають над ФО двох інших типів оцінки - позитивної і нейтральної. Загальна семантична асиметрія фразеологічної системи (зрушення в бік негативних значень) може бути пояснена більш гострою і диференційованою емоційною та мисленою реакцією людей на негативні явища, а також характерною для стресових, тобто різко негативних емоційних станів. В результаті дослідження з'ясувалося, що фразеологія англійської мови багата на фразеологізми, компонентами яких є назви реалій політичного життя. Вони являють собою один з найбільш значних пластів мови.

Ми також проаналізували основні джерела виникнення фразеологізмів, що позначають політичну сферу. Велику частину складають незмінні англійські фразеологізми. Це можна пояснити тим важливим значенням, яке монархія і парламент завжди грали в Об'єднаному Королівстві. Споконвічно англійські ФО пов'язані з традиціями, звичаями і повір'ями англійського народу, а також з реаліями та історичними фактами.

Список використаних джерел

1. Арутюнян В.С. Общественно-политическая фразеология в призме межкультурной коммуникации // Язык. Словесность. Культура. 2015. № 1. С. 30-43.
2. Кунин А.В. Англо - русский фразеологический словарь. - М., 1956 - 1455с.3.Кунин А.В. 3. Курс фразеологии современного английского языка. - М., 1986 - 336с.

Долгова А.С.

Науковий керівник

Проданюк Ф.М.

канд. іст. наук

Український гуманітарний інститут

ПЕРЕСПІВИ БІБЛІЙНИХ ПСАЛМІВ У ТВОРАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ

Біблія – це одне з найбагатших джерел світової літератури. Проблеми, що висвітлені в ній, невирішені й сьогодні. До цих проблем вдавалися і цар Давид, і Т. Г. Шевченко, і для сучасної людини їх досвід є важливим. У вирішенні цих проблем важливу роль грає підростаюче покоління, і це визначає актуальність даного дослідження.

Мета наукової роботи - спроба проаналізувати вплив псалмів на виховання підлітків в середній школі України.

Об'єкт дослідження - цикл «Давидові псалми» Т. Г. Шевченка.

Предметом дослідження є використання псалмів циклу у вихованні підлітків.

Для досягнення цієї мети треба вирішити такі завдання: проаналізувати рівень стану висвітлення даної тематики у літературі; виявити акценти митця та провести зв'язок із станом тогочасного суспільства, а також сьогоднішнім; проаналізувати вплив псалмів на виховання дитини.

Цикл «Давидові Псалми» неодноразово ставав об'єктом досліджень літературознавців, але найчастіше – лише у рамках біографічних даних. Чи не єдина робота, що цілком присвячена саме циклу «Давидові Псалми» - це робота Наталії Вигодованець «Давидові псалми» Тараса Шевченка: поетичне відлуння в часі». До аналізу цього циклу звертався митрополит Іван Огієнко. Вірою Сулимою була видана книга «Біблія та українська література», де досліджено біблійні мотиви в українській літературі загалом. Дану проблему розглядали у своїх розвідках й інші дослідники. Зокрема, професор М. Тершаковець в роботі «У століття смерті Шевченка» розглянув біблійні мотиви у творчості Шевченка, а також проаналізував його погляди щодо біблійної проблематики.

Щодо проблеми виховання дітей за допомогою творів цього циклу, в українській історіографії не виявлено праць, які б висвітлювали названі проблеми. Існують дослідження, що висвітлюють вплив Біблії на психіку

людини, зв'язок біблійної ідеології та психології, зокрема, з української історіографії це праця Тетяни Ноель-Цигульської «Біблійне християнство і психотерапія. Про зцілення душі (психіки)», а це певним чином пов'язано із самовихованням дорослої, зрілої особистості. Проводячи аналогію з вихованням дитини, а саме дитини підліткового віку, ми спробували проаналізувати, яким чином читання та дослідження творів даного циклу може вплинути на формування її характеру.

Значно ширше ці проблеми дослідили іноземні науковці. Причиною цього явища може бути певний лібералізм та поширення протестантської віри у країнах Європи та Америці, де до Бога та Біблії як до інструмента у лікуванні психічних розладів, вихованні та ін.

Шевченковий переклад псалмів є дуже точним, він влучно передає зміст псалмів царя Давида. Осмислюючи їх, митець проводить певну алегорію українського народу з єврейським. Важливо розуміти мотивацію митця до написання цих творів. Цикл «Давидові псалми» з'явився у період «трьох літ», коли з'явилася основна частина революційно спрямованих творів Шевченка. Шевченко завершив переклад 19 грудня, а 22 написав свій знаменитий «Заповіт». Цей вірш за інтонацією впливає з Псалмів, бо має деякі схожі рядки з ними. Цикл «Давидові псалми» стає своєрідною кульмінацією творчості Шевченка даного періоду. Професор Михайло Тершаковець зауважив, що до перекладу текстів біблійної тематики Шевченко звертався саме на піках своєї творчої думки, в особливо тяжкі моменти життя. Це пояснюється тим, що митець мав схожу долю з багатьма юдейськими пророками, які проголошували свою вістку, але їх не хотіли слухати. У Біблії митець знаходив досвід, пережитий ними, зіставляв їх зі своїм життям та інтерпретував на свій лад.

Для сучасників Шевченка псалми Давида, які намагалися вирішити майже ті ж проблеми, що й український Кобзар, були дуже актуальними. На фоні сучасних подій в Україні, ми також бачимо, як революційні твори Т. Г. Шевченка набувають усе більшої значимості. Так як «Псалми Давидові» стали поштовхом для створення популярних сьогодні творів (того ж «Заповіту»), люди не повинні зачиняти очі на їх існування, бо це допоможе їм зрозуміти повну картину, яку бачив митець. Він розглядав її з призми стародавньої боротьби між праведними і нечестивими, справедливості та несправедливості, волі та неволі, Бога та диявола.

Псалми, що перекладав Шевченко, умовно можна поділити на декілька груп: Благальні: 43; Подячні (псалми-гімни): 136, 149; Псалми історично-повчального характеру: 1, 16, 52, 53, 81, 93, 132. У вихованні підлітків можна використовувати переважно

псалми третьої групи, історично-повчальні, бо їх оригінальною метою було саме навчання, але дорослої, психічно зрілої людини.

Взагалі ті біблійні псалми, які перекладав Шевченко, важкі для сприйняття навіть дорослою людиною, бо там часто зустрічаються слова та вирази, що викликають погані асоціації, а іноді – страхи та кошмари: «В беззаконії мерзів» (Пс. 52), «І на вербах повішали органи глухії» (Пс. 136). Ці вирази створюють недобрі відчуття, емоції та картини в уяві людей, можуть налякати або викликати почуття відрази, що не є добрим для сприйняття навіть дорослої, зрілої людини. Деякі біблійні псалми взагалі незрозумілі у контексті Божої любові, що проповідується у Новому Заповіті, бо їх автор, здається, щиро бажає знищення своїх ворогів. Як і деякі поезії Шевченка («Розрита могила», «Як умру, то поховайте»), ці псалми не варто читати дітям-дошколятам або учням початкових класів. Саме тоді, коли дитина у підлітковому віці починає робити більш великі кроки у виборі між поведінкою, продиктованою мораллю та совістю, та їх порушенням, дитина повинна бути ознайомлена з деякими з псалмів. Вона вже буде мати деякий життєвий досвід, і порівнявши думки твору з ним, зможе зробити правильний вибір у сторону доброї поведінки, милосердя, любові до інших.

Біблійні псалми потрібно вивчати у контексті Божої любові з Нового Заповіту, особливо Нагорної проповіді. Ісус Христос казав: «Якщо ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте» (Ів. 14:15). Відповідно, Псалми 1, 132 також кажуть нам про те, що треба зберігати заповіді Бога, освітлюючи цей момент в дещо іншій перспективі, але думка одна і та ж сама. Також Псалом 53 вчить дитину любити своїх ворогів. Доброзначливе ставлення до недругів є запорукою емоціональної стабільності людини. Вони можуть бути введені у шкільну програму, що допоможе виховувати молодь та запобігти наслідків неправильного вибору. Що стосується інших семи псалмів-переспівів, їх треба читати та вивчати саме з призми національно-визвольної боротьби, а у шкільній програмі це буде доречно тільки у порівнянні з творами «І мертвим, і живим...», «Заповіт» та ін. Зіставлення з ними псалмів-переспівів відкриє школяру алегоричність Біблії, що допоможе прийняти її як актуальну і потрібну книгу у всі часи.

Список використаних джерел

1. Сулима В. Біблія і українська література : Навчальний посібник Міжнародний фонд "Відродження". К. : Освіта, 1998. Бібліогр. - с. 202
2. Дзюба І. Тарас Шевченко: Життя і творчість. – К: КМ-академія, видавничий дім, 2008 – с. 283

3. Вигодованець Н. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 1 (31) // «Давидові псалми» Тараса Шевченка: поетичне відлуння в часі : - с. 64
4. Ноель-Цигульська Т. : Релігія та Соціум. - 2012. - №1(7) // Біблійне християнство і психотерапія. Про зцілення душі (психіки). – с. 1-3
5. Біблія (пер. І. Огієнка).

Корольова В.В.

Український гуманітарний інститут,
науковий керівник д.е.н. проф.

Алькама В.Г.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК В ПРОДУКТАХ ХАРЧУВАННЯ І ЇХ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я

Актуальність проблеми полягає у визначенні впливу харчових добавок на організм людини. Харчування забезпечує фізичну, розумову працездатність, здоров'я, і найголовніше - харчові речовини в процесі метаболізму перетворюються в структурні елементи клітин нашого організму. Порушення в харчуванні призводить до плачевних наслідків - захворювань системи кровообігу, серцево-судинній системі, шлунково-кишкової, репродуктивної системи та порушення обміну речовин. Сьогодні харчові добавки «Е», можна зустріти на упаковках практично всіх продуктів харчування, заходячи в супермаркет і вибираючи продукти, ми далеко не завжди читаємо їх склад. Сотні, тисячі тонн м'яса, молока, зерна, круп, овочів, фруктів щодня переробляються на підприємствах харчової промисловості. І на кожному етапі виробництва ставить свої, цілком певні умови, а виконують їх конкретні речовини, харчові добавки. Вони покращують якість сировини і кінцевого продукту, терміни і умови зберігання, спрощують різні виробничі процеси.

Предметом дослідження є вплив шкідливих харчових добавок, які містяться в продуктах харчування, на здоров'я людини.

Метою цієї роботи є дослідити вміст харчових добавок в продуктах харчування, та виявити їх вплив на здоров'я людини.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

- на основі аналізу спеціалізованої літератури встановлювали, які харчові добавки є шкідливими, і виявляли їх небезпечний вплив на організм;

- збирали інформацію у менеджерів супермаркету «Сільпо», про самі затребувані продукти, які купують мешканці Дарницького району м. Києва.

- збирали інформацію про наявність харчових добавок в затребуваних продуктах харчування;

- досліджували і класифікували затребувані продукти харчування на наявність в них небезпечних харчових добавок;

Дослідженням харчових добавок в продуктах харчування і їх впливу на здоров'я людини займалися такі українські науковці В.І. Смоляр, А.Я. Кобзар, В.Н. Корзун, Н.І Карандеєва, Є.О. Дзюба, А.І. Українець. В останні роки активно розвивається напрямок, щодо дослідження питань впливу харчових добавок на організм людини. Результати дослідження з цієї тематики знайшли відображення у наукових працях таких українських вчених як Мамченко Л.Є. Інформаційною базою дослідження були текстові та електронні матеріали щодо впливу харчових добавок на організм людини, статистичні данні лікарні, матеріал опитування менеджерів продовольчого магазину.

В процесі дослідження використовували такі наукові методи: порівняльного та системного аналізу для визначення причино-наслідкових зв'язків між знаннями, мисленого моделювання та аналогії для формування оціночної системи показників. Інформаційною базою дослідження були текстові та електронні матеріали, статистика міської лікарні.

На першому етапі дослідження аналізували данні про харчові добавки, з метою виявлення шкідливих добавок і їх вплив на організм людини, розробили аналітичну таблицю «Негативний вплив деяких харчових добавок».

На другому етапі дослідження зібрали інформацію у менеджерів супермаркету «Сільпо», про затребувані продукти, які купують жителі Дарницького району міста Києва, щоб виявити групу товарів, які частіше за все потрапляють на столи мешканців району.

На третьому етапі дослідження збирали інформацію, про склад продуктів, які увійшли в список затребуваних, виявляли чи є у складі продуктів харчові добавки.

На четвертому етапі дослідження дослідили і класифікували продукти харчування, на наявність в них небезпечних харчових добавок, розробили таблицю «Класифікація харчових добавок за ступенем шкідливості»(Табл.).

Таблиця

Класифікація харчових добавок за ступенем шкідливості

Небезпечні	E102, E404, E501
Канцерогенні	E211, E330, E124

Розлад шлунку	E 320, E338, E339, E450
Шкірні захворювання	E 160, E320
Розлад кишечника	E627, E631
Тиск	E250, E252
Заборонені	E211, E952
Підозрілі	E171

На завершальному етапі дослідження зібрали інформацію в місцевій лікарні про статистику захворювань на ЖКТ мешканців Дарницького району міста Києва за 2016 - 2017р.р., яка саме пов'язана з харчуванням, і порівняли її з попередніми періодами.

У результаті дослідження, ми з'ясували, що не всі харчові добавки, корисні для нашого здоров'я, деякі навіть дуже небезпечні, і їх треба остерігатись, якщо ваше здоров'я і здоров'я ваших дітей, для вас дійсно важливе.

Дивлячись на статистику захворювань шлунково-кишкового тракту в Дарницькому районі, це звичайно будуть приблизні дані, так як, не всі жителі звертаються до лікарень, а деякі спостерігаються в приватних клініках, але все одно, за даними статистики пересвідчилися, що рівень захворювань зростає, і лікарі впевнені, що це тісно пов'язано з харчуванням, і продукти перенасичені різними шкідливими добавками відіграють не останню роль в цьому питанні.

Список використаних джерел

1. Небел Б. Наука об окружающей среде: В2т. Т.1Как устроен мир.- М.,1993.-420с.
2. Оцінка деяких харчових добавок і їх компонентів 41 доклад объединенных экспертов ФАО/ВОЗ по пищевым добавкам, Женева, - М: "Медицина", 1994 - 72 с.
3. Росивал Л. и др., "Посторонние вещества и пищевые добавки в продуктах", - М.: "Лег. и пищ. пром.", 1982 - 264 с.
4. Химия пищевых добавок: Тезисы докладов Всесоюзной конференции г. Черновцы, - Киев: НПО "Пищевые добавки", 1989 - 256 с.

Москаленко В.В.

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Кігель В.Р.

Український гуманітарний інститут

МЕТОДИ СТРИМУВАННЯ ВІД ГАДЖЕТІВ

Актуальність. З кожним днем відбувається все більший і більший вплив технологій на сучасне суспільство. Люди стають залежними від гаджетів. Таку залежність мають як дорослі, так і діти. Це призводить зниження активної діяльності і може негативно впливати на різні сфери життя, а також гальмує розвиток, тому дуже важливим є навчитися раціонально використовувати носії інформації і не мати залежності від них.

Об'єктом даного питання є особа залежна від гаджетів.

Предметом дослідження є сама залежність від гаджетів.

Мета: дати рекомендації стосовно зменшення використання гаджетів як дорослими, так і дітьми та визначити методи запобігання в залежності від носіїв інформації.

Для досягнення поставленої мети в роботі було вирішено наступні завдання:

Сформулювати проблемні питання по даній темі;

Опитати учасників методом мозкового штурму;

Записати та опрацювати отримані матеріали;

Зробити висновки на основі відповідей учасників.

Психологи виявили новий вид психологічної залежності - гаджет-адикція. Гаджет - це будь-яка електронна іграшка для дорослих: мобільний телефон, MP3-плеєр, портативний комп'ютер. Виявляється, що прихильність до цих приладів перетворюється на хворобу. Люди купують нові прибори без всяких розумних підстав, а заняття з ними набувають характеру нав'язливої звички. В Європі від цього недугу страждають вже кілька мільйонів споживачів, а з розвитком технологій гаджет-адикція може стати такою ж небезпечною епідемією, як інтернет-залежність чи ігроманія [1].

На даний момент у світі існує така статистика користуванням гаджетами:

Франція, Іспанія, Польща, Німеччина, Італія та Великобританія (18 до 45 років) 93% активно використовують стільниковий телефон, 73% - ноутбук.

Майже половина жителів Європи не можуть жити без мобільного телефону, 42% - без ноутбука, 10% зізналися в присутності психологічної залежності.

Великобританія 4% роблять необґрунтовані покупки.

Польща - 19% навіть зляться, коли не можуть дозволити собі купити технічні новинки.

В Росії 85% молодих жителів російських міст у віці від 18 до 35 років заявили що жити не можуть без стільникового [2].

Перший етап. Перед початком проведення мозкового штурму було сформульовано такі проблемні запитання:

Якими гаджетами ви користуєтесь?

Скільки часу ви на це витрачаєте?

Зазначте відсоткове співвідношення використання гаджета під час роботи та у вільний час.

Чи можливо виконувати якусь роботу без використання гаджетів? Обґрунтуйте.

Як гаджети впливають на стан нашого здоров'я?

На вашу думку, з якого віку можна дозволяти дітям користуватися гаджетами?

З якого віку ви почали користуватися гаджетами?

Чим можна замінити використання гаджетів?

Чи потрібно створювати певні обмеження для дітей у використанні гаджетів? Чому?

Як виявити залежність від гаджетів?

Як позбутися залежності від гаджетів?

Другий етап. Отже, опитування проводилось методом мозкового штурму, в проведенні якого брали участь такі студенти: Суровцева О., Корещук К., Кузнєцова Є., Педченко Л.. Учасників було 8 чоловік, всі з них користуються хоча б одним електронним приладом. Також було визначено відсоткове співвідношення використання гаджета під час роботи та у вільний час. З 7 учасників, 3 – (50-50), 2 –(60-40), 1-(70-30), 1-(80-20). Це дає можливість сказати, що гаджети є невід'ємною частиною життя кожного з присутніх.

Виявилось, що гаджети насправді полегшують наше життя тому що з ними, в першу чергу, можна зробити домашнє завдання набагато швидше, по друге, це дуже практично. Багато книжок, які необхідні для навчання, можна знайти тільки в електронному форматі. Також вони допомагають ефективніше розв'язати завдання. Іноді, використання гаджетів є

обов'язковим, тому що існує багато завдань які необхідно виконати онлайн. Також це залежить від спеціальності, наприклад кібернетики та економісти користуються комп'ютерами для роботи з різними програмами.

Але є і інша сторона, інтернет може не дати настільки багато цінної спеціалізованої інформації, як книга. Інша справа, що не завжди це настільки необхідно. Філологам погано без словників. Електронні, сучасні словники, не можуть мати таку кількість необхідних варіантів перекладу.

Також гаджети можуть полегшити наше життя, але не покращити здоров'я. Надмірне використання гаджетів погіршує зір, шкодить поставі. Психічний стан людини залежить від контенту. Іноді, коли ми думаємо, що ми відпочиваємо все одно йде напруження, нервовість та виникає залежність. Відпочинок перед гаджетом не є відпочинком. Від розмов по телефону болить голова. Також це негативно впливає на дисципліну учнів та студентів вони постійно відволікаються. Для сучасної молоді є звичкою користуватися гаджетами під час занять. Викладачі вважають це за неповагу. Якщо тема не цікава, також учні користуються гаджетами. І це просто порушення елементарних правил етикету.

Отже які ж методи можна використовувати для запобігання цієї залежності? Для початку не дозволяти користуватися гаджетами дітям до 5-6 років поки дитина не буде ходити до школи без супроводу. На думку вчених можна дозволяти користування дітям до 14 років тільки під контролем батьків, а з 14 років діти самі мають уявлення як і скільки користуватися. Не треба обмежувати тотально, але керувати час користування та контент. А також, якщо ми хочемо щоб наші діти не були залежні, ми повинні самі давати належний приклад. Серед самих учасників виявилось, що в середньому всі почали користуватися гаджетами з 8 років.

На прикладі засновника Blogger і Twitter, Евана Вільямса можемо сказати що його двоє синів теж мають подібні обмеження. У його будинку - сотні паперових книг, і кожна дитина може читати їх скільки завгодно. А ось з планшетами та смартфонами все важче - вони можуть користуватися ними не довше ніж годину в день. А Стів Джобс, наприклад, мав звичку вечеряти разом з дітьми і завжди обговорював з ними книги, історію, прогрес, навіть політику. Але при цьому ніхто з них не мав права під час розмови з батьком діставати iPhone. В результаті його діти вирости незалежними від інтернету [3].

З правильним вихованням проблем не буде, але коли така проблема виникає, треба створювати деякі обмеження. Іноді ці обмеження впливають більш негативно. Різке Ні дратує дітей і викликає протидію. Краще давати альтернативу. Треба приділяти дитині більше уваги. Закласти з дитинства звичку до спілкування із живими людьми. Треба обирати оточення, бо його

вплив не можна контролювати. Щоб виявити цю залежність треба спробувати відмовитись від гаджету на декілька днів і у вас може з'явитися дискомфорт від відсутності, так звана «ломка».

Отже чим можна замінити використання гаджетів?

Перш за все треба признати залежність. Знайти собі цікаве хобі або заняття для душі. Розвиватися, вчитися, займатися спортом, мандрувати! Намагатися «уникати спокус» (якщо ви спілкуєтесь або приймаєте їжу, не треба класти телефон на стіл, або доставати з кишені). Вимикайте звукові повідомлення. Здійснюйте прогулянки без телефону. Очистіть гаджет від непотрібних програм. У навчальному процесі можна скористатися бібліотекою. Для молодшого віку в пріоритеті мають бути знання батьків та підручники. Старші класи спрямовані на використання електронікою, отже треба відволікатись, робити зарядку. Є спеціальні окуляри для роботи із комп'ютером. Необхідно часто провітрювати кімнату. Обов'язково робити ранкову зарядку і вечірні прогулянки.

Список використаних джерел:

1. Андрієнко А. О. Інтернет-адикція як форма залежної поведінки / А. О. Андрієнко : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / за ред. Н. І. Кривоконь, Т. І. Сили. – Чернігів : ЧДІПСТП, 2008. – С. 288–292.
2. Анастасія Пашинська. Всі говорять, що гаджети шкідливі для здоров'я. Чи справді це так. /espreso.tv/article/2017/08/04/shkidlyvigadzhety
3. Ярослав Коробатов Почему Стив Джобс запрещал своим детям айфоны //www.crimea.kp.ru/daily/26297/3175415/

Новак М.М.

Науковий керівник

Мичак Н.Г.

Український гуманітарний інститут

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА КИЄВА

Погіршення стану екосистем на Землі, зменшення кількості мінеральних ресурсів, забруднення всієї планети пов'язане зі швидким зростанням чисельності населення планети та розвитком науково-технічного прогресу. Так як збільшуються межі господарської діяльності з'являються зміни у виробничих потужностях, техніці, асортименті споживання.

Станом на сьогоднішній день внаслідок активного розвитку промисловості, розвитку науково-технічного прогресу, збільшення кількості автотранспорту погіршуються екологічні умови проживання в містах. Не дивлячись на наукові розробки: В.Шевчука, Л.Мельника, О.Тетіора, М.Клименка-зміни в екосистемах міст є малодослідженими. Однією з причин є той факт, що починаючи з 80-90^х років минулого століття екології міського середовища на рівні державних інституцій майже зовсім не приділялось уваги. Були відсутні науково обґрунтовані концепції державних програм, моделей екологічно стійкого розвитку міст України. Окремі проекти та екологічні заходи з оздоровлення тих чи інших частин урбанізованих територій, не приводили до бажаного результату – екологічно безпечного функціонування міського середовища.

Виходячи з актуальності даного напрямку досліджень, звернемо увагу на екологічні проблеми міст України на прикладі Києва.

Екологічний стан Києва вже на межі між поняттям «проблема» і «катастрофа». Проблема великого міста, до якого належить м. Київ це техногенне рельєфоутворення, яке відбувається в результаті впливів на земну поверхню (статистичні навантаження урубано конструкцій, динамічних навантажень транспорту і вібраційних пристроїв, перебудови підземної гідро мережі, дії теплових потоків від колекторів, будинків, підприємств); підвищення рівня ґрунтових вод (підтоплення урбанізованих територій, що є не тільки екологічного, а і соціально – економічною. Для територій міських агломерацій України, відчутним є зниження рівнів артезіанських водоносних товщ. Так для Києва рівень підземних вод у різних водоносних товщах знизився на 50-120м з причини відкачки артезіанських вод у підземному просторі міста. Екологічні проблеми великих міст пов'язані з гідрометеорологічними особливостями урбанізованих територій. Зміна клімату міських територій обумовлена: характером забудови і застосуванням будівельних матеріалів; штучним утворенням потоків тепла при опаленні, роботі підприємств; механічним видаленням дощових вод і снігу, що зменшує випаровування; забрудненням повітряного середовища міста. Також проблемою великого міста є-транспорт, шкідливе виробництво(забруднення повітря), зменшення «зелених зон» (дуже щільна забудівля). Щільність забудов у Києві збільшується і це негативно впливає, як на навколишнє середовище так і на населення м. Києва.

Насамперед до найбільшого і найшкідливішого джерела забруднення повітря відноситься-транспорт(без якого не існує сучасне місто). Насамперед автомобільний, який викидає в атмосферу велику кількість оксидів карбону, нітрогену, сполук свинцю та інших небезпечних речовин. Зі збільшенням автомобілів у місті, збільшується забруднення навколишнього

середовища і загроза здоров'ю людей. З кожним роком викидів шкідливих речовин стає все більше. Насамперед, це стосується заправок, які не обладнані очисними спорудами, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів на території річкового транспорту. На стан довкілля негативно впливають відходи автотранспорту, а також накопичення інших їх видів.

На стан повітря має несприятливий вплив аеропорт «Київ», також він є джерелом підвищеного шумового забруднення. [3]

Ще однією проблемою м. Києва є шумове забруднення, яке дуже негативно впливає на здоров'я людини, роблячи її знервованою, роздартованою, виникає безсоння. За цього в людини виникають психічні та серцево судинні захворювання. Дослідження показують, що саме акустичне забруднення міського середовища є одним з найвірогідніших чинників, що призводить до зростання гіпертонічної хвороби та інфаркту міокарда. [3]

Є проблема неправильного розподілення сміття на звалищах, на яких іноді мають місце дуже небезпечні речовини. Наприклад 2016 року невідомі висипали на звалище біля Осокорків люміцентні лампи, які містять отруйну ртуть. Отруєння ртуттю викликає у людей головний біль, слабкість, пневмонію. [6]

Забруднюються річки, зокрема річка Дніпро та Либідь шкідливими речовинами та побутовими відходами. На берегах річки Либідь розташовано близько 350 підприємств і господарських об'єктів. Вміст шкідливих речовин в річці перевищує допустиму норму в 30-40 разів. [3]

Як приклад екологічної проблеми міста є комбінат «Радон», який називають кладовищем ядерних відходів. Він розташований в Голосіївському районі столиці і оточений санітарно-захисною зоною. Сюди звозять радіоактивні відходи не лише зі столиці, але й з 5-ти найближчих областей: Черкаської, Вінницької, Житомирської, Чернігівської та Хмельницької. Сховище знаходиться в аварійному стані, сюди й надалі звозяться відходи з лікарень та підприємств. За непідтвердженими даними через пошкодження ємностей (цистерн) в ґрунт потрапив радіоактивний тритій. За оцінкою експертів через десять років, тритій разом з ґрунтовими водами може потрапити в річку Віта, що впадає в Дніпро [4].

Поблизу Києва ситуація не краща. В селищі Пірогово знаходяться радіаційні відходи з усієї України(навіть з Чорнобиллю) .На думку експертів звалища є не столичною, а загальноукраїнською проблемою. Майже кожне підприємство має свої накопичувачі відходів. За кордоном вже навчилися переробляти відходи. Вони відмовилися від звалищ та сміттєспалювальних заводів. У світі віддають перевагу переробці сміття. [3]

За даними екологів, Дніпро (основний водний ресурс міста) в межах міста відноситься до третього класу- «помірно забруднена вода», а й іноді

до четвертого класу- «брудна вода». Такі шкідливі речовини, як підвищена концентрація у воді ізотопів вуглецю, водню і кисню прискорює процес старіння організму, незначні частки тритію пригнічують життєдіяльність людини в цілому, а солі алюмінію навіть в найменших дозах викликають у дітей розумову відсталість. [1]

Водопровідні та каналізаційні мережі Києва дуже зношені та знаходяться в жахливому стані. Перевірки стану цих мереж показали, що зношеність основних фондів Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій сягає 60%. В Києві на системах водопостачання діють ділянки дуже зношені. [1]

Через вічну проблему великих міст-забруднення повітря транспортом, страждають і зелені насадження. Крім того, під час ожеледиці та холодних зим, використовуються шкідливі для дерев суміші. Тільки за останні роки, понад 25 видів рідкісних рослин, внесені до Червоної книги України. Це свідчить про несприятливу екологію. [3]

Науковці визначають, що екологічну забрудненість можна відстежити за статистикою захворювань. За статистичними даними, найбільше кияни помирають від хвороб системи кровообігу та новоутворень. Адже існує прямий зв'язок між онкологічними захворюваннями, захворюваннями крові та серцево-судинної системи. [2]

Відразу ці всі екологічні проблеми столиці вирішити неможливо, але поступово і приділяючи цим проблемам першочергову увагу в принципі реально.

Крім факторів, які негативно впливають на екологічну ситуацію в м. Києві, є також фактори, які сприятливо впливають на екологію. Це те, що більше половини території міста займають зелені насадження. На південному сході міста розташований лісовий масив Пуща-Водиця, на півдні – Голосіївський ліс. У межах міста є тринадцять великих парків, численні сквери, два ботанічні сади та різноманітне вуличне озелення. За площею зелених насаджень на одного мешканця (160-170м²) Київ займає друге місце в Європі. [2]

Отже, для того, щоб наше майбутнє було кращим, потрібно не тільки мати найновіші технології та обладнання, але й перебудувати нашу свідомість. За умови, що ми будемо дбайливо ставитись до довкілля, нашої участі у збереженні та примноженні зелених насаджень разом з підтримкою держави можливо покращити екологію міста Києва та забезпечити краще майбутнє для наступних поколінь.

Проблеми екології великих міст, дуже негативно впливають на здоров'я та психологічний стан населення. Якщо нічого не робити, то результати можуть бути дуже негативними.

Список використаних джерел

1. Васюта О.А. Екологічна політика: національні та глобальні реалії / О.А. Васюта, С.І. Васюта-Чернівці: Зелена Буковина, 2004. - 480 с.
2. Голубець М.А., Кучерявий В.П., Генсірук С.А та ін. Конспект лекцій з курсу «Екологія і охорона природи». К., 1990.
3. Заверуха Н.М., Серебряков В.В., Скиба Ю.А. Основи екології: навч. посібн. 2-е вид-К.: Каравелла, 2008. - 304 с.
4. <http://www.likar.info/novosti-Ukrainy/news-10276-kilka-poglyadiv-na-ekologiyu-kijeva>.
5. <http://www.biowatt.com.ua/analitika/brudna-istoriya-pro-stolitsyu/>, Софія, Кремень.
6. <http://ntn.ua/uk/video/news/2016/03/11/20410>

Півень В.І.
Хлебнікова Н.В
доцент, канд. філол. наук
Український гуманітарний інститут

РЕПОРТАЖ В ТРЕВЕЛ БЛОГАХ

Актуальність моєї теми зумовлюється вивченням історії традиційного та нового репортажу. Репортаж потребує глибокого та ретельного дослідження, як в практичній так і в теоретичній частині. Тож актуальною проблемою на сьогодні є трансформування жанру, модернізація методів збору інформації для репортажу и написання тексту.

Мета моєї роботи проаналізувати нові напрямки репортажу, як жанру;
Задачі курсової:

- вивчення цього жанру;
- зіставлення традиційних та нових особливостей жанру;
- проаналізувати та систематизувати репортажі в тревел-блогах.

Об'єктом даного дослідження є аналіз репортажу в блогах мандрівників.

Предметом курсової є тревел блоги мандрівників.

Слово репортаж походить від французького «reportage» та англійського «report», що означає – передавати.

Автор передає те, що він побачив, що він відчув, усе до маленьких деталей. Тобто той журналіст, який вийшов з дому та виїхав у певну країну передає власними очима та рецепторами, якими відчував все, що з ним траплялося. Тобто жанр репортажу повинен точно описувати

спостереження, уміти та пояснювати описане. У блогах це діє так: читач, який залишилися вдома, хоче дізнатися все, що йому не відоме, а також, щось перейняти від автора блогу, а мандрівник, який поїхав, повинен дати все те, що вимагається від нього. Особливістю репортажу є тим що, автор повинен зробити так, щоб читач, який читає його, змогла цю поїздку відчувати на собі, так би мовити ефект присутності.

Також варто примітити, що інша особливість репортажу, це те, що людина може давати свою оцінку, висловлювати свої коментарі, видавати свої асоціації.

Варто примітити, що репортаж він доповнює картину, але не замінює її. Інформаційним приводом для репортажу мандрівника не подія або новина, а сама подорож. Блогер обирає дату та місце куди він хоче поїхати, і вирушає у подорож зі своїм гаджетом, яким фіксує панорами, пейзажі, робить замітки під час подорожі. Репортаж – жанр журналістики, в якому є цінність оперативності. Для цього жанру є присутнім висвітлення подій(без пристрасті) без своїх оцінок, важливо те, що репортер є свідком події, яку від збирається описувати.

Загалом репортаж можна віднести до художньо публіцистичного жанру, бо при його писанні використовується метод наочного відображення дійсності, у якості самоцілі.

Ціллю репортажу є надточні описи, події, точно описати картину того, що відбувається.

Типологічні ознаки репортажу:

- послідовність зображення події. У першу чергу репортер має зацікавити читача, поступово вводити у сенс усього проихс, але не просто показати, а динамічно, особливо, якщо та подія розвивалася дуже швидко.
- наочність. Автор має зобразити картину, так щоб читач її побачив. Опис усіх деталей, зміг відчувати смак, запах.
- достовірність у тому, що відбувається. Репортер має бути чесним та правдивим у написанні того чи іншого слова, який він використовує при відображенні події.
- присутність. Автор описує, зображує все, що побачив своїми очима, він має створити ефект, ніби читач ходить за ним та визирає йому із-за плеча і хоче побачити, що автор йому показує, що там є.
- роль автора у події, не тільки показати все, що відбувається а спровокувати читача на свою уяву.

Репортаж ще й як інформаційний жанр, розгортає подію у часі, передає враження. Ті 5 органів чуттів і створюють художній план у

репортажі. Не слід забувати й про аналітику яка є спорідним жанром до репортажу.

Тревел блоги є не зовсім журналістською діяльністю, скоріш за все це можна назвати аматорською журналістикою. Основою тревел-репортажу далеко не часто є інформаційний привід, або якась подія, це просто мандрівка. Репортер або блогер летить в певне місце або долаючи путь пішки, приїжджає на місце та пише про все, що побачив, викладає фото зі свого місцезнаходження, фіксує кожний момент.

Автори в своїх в своїх матеріалах та публікаціях нерідко забувають використовувати ознаки репортажу: як оперативність, динамічність, інформаційний привід, тож по цим ознакам, тревел блоги, можна назвати – любительські. Але варто примітити, що далеко не всі вищепереліковані ознаки вони опускають, наприклад:

- роль автора, що блогер/журналіст випробовує все на собі, і бере участь в цьому;
- наочність, показується за допомогою якісних фотознімків;
- достовірність, автор розповідає, що дійсно було з ним;
- присутність, блогер створює той самий ефект присутності для читача та глядача.

Отож за допомогою вищезгаданих ознак, автор за допомогою їх створює свою аудиторію, він повинен зацікавлювати їх, щоб вони, побачивши це, змогли потім мандрувати, як блогер. Зачасту блогери не входять в редакції певної газети, або TV, зазвичай він працює на себе або як видно зі світу на журнали.

Тобто репортажі в блогах та традиційні, дещо схожі, але дедалі часто вони відрізняються, і чим далі йде розвиток в інтернеті та у світі, тим цим жанр буде розділятися, доки не перейде або створить свій.

Список використаних джерел:

1. Міхаель Галлер. Репортаж: Навчальний посібник/Пер. з нім. В.Климченко, В.Олійник; За загал. Ред. В.Ф.Іванова. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 348 с.
2. Амзин А. Новостная интренет-журналистика М. 2011. С. 106-107.
3. Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко; за загал. ред. В. Іванова – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.
4. Русь-Моль, Штефан. Журналістика: Посібник / Пер. з нім. В Климченко, В. Олійник; наук. Ред. В. Іванов. – К. Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 343.

Півень В.І

Хлебнікова Н.В.

доцент, канд. філол. наук

Український гуманітарний інститут

ЯКІСТЬ ЖАНРУ РЕПОРТАЖ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ BBC NEWS УКРАЇНА

Актуальність: З розвитком країн та технологій, журналістика не стоїть на місці та розширюється виходячи на простори інтернету. З'являються автори які пишуть у блогах у різних жанрах, і виникає потреба у дослідженні якості написання матеріалів, як журналістів так і окремих блогерів.

Об'єктом дослідження є жанр репортажу у блозі на сторінках журналу BBC News Україна.

Предметом дослідження є зміст окремих блогів журналу BBC News Україна.

Мета дослідження є аналіз змісту репортажів у блогах журналу BBC News Україна та визначення якісних характеристик жанру репортаж.

Для досягнення мети в роботі ставились наступні завдання:

- встановити критерії оцінки якості репортажів;
- співвіднести матеріали до жанру репортаж на підставі встановлених критеріїв;
- дати рекомендації для поліпшення якості матеріалів у жінрі репортаж.

Для здійснення дослідження використовувалися загальнонаукові та специфічні методи.

Метод аналізу використовувався для аналізу змісту репортажів на платформі блогу в журналі BBC News Україна.

Метод порівняння застосовували для встановлення подібності об'єктів опосередковано відносно визначених критеріїв оцінки якості репортажів. Узагальнення в дослідженнях здійснювалось з використанням методу синтезу змісту інформації.

Інформаційною базою слугували матеріали, репортажі в журналі BBC News Україна. У процесі наукового дослідження були застосовані критерії оцінок якості репортажу за М. Галером. Для вирішення поставлених задач на різних етапах дослідження були використані результати наукових досліджень Вірен Г.В, Панюшиної М.В, Мірошниченко А.А, Шибяєва Л.В,

На першому етапі дослідження було встановлено критерії оцінок якості репортажу за рекомендаціями М. Галлера. Встановлено, що М.Галлер виділяв такі критерії оцінки репортажу:

Детальність, автентичність, достовірність, безпосередність, добросовісність. Аналіз критеріїв свідчить, що детальність це опис всього, що відбувається, в найдрібніших деталях. Автентичність – це передача інформації з перших вуст. Достовірність перевірюваність викладених фактів. Безпосередність – конкретне спостереження автора. Добросовісність помічається тоді, коли журналіст сприймає тему важливіше, ніж самого себе. в переважній більшості присутні.

Проаналізувавши 10 матеріалів з журналу BBC News Україна, було помічено, що в переважній більшості присутній перший критерій якості, який відповідає жанру репортаж.

Автентичність притаманна усім проаналізованим джерелам. Адже журналісти, які писали, ті матеріали і були первинними джерелами своїх репортажів.

Третій критерій спостерігався в репортажах, які потребували детальності. При їх написанні журналісти користувалися історичними довідками та іншими джерела ЗМІ.

Безпосередність як критерій оцінки репортажу спостерігається в тих матеріалах публікацій аналіз яких підтверджує, що автори цих публікацій, формують їх зміст на підставі пережитого досвіду та відчуттів і висновків, які вони отримали ставши учасниками відповідних подій.

Добросовісність як критерій оцінки якості репортажу є наявним в більшості публікацій. Це підтверджується рівнем об'єктивності поданої інформації, наявності широкого спектру наочностей.

На другому етапі дослідження ми співвіднесли на відповідність існуючим стандартам репортажі у журналі BBC News Україна.

Жанроутворюючі риси репортажу:

- Картинка. Короткий художній опис того, що відбувається.
- Оперативність. Швидке та якісне публікування матеріалу.
- Деталізація. В матеріалах надточне та детально описане.

В репортажах журналістів в 20% відсутній перший головний елемент репортажу «картинка» зображення дійсності, описання довколишнього середовища/події.

Ще однією суттєвою відмінністю є оперативність, що належить до основних типоформуючих ознак репортажу. Тож для прикладу, серед проаналізованих матеріалів, були присутні подійні репортажі, та репортажі мандрівки, які не відповідали критерію оперативності.

Варто зауважити, що в цих публікаціях присутня деталізація, що дозволяє побачити та дізнатися більше про місце події, мандрівки та ін.

На третьому етапі дослідження ми дали рекомендації для написання матеріалів у жанрі репортаж.

Отож для досягнення висококваліфікованого рівня журналістики, журналістам потрібно враховувати такі рекомендовані критерії в написанні репортажу:

Картинка, для того щоб отримати високу ймовірність зацікавленості в прочитанні тексту. Оперативність, щоб реципієнт, міг прочитати публікацію за максимально короткий термін. Деталізація, якою автор зможе використовувати в своїх матеріалах, для забезпечення повної картини, описуваної події.

Отож завдяки запропонованим критеріям, журналіст дотримуючись їх, зможе досягти поліпшення своєї кваліфікації в своїй робочій сфері.

Отже на основі усіх трьох етапах дослідження, ми дійшли таких висновків, що більша кількість публікацій, матеріали були співвіднесені критеріям оцінки якості, які свідчать про високу оцінку якості. Також, сформовані рекомендації, до яких зможуть слатися автори своїх матеріалів для поліпшення свого професійного рівня.

Список використаної літератури:

1. Амзин А. Новостная интернет-журналистика М. 2011. С. 106-107.
2. Міхаель Галлер. Репортаж: Навчальний посібник/Пер. з нім. В.Климченко, В.Олійник; За загал. Ред. В.Ф.Іванова. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 348 с.
3. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / В. Шнайдер, П. Рауе. – Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.
4. Русь-Моль, Штефан. Журналістика/Ш. Русь-Моль. – Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2013. – 350 с.

Потурнак А.О.

Український гуманітарний інститут

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЙНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ДІТЕРАТУРИ

У сучасному освітньому просторі актуалізувалася увага до проблем вивчення біблійних текстів на уроках зарубіжної літератури. З кожним роком зростає потреба у вихованні морально-етичних засад у підростаючого

покоління. У нашій роботі ми спираємося на досвід християнських шкіл, які пропагують у своїй діяльності інтегровані уроки. Однак маловивченими залишаються методи, за допомогою яких учитель реалізує основне освітнє завдання XXI століття — виховати високоморальну особистість. Саме тому вважаємо нашу наукову працю актуальною. Мета роботи — охарактеризувати найбільш поширені інтерактивні методи дослідження Біблії на уроках зарубіжної літератури.

Дослідження у роботі спирається на наявний досвід вчених та дослідників у релігійній та освітній сферах: Е. Аскеров, Н. Білоус, Г. Вернер, І. Галицька, Р. Голдман, Д. Джарвіс, О. Пометун, М. Сільберман, Р. Сمارт, Л. Филипович, Дж. Фредерік, Г. Фріц, В. Шевчук, П. Шрейнер. Ці фахівці були тими, хто досліджував Святе Письмо та його вплив у вихованні та освіті. Деякі з них займалися пошуком найбільш вдалих прийомів викладання Біблії, інші займалися обґрунтуванням важливості її вивчення у школах.

У науковій розвідці ми проаналізуємо такі інтерактивні методи: лекція-бесіда, робота в малих групах та рольова гра.

Лекція-бесіда є вдалою заміною звичайній лекції, адже вчитель привертає увагу до найважливіших деталей. Окрім того, учні висловлюють власну думку та не лише почувуються почутими, а й запам'ятовують та усвоюють важливі відомості. У викладанні Біблії слід спиратися не лише на теоретичну частину про Біблію, а й на практичну. Це Книга, що закликає людей втілювати біблійні уроки в життя. Бесіда допомагає учням знайти практичні шляхи застосування біблійних історій.

Лекція –бесіда дозволяє залучити до спілкування максимальну кількість учасників, адже кожен може взяти участь у спілкуванні [3]. Окрім того, такого типу заняття вчать учнів аналізувати прочитане чи сказане вчителем та іншими учнями, розвивають логічне мислення, розвивають уміння правильно висловлюватись, займати та відстоювати свою позицію та бачення. Учень перестає бути лише слухачем, а стає важливим учасником у вирішенні проблем, у аналізі висловлювань. Вчитель у свою чергу спрямовує всі міркування і діалоги до бажаних висновків.

Наступний інтерактивний метод — робота в групах. Використання технології колективно-групового навчання дозволяє учням навчитися працювати в групі та взаємодіяти з іншими людьми. У вивченні біблійних уроків такий метод є дуже продуктивним, оскільки він допомагає вирішити та обговорити важливі проблемні питання. Група учнів має співпрацювати, розвивати ідею, знаходити компромісне рішення та робити висновки [1].

Н. Волошина розглядала роботу в групах як інтерактивний метод об'єднання учнів у класі. У використанні цього методу вона прагнула дати учням можливість проявити себе та краще зорієнтуватись у матеріалі.

О. Пометун вважав, що робота в малих групах є успішним інтерактивним прийомом, що дозволяє виконати одразу декілька завдань, а саме: розвиток комунікативних навичок, роботи в команді, емоційний контакт між учнями, вироблення життєвих цінностей.

Завдання у групах дозволяє учням побачити ситуацію з іншого боку, осмислити інформацію. Виконання певної ролі з біблійної історії дає учневі можливість побувати в самій історії — стати її учасником. Учень починає аналізувати героїв, їх вчинки та результати дій. Після завершення історії учасник приходиться до висновку, яким героєм хотів би бути він, чи як вчинив би, захищає чи засуджує вчинки свого героя.

Такий підхід мотивує учня бути активним учасником уроку, адже він несе відповідальність за виконання певних завдань у групі. Учень має вчитися аргументувати та відстоювати власну позицію або позицію свого героя. Освоюючи різні види пізнання учень отримує більш глибокі знання та усвідомлює значимість Біблії як об'єкту вивчення. Відтворення та аналіз біблійної історії допомагає не лише ознайомитися з текстом, а й знайти застосування їх у повсякденному житті.

Частотним у діяльності вчителя є також такий інтерактивний метод, як рольова гра. Остання є формою навчання чи моделювання ситуації, у якій учні можуть зіграти роль героїв біблійної історії. Це імітування дійсності в її найбільш істотних проявах. Такий прийом відіграє важливу роль в активізації навчального процесу. Він активізує пізнавальну – оцінювальну та практичну діяльність учасників. Л. Карамушка описує основні функції рольової гри на уроках зарубіжної літератури [2]. Зокрема, особливу увагу вона звертає на ролі розважальної функції. Вона зазначає, що рольова гра дозволяє не лише розважити дітей, а й викликати зацікавленість Біблією. Учень має не лише змінити вид діяльності, а бути мотивованим до подальшого вивчення Книги. Такий прийом вчить дітей долати різні труднощі, а також сприяє самопізнанню дитини, що є вираженням діагностичної та терапевтичної функцій. Рольова гра сприяє соціалізації та самореалізації у грі. Біблійні історії вчать дітей прощати та любити всіх, що робить роль кожного з учасників гри важливою. Гра, що зазвичай вважається відпочинком та розвагою, здатна перерости у творчість та навчання. При цьому вона забезпечує невимушену обстановку. Ю. Емилянова стверджує, що рольова гра є вдалим методом аналізу проблемної ситуації. Таке відтворення ситуації дозволяє відпрацювати на практиці види поведінки перед їх застосуванням у подальшому реальному житті. До того ж, гра дозволяє закріпити засвоєний матеріал шляхом забезпечення зворотнього зв'язку. Наведемо приклад втілення аналізованого методу на уроці зарубіжної літератури під час розгляду притчі

про заблудшого сина. Учні, прочитавши тексти, діляться по четверо та розподіляють між собою ролі: батько синів, старший син, молодший син, невірний та корисливий друг. Кожна група намагається відтворити історію, граючи ролі. В кінці учні характеризують героїв та разом з учителем приходять до висновків.

Таким чином, бачимо, що подані методи є вдалимими прийомами, що дозволяють учням поглибитися у світ Біблії та поширити не лише теоретичні, а й практичні знання. Такі інтерактивні методи спрощують розуміння написаного в Книзі, дозволяють зруйнувати вікові культурні бар'єри, а одже є мотивацією у процесі вивчення та засвоєння біблійного матеріалу.

Список використаних джерел

1. Каніболоцька О. А. Використання літературної гри в процесі вивчення світової літератури. / О. А. Каніболоцька.// Зарубіжна література в школах України. – 2012. – 256 с.
2. Карамушка Л. М. Рольова гра// Енциклопедія освіти/ Акад. пед. наук України/ Л.М. Карамушка.// К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: Навчальний посібник/ Ф. М. Штейнбук. – К: Кондор., 2006. – 316 с.

Продан П.Я.

Научный руководитель
кандидат философских наук
Ношин Я.И.

Украинский адвентистский теологический институт

КОНСЕРВАТИВНЫЙ И ЛИБЕРАЛЬНЫЙ ВЗГЛЯД НА ВОПРОС АВТОРСТВА КНИГИ ПРОРОКА ДАНИИЛА

Постановка проблемы. Книга пророка Даниила принадлежит к «апокалиптической литературе» (греч. *αποκαλιψις* – буквально литература, дающая откровение о божественных тайнах, тайнах последних дней, конца и будущем мира). Книга пророка Даниила играет важную роль в практической жизни христиан и вопросах понимания «эсхатологии» (учение которое отражает взгляд на конец света и всего человечества). Если придерживаться точки зрения либеральных ученых и богословов, которые

отвергают авторство Даниила и ограничивают её временными рамками: периодом Маккавеев и поздним этапом эллинизации, тогда актуальность этой книги ограничивается периодом до I–II в. до н.э.

Согласно христианской традиции книга пророка Даниила имеет отличительную и очень важную черту от всех остальных пророческих книг Библии. В ней описано последовательное изложение всех событий всемирной истории, которая относится ко всему человечеству, а не только к евреям и Израилю. Если книга пророка Даниила написана в период Маккавеев, тогда она повествует только об истории Израиля. Из этого следует, что никакого отдаленного будущего книга пророка Даниила не предсказывает и не может иметь какое-то духовное значение в событиях последнего времени для христианской традиции.

Отношение консервативных ученых и богословов к вопросу авторства книги пророка Даниила, а за ним и её подлинности меняется с течением времени. Признание поздней датировки ставит под сомнение понятие богодухновенности и авторитета книги пророка Даниила, как каноничной книге Священного Писания.

Целью данной работы является сопоставление аргументов консервативного и либерального взглядов ученых и богословов на вопрос авторства книги пророка Даниила.

Изложение основного материала. Существует мнение, что впервые вопрос авторства и подлинности книги пророка Даниила был поднят в III в. критиком христианства, неоплатоником Порфирием, который относил происхождение книги к времени правления сирийского царя Антиоха IV Епифана. Ему возражали церковные авторы Евсевий Кесарийский, Аполлинарий Лаодикийский, Блаженный Иероним и др. [4, с. 462].

Таким образом, мы можем быть свидетелями того, что полемическое противостояние консервативных и либеральных взглядов на вопрос авторства и подлинности книги пророка Даниила началось очень давно, и достигло своего пика к концу XIX в.

По мнению сторонников либерального подхода, большинство пророчеств Книги пророка Даниила относится к маккавейской эпохе, и поэтому они делают вывод о том, что и сама книга была написана в это время. Кроме того, сторонники поздней датировки указывают на то, что при традиционном понимании книги не вполне ясно, почему Даниил, живший в VI в. до Р. Х., столь тщательно и верно описывает события маккавейского времени (особенно в Дан 11 гл.), притом, что сведения о вавилонском и персидском периодах, по их мнению, часто не соответствуют имеющимся историческим данным. К тому же, с точки зрения сторонников поздней датировки, псевдонимичность и запись «пророчеств» после тех событий, о

которых они говорят, являются характерными свойствами жанра иудейской апокалиптической литературы, к которому причисляют и Книгу пророка Даниила [7, с.494-520].

Апокалиптический жанр, к которому относится книга пророка Даниила появился не в II в. до н.э., а встречается в книгах Иезекииля, Захарии, Иоила и Исаии, тексты которых были без сомнений написаны VIII – VI в. до н.э. В защиту историчности и подтверждения времени написания (VI в. до н.э.) стоит сказать, что в книге пророка Даниила содержится адекватное описание исторического и культурного контекста. К концу XX в. увеличилось число археологических находок и свидетельств, позволяющих утверждать, что в книге пророка Даниила очень точно изложены приемы управления в вавилонском государстве, быт, особое внимание правителей к своим снам и необходимость в их истолковании, деятельность штата мудрецов и свидетельства о величии вавилонских построек.

Важно упомянуть, что в списке книг, найденных в одной из 11 пещер Кумрана и опубликованным 1977 года Фитцмейером, мы находим свитки среди которых и книга Даниила. Появление этой книги как канонической, несомненно предшествовало периоду Маккавеев и Антиоху Епифану [1].

Если бы автором книги Даниила, был не современник событий, а безымянный палестинский еврей и последователь Маккавеев, живший во II в. до н.э., мы смогли бы проследить общую идеологию, которой нет. В противоположность Маккавейским книгам книга Даниила превозносит смирение и никак не маккавейское восстание. Логическим и литературным объяснением мнения критиков о том, что еврейский и арамейский используются, когда первый вышел из употребления и был заменён на арамейский (язык «межзаветного периода» – отрезок времени между концом ВЗ и началом НЗ) тем, что автор пишет по-еврейски, когда речь идет об Израиле, а по-арамейски – когда о других народах. Автор использует структуру написания Е А Е (евр. – арам. – евр.), распространенную в древней литера.

Если рассматривать вопрос пророческого соответствия книги Маккавейскому периоду (167–164 гг. до Р. Хр.) и личности Антиоха Епифана, то «эта – фигура слишком незначительная, если его сравнить с властью, представленной небольшим рогом. В Книге Даниила она описана как иная власть (7:24), более сильная, чем все другие. Знаменательно, каким образом в 8 главе описано ее величие по сравнению с двумя предыдущими властями, небольшой рог «чрезвычайно разросся» по всем направлениям и даже «вознесся» до неба (Дан. 8:9-11). На фоне таких грандиозных событий деятельность Антиоха Епифана, чье влияние не выходило за границы Палестины, выглядит весьма незначительной.

Окончательным аргументом к этому выступает факт соответствия правления Антиоха к греческому периоду, что не относится к времени власти небольшого рога, которая, согласно Дан. 7, должна появиться в период Римской империи, после четырех царств (Вавилона, Мидо-Персии, Греции и Рима), и которая должна длиться до конца мировой истории [2, с. 290–293].

На протяжении всей книги пророка Даниила, можно наблюдать параллели между исторической и пророческой перспективой, которая указывает на события, которые будут разворачивать в будущем. Примером этому выступает (Дан. 1:1) «пришел Навуходоносор, царь Вавилонский, к Иерусалиму и осадил его» (конец для Иудеи, народ забран в рабство) и (Дан. 12:1) «... и наступит время тяжкое» (конец вселенского масштаба). Это даёт основание утверждать об идею целостности книги пророка Даниила.

Выводы. Согласно анализа взглядов консервативных и либеральных ученых и богословов относительно вопроса авторства книги Даниила, мы можем сделать вывод, что эта тема до сих пор является предметом споров. Сторонники либерального богословия в вопросе авторства книги пророка Даниила представляют свою позицию. Консервативные богословы представляют достаточно весомые аргументы в пользу пророка Даниила как подлинного автора всей книги, подчеркивая «эсхатологический» аспект его вести, являющейся актуальной для всего человечества.

Список литературы и используемых источников

1. Библия. Синодальный перевод – Украинское Библейское Общество, Киев: – 2010.
2. Дукан Ж. Стенания Земли / Ж. Дукан – Заокский: «Источник жизни», 1995. – 320 с.
3. Уоллес Р. Книга Пророка Даниила / Р. Уоллес // Введение: Мирт, 2005. – 187 с.
4. Юнгеров П. А. Введение в Ветхий Завет, Книга 2 / П. А. Юнгеров // Четвертая часть. Пророческие книги – М.: Директ – Медиа, 2016 – 462 с.
5. Юревич Д., прот. Изучение книги св. пророка Даниила в свете археологических находок // Христианское чтение. – 2007. № 28. – с. 67–84.
6. Collins J.J., Flint P.W. The Book of Daniel: Composition and Reception, Volume 2 / J. J Collins, P.W. Flint // The Daniel tradition at Qumran. – Boston: Brill Academic Publishers. 2002. – P. 482.
7. Lagrange M.J. Les Prophéties messianiques de Daniel / M.J. Lagrange // Revue Biblique. N. S. 1904. T. 1. P. 494–520; – Режим доступа:

https://w.histrf.ru/articles/article/show/daniil_prorok (дата звернення:
6.05.2018)

Проданюк Р.Р.
Кігель В. Р.
завідувач, професор кафедри фінансів,
к.е.н., доцент;
Український гуманітарний інститут

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Управління фінансовими активами є складною системою дій та в сучасних умовах вимагає розширення інструментів його реалізації. Підвищення ефективності управління фінансовими активами потребує чіткого визначення цілей, спрямованих на вирішення конкретних проблем та конкретизації засобів їх реалізації.

Провівши аналіз надходження та вибуття грошових коштів підприємства, в роботі було визначено, що грошові витрати ТОВ «Інтелект-Сервіс» в 2015 та 2017 роках були нижчими за грошові надходження, а в 2016 році – більшими. Грошові витрати підприємства збільшились в 2017 році порівняно з 2016 роком, а порівняно з 2015 роком – зменшились. Підприємству необхідно домогтися збалансованості обсягів грошових надходжень та грошових витрат, оскільки і дефіцит, і надлишок грошових коштів негативно впливають на результати господарської діяльності.

В процесі управління фінансовими активами ТОВ «Інтелект-Сервіс» необхідно погасити кредиторську заборгованість підприємства. Але для її погашення підприємству не вистачить наявних грошових коштів, тому потрібно шукати джерела поповнення грошових коштів для зміцнення фінансово-економічного становища та підвищення ліквідності досліджуваного підприємства.

Залишок грошових коштів ТОВ «Інтелект-Сервіс» протягом аналізованого періоду мав тенденцію до зростання. Майже всі види витрачання грошових коштів підприємства мали тенденцію до зниження в 2017 році порівняно з 2016 роком. Чистий рух грошових коштів підприємства збільшився в 2017 році порівняно з 2016 роком та зменшився на порівняно з 2015 роком.

Ефективність управління фінансовими активами ТОВ «Інтелект-Сервіс» необхідно підвищувати. В зв'язку з цим, керівництву підприємства

необхідно здійснювати пошук, дослідження та впровадження сучасних механізмів ефективного планування, моніторингу та контролінгу за ефективністю формування та управління грошовими потоками.

Збільшення суми чистого грошового потоку ТОВ «Інтелект-Сервіс» можна забезпечити за рахунок таких заходів:

- зменшення суми постійних витрат підприємства;
- зниження рівня змінних витрат;
- проведення ефективної податкової політики;
- застосування методу прискореної амортизації;
- продаж основних засобів, нематеріальних активів і запасів, які не використовуються.

Результати оптимізації грошових потоків мають відобразитися у фінансовому плані підприємства на рік з розбивкою по кварталах і місяцях.

Для оперативного керування грошовими надходженнями та витратами на ТОВ «Інтелект-Сервіс» доцільно скласти платіжний календар (план платежів точної дати), в якому, з одного боку, відображають графік надходження коштів від усіх видів діяльності протягом прогнозного періоду (5, 10, 15, 30 днів), а з іншого – графік майбутніх платежів (податків, заробітної плати, формування запасів, погашення кредитів і процентів за ними і т. ін.). Платіжний календар надає можливість фінансовим службам підприємства здійснювати оперативний контроль за надходженнями і витратами коштів, вчасно фіксувати зміну фінансової ситуації і вчасно вживати коригувальних заходів для синхронізації додатного і від'ємного грошових потоків і забезпечення стабільної платоспроможності підприємства.

Рябенко А. М.

Науковий керівник

к.соціол.н., доцент Гриненко І. В.

Український гуманітарний інститут

ІНТЕРВ'Ю ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ЖАНР РАДІОЖУРНАЛІСТИКИ

Радіожурналістика – це вид журналістської діяльності, де використовуються різні технічні засоби радіомовлення. Цей вид має низку специфічних властивостей, що відрізняє його від інших видів журналістики. Сьогодні радіо журналістика це не лише звук, але й картинка, інтернет платформа і живий звук. Радіостанції працюють з відео таким чином, що

через платформу YouTube транслюють свої програми. В цей час аудиторія може як позитивно, так і негативно реагувати, висловлюючи свою думку у коментарях під відео. Якщо порівнювати, то в минулому слухачі лише могли писати свої листи, використовуючи державну пошту. Вони йшли довго, а отже це приносило багато клопоту. Тепер технічних можливостей більше, що спрощує роботу радіостанцій [1].

За часи свого існування радіомовлення має усталену систему жанрів. Серед різноманітних жанрів радіожурналістики найпоширенішим є інтерв'ю.

За визначенням ученого В. В. Смірнова, інтерв'ю – це інформаційний жанр, який покликаний передати позицію, погляд, ставлення, оцінку, коментар ключової особи з приводу події, ситуації чи проблеми. З англійської (Interview) означає «зустріч», «бесіда». Специфіка інтерв'ю полягає в тому, що подія, факт або явище, їх суспільне значення розкривається у повідомленні оцінкою експерта, який має що сказати з приводу цього. Для радіослухача немає значення жанр матеріалу, який подається в ефірі. Натомість для журналіста важливим є розуміння застосування різних інструментів у донесенні інформації до конкретної аудиторії [2].

Тема пріоритетності жанру інтерв'ю на радіо є актуальною. Дослідник В. В. Лизанчук у своїй праці «Основи радіо-журналістики» каже, що слово «інтерв'ю» має два значення у журналістиці. Це метод збору інформації, коли журналіст отримує інформацію від людей, і жанр, коли матеріал подається у вигляді питань журналіста і відповідей співрозмовника. Тому, важливо зрозуміти як часто сьогодні на радіо використовується саме жанр інтерв'ю [1]. Цій темі приділяли увагу такі дослідники як А. В. Колесніченко, С. А. Белановський, А. А. Шерель, В. В. Смірнов та інші.

Об'єкт дослідження: радіоінтерв'ю як жанр.

Предмет дослідження: особливості використанні жанру інтерв'ю на радіо на прикладі українських радіостанцій.

Емпіричним матеріалом для аналізу став контент радіомовлення різних за спрямованістю та за тематикою радіостанцій. Це такі: «Перше національне», «Люкс ФМ», «Голос Надії».

Оскільки якість інтерв'ю значною мірою визначається ведучим, його особисті якості і вміння комунікувати відіграють ключову роль. Ведучий на радіо – це уособлення і творчої групи програми, і певних ідей, і певного способу життя, мислення, світогляду. Для слухача ведучий радіопрограми – це узагальнений образ представників певного прошарку населення, вікової чи соціальної групи. Тому дуже важлива майстерність радіоведучого, його особистісні якості, професійні навички та життєвий досвід [3].

Професіонали, які мають і великий досвід, і вміння, можуть у деяких випадках обходитись і без підготовлених запитань до респондента. Проте ґрунтовна підготовка до ефіру допоможе не мовчати в ефірі, побороти хвилювання, а вже потім реалізувати свій творчий задум [2].

Жанр інтерв'ю має велике значення в радіоефірі. Так, слухачі не лише дізнаються про якийсь факт, подію чи явище, а ще й знайомляться з людиною, яка компетентна в тому чи іншому питанні. Так, зірки шоу-бізнесу, лікарі, політики, спортсмени та інші відомі особистості розкривають як свій внутрішній світ, так і надають актуальну інформацію з відповідної галузі, зазначають про певні тенденції. Саме за допомоги використання методу інтерв'ю можна розкрити потенціал цікавої особистості, отримати фаховий коментар, пораду [1].

Специфіка радіоінтерв'ю полягає в тому, що журналіст записує матеріал на звуконосій або передає його одразу в ефір. Це – жива розмова, діалог. Якщо для друкованих мас медіа журналіст заздалегідь пише текст, опрацьовує і редагує його, може вилучати або додавати з тексту, то робота радіожурналіста передбачає взаємодію із співрозмовником тут і зараз і зазвичай у прямому ефірі. Крім цього, друкований журналістський матеріал завжди доступний читачеві, адже випуск газети чи журналу може зберігатися тривалий період. В той же час, на радіо ситуація зовсім інша. Після випуску передачі в ефір вона перестає існувати. Звичайно, окрім тих випадків, коли був відео-запис, який, наприклад, транслювався в YOU TUBE [2].

Проте не лише журналіст визначає тему, напрямок і специфіку радіопрограми, інтерв'ю. Тут значну роль відіграє редакційна політика тієї чи іншої радіостанції. Наприклад, чи є радіо музичним, розважальним, розмовним, чи інформаційним. Ця спрямованість, детермінована редакцією і впливає на частоту використання жанру інтерв'ю [3].

Так, аналізуючи мовлення трьох різних за напрямком українських радіостанцій «Голос Надії», «Перший канал» Українського радіо та «Люкс FM», було з'ясовано, що вони використовують жанр інтерв'ю з різною частотою, що обумовлено редакційною політикою конкретного мас медіа. «Перший канал» Українського радіо майже 24 годин на добу використовує жанр інтерв'ю, оскільки ця станція є інформаційного спрямування. Контент «Люкс FM» зорієнтований на молодіжну аудиторію, тому потреби використовувати інтерв'ю практично немає і радіо обрало музичне спрямування. Щодо радіо «Голос Надії», то в його ефірі також активно використовується жанр інтерв'ю. Проте, він не є пріоритетним.

Таким чином, говорити про пріоритетність жанру інтерв'ю у радіожурналістиці можна за умов декількох причин: редакційної політики того чи іншого ЗМІ, його спрямованості, інтересів аудиторії.

Список використаних джерел

1. Лизанчук В. В. Основи радіо-журналістики / В. В. Лизанчук., 2011.
2. Смирнов В. В. Жанры радиожурналистики/ Учебное пособие для вузов/ М.: Аспект Пресс, 2002.
3. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / В. Шнайдер, П. Рауе., 2014.

Семенюк М.В.

Науковий керівник

кандидат філософських наук

Ношин Я. І.

Український адвентистський теологічний інститут

ПРОБЛЕМА ХІМІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ: ДУХОВНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Актуальність теми дослідження. Сьогодні наше суспільство потерпає від великої кількості різноманітних залежностей, яких налічується близько двохсот. Найбільш відомі та поширені є такі, як трудоголізм, ігроманія, хімічні залежності (алкогольна, тютюнова, наркотична) та ін.

Наше наукове дослідження має на меті звернути увагу на проблему хімічної залежності, а саме розглянути духовно-психологічний аспект та хімічної залежності.

Основний виклад матеріалу. Насамперед слід зазначити основні види хімічної залежності. Це – алкогольна, наркотична, тютюнова. Залежність – це нав'язлива потреба звершувати визначені дії, не дивлячись на неблагополучні та несприятливі наслідки медичного або психологічного, чи соціального характеру [<http://www.psychologies.ru/> [Онлайн-журнал Psychologies].

Сьогодні відомо близько 20 груп різних залежностей (до них належать алкогольна, тютюнова, наркотична, ігрова, харчова, інформаційна (інтернет), емоційна (любовна), трудова (трудоголізм), міжстатева, шопінг-залежність та ін. Усі залежності умовно можна поділити на дві великі групи:

- хімічні залежності (наркотики, алкоголь, тютюнопаління, токсикоманія);
- емоційні залежності (залежність від людини або співзалежність; залежність від роботи або трудоголізм; інтернет-залежність; залежність від комп'ютерних ігор; гемблінг, сексуальні залежності).

Проблема залежності часто криється в ранньому дитинстві [<http://psychok.net/> [Психологія счастливої життя]].

Біблійний погляд на проблему залежності можна проілюструвати за допомогою біблійного вірша, звідки вивести принцип. «Не будь поміж тими хто жлуктить вино і м'ясо собі пожирає, бо п'яниця та жирун збідніє...». Піднімаючи духовний аспект цієї проблеми ми спробуємо подивитися, що Святе Письмо радить у цій ситуації, коли людина стала заручником, перебуває в залежності.

Тютюнова або алкогольна залежність характеризується, в першу чергу, порушенням контролю над вживанням тієї чи іншої речовини втратою контролю над собою, своїми діями. Психологічний аспект – розкриває в собі саме розумову та фізичну поведінки. Проте ми розглянемо нижче лише духовно-психологічний аспект цієї проблеми, оминаючи проблема на рівні фізіології, оскільки обсяг нашої розвідки не дає можливості це зробити.

Маючи досвід роботи в реабілітаційному центрі, слід зазначити, що найважча з залежностей це – алкогольна залежність. Справа в тому, що людина на початку не розуміє, що вона залежна. Однак слід зазначити, що *наркомани* та *ігромани* розуміють свою проблему на ранній стадії. Власне на ранній стадії їх легше вилікувати. Залежність у будь-яких її видах є хворобою, що призводить до втрати контролю над собою і врешті-решт над своїм життям. Найстрашніше це те, що залежність не залишає жодного вибору людині, якщо не зробити рішучих кроків, щоб позбутися її [1, с. 178].

На сторінках Біблії ми можемо знайти чимало слів, котрі говорять про залежність. У посланні до Римлян апостол Павло зазначає: «Хіба ви не знаєте, що кому віддаєте себе за рабів на послух, то ви й раби того, кого слухаєтеся, або гріха на смерть, або послуху на праведність?» (Рим. 6:16). Це дійсно правда, адже як ми розглядали раніше, коли людина втрачає контроль, то ця залежність починає керувати нею. Також у посланні до Колосян апостол Павло наголошує: «Отож, умертвіть ваші земні члени: розпусту, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослуження, бо гнів Божий приходить за них на неслухняних» (Кол. 3:5, 6). В книзі Приповістей Соломон звертає увагу на шкоду від спиртних

напоїв: «Вино то насмішник, напій п'яний галасун, і кожен, хто блудить у ньому, немудрий» (Причт. 20:1). Також Соломон застерігає: «Не дивись на вино, як воно рум'яніє, як виблискує в келиху й рівенько ллється, кінець його буде кусати, як гад, і вжалить, немов та гадюка, пантруватимуть очі твої на чужі жінки, і серце твоє говоритиме дуροщі...» (Причт. 23:31–33).

Висновки. Симптоми залежної людини – пристрасть, пожадливість. Біблія називає залежність гріхом. Е. Уайт торкаючись проблеми залежності – зазначає, що про те, що не можна піддаватися її впливу. Єдина залежність, котра може бути доброю – це залежність від Бога [4]. Праці Е. Уайт і Біблія акцентують увагу людини на тому, що Господь завжди зацікавлений у тому, щоб бути в контактi з людиною. Господь завжди зацікавлений в тому, щоби допомогти людині впоратися з усіма проблемами. «Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами!» (1 Петр. 5:7).

Список літератури і використаних джерел

1. Біблія, або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / Переклад І. Огієнка. – К. : УБТ, 2010. – 1346 с.
2. Зависимость. Что такое «зависимость»? Понятие и определение термина «Зависимость» – Глоссарий. Онлайн журнал Psychologies [Электронный ресурс] // Psychologies. 2016. – Режим доступа: <http://www.psychologies.ru/glossary/08/zavisimost/>
3. Симатова О. Б. Психология зависимости. – ЗаБГГПУ. – Чита. 2006. – 308 с.
4. Уайт Е. Разум, характер, личность. [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.otkrovenie.de/white/knigi/62_Razum/index.htm
5. Уайт Е. Служение исцеления. [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.otkrovenie.de/white/knigi/20_Sluzhenie_isceleniza/index.htm

Смерека А. І.

Науковий керівник
кандидат філософських наук

Ношин Я. І.

Український адвентистський теологічний інститут

ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
КРЕАЦІОНІСТСЬКОЇ ДОКТРИНИ В ЦЕРКВІ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ

Постановка проблеми. Сучасна доктринальна позиція церкви Адвентистів сьомого дня (далі – церкви АСД) виражена в двадцяти восьми пунктах віровчення. Збалансоване викладення основних біблійних доктрин висвітлює єдине бачення всесвітньої церкви [5, с. 360]. В наш час набули поширення теорії, які суперечать баченню церкви АСД викладені в шостому пункті віровчення «Створення світу». Цей пункт є основою для більшості інших пунктів доктрин.

Метою нашого дослідження є спроба прослідкувати формування креаціоністського вчення в церкві АСД від заснування церкви і до сьогодні.

Виклад основного матеріалу. В кінці сорокових років XIX ст. були закладені основи віровчення майбутньої церкви АСД на так званих «суботніх конференціях», на яких було досягнуто консенсусу з восьми доктринальних положень. Проте тоді жодного офіційного документа не було надруковано. Основною причиною цього була думка, що додаткового матеріалу не потрібно, оскільки тільки Біблія є основною доктриною [5, с. 354]. Наприклад, Джон Лафборо говорив, що встановлення доктрини є першим кроком до відступництва. Джеймс Уайт також висловлювався проти формування доктрин. На його думку людські доктрини, на відміну від Біблії, тільки створюють перешкоди на майбутньому шляху становлення церкви. Уолтер Скрагг пояснює небажання формувати доктрини першими лідерами адвентистського руху тим, що вони вийшли з інших церков, в яких, як вони вважали, віра була скованою саме доктринальними твердженнями [3].

Дослідженням формування доктрин в церкві АСД займаються такі вчені, як: Є. Зайцев [5], Дж. Найт [7], Ф. Гай [3], Л. Герата [13]. Зазвичай першим викладом віровчення вважається неофіційна відповідь Джеймса Уайта у 1853 р., сформульована на запит служителя Центральної асоціації Баптистів сьомого дня. Основною метою запиту було дізнатися про віровчення церкви АСД. В цьому ж році Уайт опублікував серію статей про церковну організацію, хоча він і наполягав, що це не є викладенням доктрин [3]. Вперше перелік доктрин церкви АСД був опублікований на першій сторінці газети «Суботній огляд» та «Адвентистський вісник» 15 серпня 1854 р. При цьому було сформульовано лише п'ять основних положень віровчення [5, с. 354–455]. У таблиці 1. вказані основні етапи становлення та розвитку креаціоністської доктрини в церкві АСД.

Урія Сміт у 1872 р. розробив доктрини під назвою «Виклад основних принципів, яких навчають і по яких живуть Адвентисти сьомого дня». Вони були опубліковані у вигляді брошури та містили двадцять п'ять пунктів. В перших двох пунктах говориться про Бога Отця і Сина, які є Творцями всього живого і неживого. У 1889 р. «Основні принципи» були переглянуті й

доповнені до двадцяти восьми пунктів і опубліковані в Адвентистському щорічному довіднику [3].

Церква вперше серйозно зіштовхнулася із проблемою відсутності офіційно прийнятого і затвердженого документа в 1930 році. Виконавчий комітет Генеральної конференції (далі – ГК) прийняв рішення підготувати основні положення віровчення і вже в 1931 році був опублікований текст доктрин в двадцяти двох статтях [5, с. 357].

Таблиця 1.

Основні етапи становлення і розвитку креаціоністської доктрини в церкві АСД

Роки	Автор	Зміст креаціоністської доктрини	Публікація
1848–1850	Учасники «суботніх конференцій»	Слідування принципу Sola Scriptura	Відсутня
1853–1854	Дж. Уайт – редактор газети	Положення «Лише Біблія»	Газета «Суботній огляд» та «Адвентистський вісник»
1872	Урія Сміт	В перших двох пунктах говориться про Бога Отця і Сина, які є Творцями всього живого і неживого	Брошура, потім у газетах «Ознаки часу», «Адвентистський вісник» і «Суботній огляд»
1889			Основні Принципи публікуються в щорічному виданню церкви АСД
1931	Ф. М. Уилкокс	Створення світу в принципах про Бога і Біблію	Щорічне видання церкви АСД, а в 1932 окремою брошурою
1946	ГК церкви АСД		Щорічне видання церкви АСД
1980	Лоуренс Гераті підготував, затверджено ГК церкви АСД	Пункт «Створення світу» виокремлено окремим пунктом доктрин	Щорічне видання церкви АСД, книга «На початку було Слово...»
2004	Виконавчий комітет ГК	Прийнято заяву, яка підкреслювала, що життя на землі появилось в точній відповідності до 1 і 2 розділу книги Буття	книга «Офіційні заяви, рекомендації та інші документи церкви Адвентистів сьомого дня»
2015	сесія ГК церкви АСД	Текст ясно підкреслює, що Бог створив життя за шість буквальных днів і в сьомий день відпочив	Брошура «28 Основ віровчення»

Всі ці ранні формулювання мали на меті описати загальноприйняте розуміння вчення адвентистами, що існувало в той час [3]. Офіційно текст основних положень віровчення був вперше прийнятий і затверджений на з'їзді ГК церкви АСД в 1946 році [5, 357–358].

В сімдесятих роках ХХ ст. виникла необхідність нової редакції основ віровчення. На перших етапах формування адвентистських доктрин не було необхідності виокремлювати пункт про створення світу окремим положенням. Проте внаслідок розповсюдження і посилення впливу теорії еволюції було прийнято рішення підготувати окремий пункт основ віровчення, присвячений творінню [3]. Лоуренс Гераті підготував початковий проект розділу "Створення світу". Відредагований документ основ віровчення був опублікований на початку 1980 року з метою отримання конструктивних пропозицій для доопрацювання документу до початку сесії ГК влітку цього ж року в м. Даллас [13]. До тексту основних положень віровчення були внесені незначні доповнення на основі отриманих пропозицій. Одні доктринальні положення були відредаговані, а інші – об'єднані. Появилися і нові положення, які сповідалися церквою раніше, але офіційно не були прописаними в документах. Завдяки плідній співпраці науковців та богословів церкви АСД підготовка офіційного проекту документу доктрин віровчення була завершена. Документ, в якому було двадцять сім пунктів, після тижневих обговорень на сесії ГК церкви АСД 1980 р. і внесення запропонованих раціональних доповнень, був прийнятий і затверджений.

У 2004 р. на річній нараді Виконавчого комітету ГК була прийнята заява, яка підкреслювала, що житті на землі появилось в точній відповідності до першого і другого розділу книги Буття. Вже на сесії ГК у 2010 р. було прийняте рішення підготувати відредагований текст положень до наступної сесії. Шостий пункт віровчення «Створення світу» був основною причиною до перегляду змін в тексті доктрин на ГК у 2015 році. Змінений текст ясно підкреслює творіння Богом за шість буквальных днів, що ще раз засвідчує важливість цієї доктрини [6, 8, 9].

Висновки. Як бачимо на основі цього дослідження, в основних положеннях віровчення церкви АСД концепція створення світу відіграє важливу роль. На перших етапах концепція була виражена імпліцитно (завжди малася на увазі, хоч і не була прописана окремим пунктом), а згодом – експліцитно (виокремлення окремим пунктом у 1980 р.). На сьогодні в двадцяти восьми пунктах віровчення церкви АСД, зокрема і в пункті «Створення світу», підтверджується креаціоністське бачення адвентистської церкви. Це ще раз засвідчує важливість цього доктринального положення загалом у всьому адвентистському вченні.

Список літератури та використаних джерел

1. Біблія, або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / Переклад І. Огієнка. – К. : УБТ, 2010. – 1346 с.
2. В начале было Слово... / Пер. с англ. – Заокский: «Источник жизни», 1993. – 432 с.
3. Гай Ф. О происхождении 27 пунктов вероучения АСД [Электронный ресурс] / Фриц Гай / Пер. с англ. – 2002. – Режим доступа до ресурсу: <http://mosadvent.ru/church/item/549-o-proiskhozhdenii-27-punktov-veroucheniya-asd> (дата доступу: 22.04.18).
4. Забота о сотворенном мире: Заявление церкви АСД по вопросу об окружающей среде // Официальные заявления, рекомендации и другие документы церкви Адвентистов Седьмого Дня / Пер. с англ. - Заокский: Источник жизни, 2010. – 27–28 с.
5. Зайцев Е. Без прошлого нет будущего. История организационного и доктринального становления церкви Адвентистов седьмого дня: Монографія / Евгений Зайцев – Заокский: Источник жизни, 2013. – 378 с.
6. Заявление о сотворении мира // Официальные заявления, рекомендации и другие документы церкви Адвентистов Седьмого Дня / Пер. с англ. - Заокский: Источник жизни, 2010. – 29–40 с.
7. Найт Дж. В поисках своего лица [электронный ресурс] / Джордж Найт / Пер. с англ. – Заокский: Источник жизни, 2009. – 224 с. – Режим доступа до сайту: <http://soteria.ru/s653/10/> (дата доступу: 25.04.18).
8. Отклик на " Заявление о сотворении мира // Официальные заявления, рекомендации и другие документы церкви Адвентистов Седьмого Дня / Пер. с англ. – Заокский: Источник жизни, 2010. – 41–42 с.
9. Цинке Е. Какие изменения были внесены в текст основных доктрин АСД? [электронный ресурс] / Ед Цинке / Пер. с англ. – 2015. – Режим доступа до сайту: <http://adventist.ru/2015/07/09/kakie-izmeneniya-byili-vnesenyi-v-tekst-osnovnyih-doktrin-asd/> (дата доступу: 23.04.18).
10. Fundamental Beliefs of Seventh-day Adventists (1946), [электронный ресурс] // Yearbook of the Seventh-day Adventist Denomination. – P. 4–6, Washington. – Режим доступа до сайту: <http://documents.adventistarchives.org/Yearbooks/YB1946.pdf> (дата доступу: 25.04.18).
11. Fundamental Beliefs of Seventh-day Adventists (1981), [электронный ресурс] // Yearbook Seventh-Day Adventist. – P. 5–8, Washington. – Режим доступа до сайту: <http://documents.adventistarchives.org/Yearbooks/YB1981.pdf> (дата доступу: 25.04.18).

12. Fundamental Beliefs (2015), [електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://www.adventist.org/fileadmin/adventist.org/files/articles/official-statements/28Beliefs-Web.pdf> (дата доступу: 24.04.18).
13. Geraty Lawrence (2009), A New Statement of Fundamental Beliefs (1980) [електронний ресурс] / Lawrence Geraty – Режим доступу до ресурсу:
<https://spectrummagazine.org/article/bonnie-dwyer/2009/06/07/new-statement-fundamental-beliefs-1980> (дата доступу: 25.04.18).

Соловійова О.В.
Науковий керівник
д.н.із соц. ком., професор
Балаклицький М.А.

ГНАТ МЕРЕНКОВ ЯК РЕЛІГІЙНИЙ ЖУРНАЛІСТ

Гнат Меренков – релігійний журналіст та один з редакторів офіційного сайту Адвентистської церкви в Україні. Народився у 1978 році у Києві. Шкільні роки пройшли у селі Голубівське Луганської області. Закінчив Східноукраїнський національний університет ім. Володимира Даля з спеціальності «Журналістика». У студентські роки підпрацьовував у місцевій газеті «XXI век», де час від часу готував матеріали. У багатотиражній газеті Холдингової компанії «Луганськтепловоз» «Октябрьський гудок» працював на постійній основі. Майже десять років (2003–2012) працював редактором студентської газети «Камертон» Луганської державної академії культури і мистецтв та Луганського коледжу культури і мистецтв. Друкувався у луганських газетах «Наша газета» та «Субботний калейдоскоп».

Перший матеріал у сфері релігійної журналістики «Ставлячи під сумнів одне, переконуюсь у протилежному» [2] Гнат Меренков написав в обласну газету «Жизнь Луганска» ще в 1994 році, коли йому було 15 років. Пізніше, у студентські роки, він писав есе в адвентистський журнал «Ознаки часу» про біблійного Еклезіаста. Під час роботи редактором студентської газети «Камертон» були випадки, коли Гнат писав на релігійну тематику з певною ціллю і за власною ініціативою. Також подавав до регіональних інформагентств новини про соціальні акції місцевої церкви (до початку бойових дій на Донбасі).

Сьогодні матеріали Гната Меренкова публікують на оглядово-релігійних сайтах «Релігія в Україні» та «РІСУ», на міжконфесійних – «НХМ»

чи «Інвікторі», у виданнях «Борух», «7da.club», «leshua.org». Його матеріали з'являлися у газеті «Голос України», на сайтах «Телекритика», «УНІАН релігії», «Історична правда», «Економічна правда», «Очаківський портал», «Донбас СОС», «Паралель медіа», «Гордон», сайті Національного університету «Острозька академія» й інших.

Ми намагалися проаналізувати кілька матеріалів Гната Меренкова за період з 2008 по 2012 рік та підсумувати, в чому полягають передумови їх написання та суспільна користь цих матеріалів. Адже релігійна журналістика передбачає не тільки і не стільки інформування суспільства про церковні події, а вона може бути представлена у всіх без винятку галузях журналістської практики, захищати інтереси вірян та церкви, протистояти викривленій уяві суспільства про них.

«Критична точка» чи хто збирає весь фактаж?

Один із всеукраїнських телевізійних каналів у 2011 році звинуватив Адвентистську церкву в Донецькій області в тому, що вона приховує матір, яка викрала дітей у батька, що їх морять голодом та знущаються над дітьми. Як я зрозуміла з матеріалу, суть історії в тому, що ТРК «Україна» в програмі «Критична точка» звинувачує жінку в тому, що вона забрала дітей у чоловіка і переховується в жакливих умовах у будівлі, що належить адвентистам. Також йдеться про те, що Адвентистська церква – це секта і що там навмисно утримують людей і не дають їм права на свободу дій.

Цю ситуацію Гнат описує у своєму матеріалі «Детектив про адвентистів: як журналісти ТРК «Україна», використовуючи спотворення фактів, розпалюють міжконфесійну ворожнечу». Можу сказати, що автор ретельно описує ситуацію, яка склалася. Тобто він розповідає зміст телепрограми, про що там говорили і хто казав яку репліку. Не дивлячись цю програму, можна собі уявити, про що в ній йшлося. Сьогодні доступ до випуску цієї програми в Інтернеті відсутній.

Далі у статі простежуються блоки матеріалів, які роз'яснюють сімейну ситуацію пари, як вони познайомилися, одружилися, як разом жили. Ця інформація заснована на листі Анни (матері і колишньої дружини), який вона написала в якості відгуку на наклеп у програмі. Потім у матеріалі є список фактичних помилок програми, документальні підтвердження цих фактів. Автор публікації відповідає блоками на звинувачення, які звучали в ефірі. У результаті аналізу я помітила, що автор розділяє матеріал на три тематичні блоки: розповідь про Аню та її ситуацію, аргументи про церкву, що вона не секта і її повноваження та журналістська етика і професіоналізм, порушення цих принципів.

В інтерв'ю, яке я взяла у Гната, він розповідає, яким чином проводив збір інформації:

«Про цю програму я почув у церковній громаді в Луганську. У тій же громаді був знайомий мені вірянин, який сказав, що знає всі обставини з перших вуст, оскільки працював у будинку, що фігурує в передачі. При ньому чоловік Ані продирався у будинок, який мав стати центром здорового способу життя, і намагався сфотографувати недобудовані частини будівлі. Також мій знайомий розповів мені дуже багато інших фактів. Наприклад про те, що журналістам програми казали, що йде суд, що є документи, які можна вивчити, але вони проігнорували цю інформацію. А для журналіста це неприпустимо. Іншу інформацію я побачив в одній християнській групі, де виклали фото документів, які захищали позицію Ані.

Я зібрав кілька свідчень: тієї людини, яка там працювала, я перечитав усі ті документи, лист Ані, в якому вона розповідає свою історію. В документах знайшов інформацію, що у колишнього чоловіка заборгованість з аліментів була близько 19 тисяч гривень. Ці джерела інформації були у відкритому доступі, адже і Аня, і представники церкви хотіли захищати свою позицію. Бо ця справа проходила у судах. І крім того, її чоловік використовував оту передачу в якості аргументу, що йому треба віддати дітей.

Потім я став дзвонити власнику будинку, розмову з яким журналісти «Критичної точки» знімали прихованою камерою, уточнював усі подробиці. Дзвонив адвокату Ані. Запитував у нього, як відбувається судовий розгляд, на що можна опиратися в захисті позиції Ані. Потім я сам з'їздив подивився цей будинок і побачив, що більшість кімнат, у тому числі й Аніна, дуже гарно виглядає. Крім того, що я зняв відео з Анею, фотографував ці кімнати. Тобто, я брав багато свідчень, вивчав документи, сам спостерігав і користувався логічними аргументами. Все це було матеріалом моєї статті».

Як далі розповідає Гнат, у результаті цей матеріал в скороченій версії опублікували на сайті «Телекритика», цей же сайт подав стислий коментар журналістів ТРК «Україна». Одночасно стаття Гната у повній версії з'явилася на церковних сайтах, а також на сайті «Економічна правда» [1]. Журналісти програми «Критична точка» ознайомилися з матеріалом і зустрілися з Гнатом, а також з тодішнім керівником відділу інформації Адвентистської церкви в Україні Юрієм Кузьменком на форумі асоціації журналістів «Новомедіа». Там журналісти ТРК «Україна» були спікерами. Гнат передав їм копії усіх документів, які він використовував при публікації, а вони у свою чергу сказали, що якщо Аня погодиться на інтерв'ю, то вони знімуть ще одну програму про неї, але вони не дали гарантії, що ця програма вийде як спростування. Вона відмовилася, адже уже не довіряла цим журналістам. Також цей матеріал може стати уроком того, що журналіст

має ретельно перевіряти факти, бо хтось може аргументовано відповісти на неправдиву інформацію.

За кілька років до статті «Детектив про адвентистів» Гнат уже публікував матеріали, які спростовували неправдиву інформацію про церкву.

Адвентисти – послідовники секти Девіда Кореша?

Матеріал 2008 року пов'язаний з тим, що на сайті Yoki.ru з'явився рейтинг десяти найжорстокіших церков. Адвентистська церква також увійшла в їхнє число. Вона ототожнювалася з сектою Девіда Кореша «Гілка Давидова», яка походить, як повідомляють ЗМІ, від Адвентистської церкви. Як пише преса, у 1993 році за офіційною версією діяльність секти закінчилася самопідпалом її членів. Загинули від пожежі лідер угруповання, 54 дорослих та 21 дитина [3]. Багато українських ЗМІ передруковували рейтинг сект з сайту Yoki.ru.

Гнат вирішив написати матеріал «Адвентисти – «небезпечна секта» або традиційна християнська церква» [4]. Для цього він збирав факти про Девіда Кореша, як Адвентистська церква в Америці відреагувала на діяльність цієї організації, та про її зв'язок з Адвентистською церквою. Стаття поділена на такі підрозділи:

- Рейтинг сект, що вводять в оману
- Як виникла Церква АСД? Чи є вона сектою?
- Чи спекують адвентисти на ідеї «кінця світу»?
- Чи можна за будь-якими ознаками зараховувати АСД до «найнебезпечніших сект світу»?
- Чим віровчення адвентистів сьомого дня відрізняється від навчань «небезпечних» релігійних організацій?
- Яке відношення до Церкви АСД має «Гілка Давидова» й інцидент з Девідом Корешом?
- Висновок.

За словами автора, світські сайти майже не брали інформацію, але на різних церковних сайтах цю статтю опублікували. У результаті вивчення матеріалу, можу прийти до висновку, що ця стаття може бути корисною для пасторів або інших вірян, для того, щоб аргументовано відповідати, що вчення й практика адвентистів не мають зв'язку з Девідом Корешом і що Адвентистська церква не є сектою. Автор статті посилається на словники, документальні джерела, історичні данні, цитати з Біблії. Так як це стаття, тобто аналітичний жанр, я бачу чітку позицію автора, але ця позиція обґрунтована на фактах.

«Тиждень жахів» ледь не став жахом для організаторів

Ще одну публікацію (2012 р.) Гнат підготував щодо того, що в Немирові Вінницької області адвентистська церква проводила соціальну акцію «Тиждень жахів», щоб показати шкідливість куріння, наркоманії, абортів. На той захід потрапили дві десятирічні дівчинки, які не мали там бути. На заході показували кадри, що відбувається, коли робиш аборт, і ці кадри дуже їх налякали. Про це довідався кореспондент всеукраїнської газети «Голос України». Видання опублікувало матеріал про цей захід, що він лякає дітей, що адвентисти маніпулюють людською свідомістю:

«Психічну травму отримали дві 10-річні дівчинки під час акції у Немирові під назвою «Тиждень жахів». Не повірите, організували захід міськрада та служба захисту дітей райдержадміністрації. Ведучий був.... пастор церкви адвентистів сьомого дня. – Дитина прийшла додому настільки схвильована, що я не впізнала її, – каже мати однієї з юних глядачок» [5].

Гнат написав інший матеріал «Жахи – у боротьбі проти жахів: навіщо цькувати людей, які працюють на користь суспільства». Тут він посилається на інтерв'ю матері, яка обурена матеріалом, що вийшов у «Голосі»:

«Коли я прочитала статтю, я була обурена. Говорили про одне, а написали про інше. Все перекрутили: «Наших дітей хочуть налякати до сліз». Та наших дітей розбещують 24 години на добу, хто про це пише? Телевізор не можна увімкнути, не можна фільмів дивитися. Музичні кліпи – одяга з секс-шопу. А інформації про наслідки, про те, як калічиться життя далі, немає. Або вона подається таким чином, ніби це десь далеко і тебе не стосується».

У своєму матеріалі Гнат спочатку проводить паралель з документальними фільмами про фашизм, що батьки не забороняють дивитися ті «жахи», щоб діти не допускали воєн у своєму житті. Потім він проводить паралель з явищами, які не так часто показують: наркоманія, алкоголізм, аборти. Гнат плавно підводить до теми дискусії. Мені здається, що ця публікація не стільки про захід, скільки про те, що журналіст, не розібравшись до кінця, перекрутивши факти, робить висновки.

Гнат не замовчує недоліки акції, те що не проконтролювали, щоб у залі не було дітей молодше 15 років. Тобто, автор об'єктивно подає ситуацію: він вказує на позитив акції, на недоліки журналіста, недоліки акції та не осуджує журналіста, а каже, що кожен може допуститися помилки. Тобто, мені здається, що цей матеріал може бути прикладом неупередженої подачі та об'єктивності релігійного журналіста. Через хибне трактування слів матері й публікацію у всеукраїнській газеті, як розповідає Гнат, правоохоронні органи зацікавилися діяльністю церкви та пастора, його

викликали на бесіди. Можливо, публікації Гната стали одним з факторів, чому справу на священнослужителя так і не відкрили.

Подальша робота Гната

Щодо публікацій на релігійну тематику у світських ЗМІ, то останні публікують інформацію, яка безпосередньо пов'язана з актуальними подіями. Одна із таких подій сталася у 2016 році, коли адвентист з України потрапив у теракт в Бельгії і вижив. Був зв'язок лише з його батьком. Так як про це писали світські ЗМІ, Гнат вирішив взяти інтерв'ю у цього батька. Його опублікували в скороченому вигляді у газеті «Голос України» (28 липня 2016 р.). Тут не згадали, що постраждалий адвентист, але залишили цитату батька, що його сина врятував Бог.

Ще Гнат публікував матеріал на сайті «Донбас СОС» про діяльність добродійної організації адвентистської церкви ADRA в прифронтовій зоні. Про те, як вона встановила «невеликі очищувальні станції», розповсюджувала серед місцевих жителів засоби гігієни та надавала психологічну допомогу. Завдяки їхній діяльності допомогу отримали понад 30 тисяч осіб. Про це все Гнат детально описує в матеріалі [6].

На честь річниці трагічних подій в Бабиному Яру Гнат взяв інтерв'ю у спеціаліста з юдаїки Віталія Обревка. Тут експерт розповів, що лідер нацистської Німеччини Адольф Гітлер прагнув знищити євреїв саме через свою ненависть до моральних принципів, носієм яких вони були. Віталій також відповів на запитання, чи брали участь у розстрілах євреїв у Бабиному Яру члени ОУН і чому радянська влада замовчувала трагедію Бабиного Яру, хоча могла використовувати її в пропагандистських цілях. Це інтерв'ю опублікували на сайті «Гордон» [7].

Сайт міста Очакова «ochakiv.info» опублікував інтерв'ю Гната з мером міста Сергієм Бичковим, членом адвентистської церкви. В інтерв'ю йдеться про те, яким чином мером може бути церковна людина, як християнські принципи впливають на управлінську роботу і в загальному про його діяльність на посаді [8].

Інші публікації Гната з'являлися на церковних та релігійно-оглядових сайтах, серед них, окрім новинних заміток – статті про церковні проекти, а також інтерв'ю з керівниками церкви та представниками її інституцій чи відділів, релігієзнавцями, чиновниками та вченими. Теми цих інтерв'ю охоплюють широке коло питань – від діяльності Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій до питань біблеїстики чи перспектив християнської музики. На сьогоднішній день Гнат має також публікації на релігієзнавчу тему в наукових виданнях [9].

Гнат бачить розвиток релігійної журналістики у тому, що вона має відповідати на потреби суспільства, правдиво доносити інформацію. І навіть

якщо релігійний журналіст не згадує у своїй публікації Бога, все рівно між рядків можна побачити Його. Коли деякі люди чують слова «Бог» чи «релігія», у них спрацьовує своєрідний фільтр, який блокує будь-яку інформацію, що пов'язана з цими темами.

«Коли я беру інтерв'ю в тої чи іншої людини, стараюся ставити такі запитання, які були б цікаві як церковній, так і світській аудиторії, – продовжує Гнат. – З одного боку, хочеться, щоб світські ЗМІ також приділяли увагу духовному життю українців, а з іншого – щоб в християнських ЗМІ подавалася не тільки новинна інформація, але й аналітика, висвітлювалися непрості питання, пов'язані з життям не тільки церкви, а й всього суспільства. Християни повинні мати свою думку про те, що відбувається навколо них, і якщо ця думка обґрунтована, суспільству стають цікавими ті, хто її висловлює. Що ж до випадків неправдивого висвітлення діяльності Церкви в ЗМІ, то в ідеалі хочеться не просто відповідати на це спростуваннями, але й за можливістю примирити журналістів і вірян, які з тієї чи іншої причини не знайшли порозуміння. Церкви могли б проводити для журналістів офіційні прес-конференції. Ця традиція відносно нова для багатьох церков на пост-радянському просторі, вона показала себе під час відзначення 500-річчя Реформації і, на мій погляд, у неї є перспективи. Адже представники світських ЗМІ зможуть більш об'єктивно висвітлювати діяльність церков, якщо побачать в них відкриті спільноти, зацікавлені в медіа».

Висновок

Проаналізувавши кілька публікацій Гната Меренкова, можна дійти висновку, що вони відповідають на суспільні виклики. Частина цих матеріалів є розслідуваннями, адже автор шукає додаткові факти, намагається представити кілька сторін і їхні погляди. Ці матеріали сприяли розв'язанню проблем, вони відстоювали і захищали людей та церкву від наклепу, перекрученої інформації. Ці аналітичні публікації аргументовано представляють той чи інший факт, ці факти ґрунтовні і засновані на джерелах, яким важко давати опір. Також можна дійти висновку, що релігійний журналіст не сконцентрований на проповідуванні і не обов'язково, що у нього в публікації згадуються біблійні принципи, але його діяльність заснована на цих принципах, перший з яких правдивість.

Список використаних джерел

1. Меренков И. Критическая точка распространила ложную информацию о Церкви [Електронний ресурс] / И. Меренков // Економічна правда. – 22.11.2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/press/2011/11/22/306523/>.

2. Меренков И. Сомневаясь в одном, убеждаюсь в обратном / Игнат Меренков. // Жизнь Луганска. – 1994 – № 38 (193).
3. Биография Дэвид Кореш [Электронный ресурс]. – 2010. – Режим доступа до ресурсу: http://www.peoples.ru/state/religious_figure/david_koresh/.
4. Меренков И. Адвентисты – «опасная секта» или традиционная христианская церковь [Электронный ресурс] / И. Меренков. – 2012. – Режим доступа до ресурсу: <http://jesuslove.ru/9688-adventisty-opasnaya-sekta-ili-tradicionnaya-hristianskaya-cerkov.html>.
5. Скрипник В. «Тиждень жахів» від... міськради та райдержадміністрації [Электронный ресурс] / В. Скрипник // Голос України. – 22.2012. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.golos.com.ua/article/88689>.
6. Меренков И. ADRA с партнерами восстанавливают водоснабжение на Донбассе [Электронный ресурс] / И. Меренков – Режим доступа до ресурсу: http://www.donbasssos.org/20161801_adra/.
7. Меренков И. Эксперт Обревко: Евреев в Бабьем Яру убивали исключительно нацисты. Украинцам не доверяли и не допускали к расстрелам [Электронный ресурс] / И. Меренков – Режим доступа до ресурсу: <http://gordonua.com/news/society/obrevko-evreev-v-babem-yaru-ubivali-isklyuchitelno-nacisty-ukraincam-ne-doverjali-i-ne-dopuskali-k-rasstrelam-169187.html>.
8. Меренков И. Сергей Бычков: «Денег на всё не хватит, но будем делать, что можем для развития города» [Электронный ресурс] / И. Меренков – Режим доступа до ресурсу: <http://www.ochakiv.info/articles/5750363302920192>.
9. Меренков Г. «Реформація в Чернівцях. Асоціативний потенціал протестантського урбаноніма в культурно-релігійному контексті міста» [Электронный ресурс] / Г. Меренков // Українське релігієзнавство. № 83. – С. 103–109 – Режим доступа до ресурсу: https://uars.info/prints/ur/2017_83.pdf

Ткачук Д.В., Журба О.П.

Науковий керівник

к.н.п., доцент Георгінова Л.В.

Український гуманітарний інститут

ВНЕСОК ВІТОЛЬДА КАМІНСЬКОГО У ЗБАГАЧЕННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ГІДРОТЕРАПІЇ

Актуальність даної теми пояснюється тим, що проблема здоров'я гостро постає перед кожним поколінням. Особливо в сучасних умовах, коли в Україні людина потерпає від таких факторів як забруднене повітря, вода, неякісні продукти харчування, малорухливий спосіб життя, використання хімічних лікувальних препаратів, постає питання про пошук таких підходів у збереженні здоров'я та лікуванні, які б не вносили в організм людини додаткових хімічних речовин. Особливої уваги у цьому питанні заслуговує вода. Вона є основним елементом у харчуванні людини і в підтриманні її життєдіяльності, але й також має велике значення в лікуванні. Зокрема, у цьому контексті відзначається практична діяльність корифея водолікування на теренах України, а саме в Київській області, лікаря-гідропата Вітольда Болеславовича Камінського (1959-1931). Окрім того, практика показує, що люди не достатньо обізнані щодо історичного становлення та позитивного впливу гідротерапії, а саме щодо системи лікування простою водою, розробленої В. Камінським, успішним у свій час гідропатом, проте, забутим у теперішньому суспільстві.

Об'єктом дослідження є теорія та практика гідротерапії.

Предметом дослідження є система гідротерапії В. Камінського.

Метою дослідження є аналіз внеску В. Камінського у розвиток гідротерапії.

Для досягнення мети нами було визначено наступні завдання:

1) дослідити теоретичні джерела щодо історії розвитку водолікування та ролі В. Камінського у цьому процесі;

2) здійснити історіографічний аналіз наукових праць з гідротерапії В. Камінського.

3) ознайомитися з досвідом практичного застосування гідротерапії в оздоровчих центрах України.

Питаннями теорії та практики водолікування у різні часи займалися такі відомі вчені зарубіжжя як Вінценц Прісніц, Себастьян Кнейп, В. Вінтернітц, Самуїл Ганеман, Харвей Келлог, І.З Ган. Також вітчизняні лікарі

та вчені досягли успіху у даному напрямі та продовжували практику гідротерапії, серед них: К. Мілліус, І.Я. Дейч, А.С. Залманов, В.Б. Камінський, його послідовники М.Г. Кронік-Прокоф'єва, С.А. Коломієць.

Серед вітчизняних теоретиків і практиків водолікування важливе місце займає саме лікар-гідропат Вітольд Камінський, діяльність якого, не зважаючи на вагомий внесок у розвиток гідротерапії, продовжує залишатися ще недостатньо відомою і дослідженою.

У процесі дослідження використовували такі наукові методи: контент-аналіз, порівняння, узагальнення.

На першому етапі дослідження проаналізовано праці засновників гідротерапії В. Прісніца, С. Кнейпа, В. Вінтерлітца, а також підходи до організації системи гідротерапевтичних стандартних курсів.

Так, М.Г. Кронік-Прокоф'єва зазначає, що доля наукової гідротерапії історично склалася подібно до двох гілок, доля яких була не схожою одна на одну. Так, одна з гілок, що представлена лікуванням стандартними курсами із окремих процедур, отримала обґрунтування і розвиток, а друга – суворо індивідуалізована, що враховує постійні зміни в організмі протягом його лікування, не встигнувши вирости і зміцніти, була зламана [9, с.30]. Саме до другої «гілки» і належав метод гідротерапії В. Камінського, який був напрацьований кропітким емпіричним шляхом, приблизно на 100 років випередивши теорію цього питання, і наштовхнувся на нерозуміння, неприйняття у колі представників традиційної медицини.

На другому етапі у процесі історіографічного дослідження питання, з 3-х наукових праць, опублікованих В. Камінським [3, 4, 5], акцент було зроблено на фундаментальній праці – книзі «Друг здоров'я» (1906), яка стала результатом його особистого досвіду та досвіду інших успішних лікарів. Книга була розрахована на широкий загал у вигляді домашнього лікувального посібника, заснованого на принципах лікувальної гігієни.

У своїй книзі В. Камінський викладає історію методу, короткі відомості про нього, називаючи метод продуманим та індивідуалізованим.

На цікавих прикладах В. Камінський показує цінність чистого повітря, сонячного світла, води, фізичних вправ, правильного харчування, активного руху, чергування праці та відпочинку, гігієни одягу та помешкання.

«Друг здоров'я» містить загальнодоступні відомості про хвороби та надає конкретні поради стосовно того, як слід підбирати гігієнічні впливи, визначати дозування в кожному окремому випадку, оцінювати реакції на ці впливи [9, с.49]. Даючи рекомендації, автор застерігає, що вони є лише прикладом, а не схемою. З одного боку, погоджуючись з В. Вінтернітцем про неможливість давати рецепти лікування для кожного хворобливого стану, свідомо порушує цей принцип і дає рекомендації, окреслені для великої

кількості конкретних захворювань. Укладаючи свою книгу за хворобами, як пише М.Г. Кронік-Прокоф'єва, він ставить себе у складне положення по відношенню до офіційної гідротерапії та до широкого лікарського загалу, тим самим, пропонуючи хворим стати самим собі лікарями, а перелічуючи всі хвороби від А до Я, він ніби то перетворює воду в панацею від усіх хвороб [9, с.50].

З іншого боку, В. Камінський і не міг чинити потрібного впливу на лікарів, оскільки його досвід, практично, залишався у стінах його кабінету, чим і відштовхував своїх колег по лікарській сфері від себе.

У той самий час М.Г. Кронік-Прокоф'єва показує і слабкі сторони деяких принципів, які використовує В. Камінський. Наприклад, те, що він заперечував роль імунітету, ігнорував роль бальнеотерапії, пропагував думку про те, що тільки лікар з уродженим талантом та Божим даром спроможний сприйняти методи природного лікування і що цих якостей неможливо ні навчитися, ні надбати. Крім того, лікар заперечував сам собі, адресуючи книгу «Друг здоров'я» широкому нелікарському загалу, що люди зрозуміють його метод і будуть користуватися ним [9, с.52].

Не дивлячись на деякі неузгодженості та слабкі сторони, майже через 30 років після смерті В. Камінського фундаментальну теоретичну базу під його метод було доведено професором О.Р. Киричинським і представлено як лікаря, який випередив свій час, як предтечу серйозного наукового відкриття [7].

На завершальному етапі дослідження ознайомилися з методами лікування методами гідротерапії з використанням простої води і пропагування здорового способу життя, що відповідає ідеям і принципам гігієнотерапії В. Камінського в одному з оздоровчих центрів України, а саме, в санаторії «Наш дім» (Вінницька обл., с. Нові Обіходи). Під час перебування в санаторії мали зустріч з лікарями, отримали можливість побути пацієнтами та отримали такі процедури як повне обгортання, припарки, контрастні ванни для рук тощо, а також поділилися результатами власного дослідження, розповіли про методи лікування В. Камінського.

Окрім того, ознайомилися з досвідом лікаря С.А. Коломійця, який і зараз використовує методи гідротерапії В. Камінського у лікуванні пацієнтів.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження пересвідчилися в актуальності робіт В. Камінського, його неоціненному внеску в теорію та практику водолікування, потребі у вдумливому перегляді та пошуку можливостей для відродження методу, враховуючи сучасний досвід, накопичений в практиці багатьох оздоровчих центрів України.

Список використаної літератури

1. Дейч И.Я. Клиническое значение термифизиологических принципов в гидротерапии. – Изд. «Acta medica», 1927.
2. Винтерницц В. Гидротерапия (ее физиологическое действие, показания и техника), СПб, 1900.
3. Каминский В.Б. Краткое описание домашнего употребления некоторых факторов естественного лечения, 1892.
4. Каминский В.Б. Техника применения факторов естественного лечения (физиатрики) в домашнем их исполнении, 1897.
5. Каминский В.Б. Друг здоровья: Энциклопедия гигиены и физико-диететического (физиатрического) пользования. – К., 1906. – с. 696.
6. Келлог Харвей. Рациональная гидротерапия, 1903.
7. Киричинский А.Р. Рефлекторная физиотерапия. – К., 1959.
8. Кнейп С. Мое водолечение. Перевод с 63-го немецкого издания. – К., 1901.
9. Кронік-Прокоф'єва М.Г. Вода животворяща: Гігієнотерапія В.Б. Камінського. – К.: Вид. центр «Просвіта», 2000. – 120 с.

Харкута В.С.

Науковий керівник

Приступа Надія Вікторівна

Український гуманітарний інститут

**БАНКІВСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ:
ОСОБЛИВИЙ ПРОЦЕС МІЖ СИСТЕМАМИ**

Остання фінансово-економічна криза підняла багато питань про безпеку бізнесу у розвинутих економіках, і ще створює великі наслідки скрізь у світі, не залишаючи недоторканим будь-кого. Регіон, який страждає від кризи та наслідків - Європа. Хоча деякі країни та регіони, схоже, зараз відроджуються, США, можуть бути джерелом цієї кризи, а Європа, як і раніше, застряє в гязі. Багато фінансових інститутів таких країн ЄС, як Іспанія та Італія, переживаючи фінансові проблеми в умовах глибокого взаємозв'язку і взаємопроникнення, відчувають небезпеку для власних та закордонних банків [3].

Отже, великі банки деяких держав створюють ризик та ефект доміно, особливо у рамках ЄС, де фінансові установи мають високий рівень взаємопроникнення між собою. І проблеми тут не закінчуються. Податкові інстанції також дуже активно займаються цим питанням. З приходом кризи

держави шукають порятунку для своїх проблемних банків, що вкладали величезні суми в рекапіталізацію, і для цього їм часто доводиться збільшувати і без того величезну суму боргів, а запозичення ще дорожче і ще більше погіршує збалансованість бюджету. Найчастіше така практика, ймовірно, підриває поняття рівних можливостей на єдиному ринку ЄС, тоді як економічно більш сильні опоненти матимуть більше можливостей втрутитися, щоб врятувати їхні банки, ніж фінансово слабкі учасники гри [2].

Як ми бачимо сьогодні, все це перекладається у скорочення економіки деяких країн ЄС, де багато компаній було закрито, і, таким чином, багато людей втратило роботу. В основному це створило проблему недовіри та втрати довіри серед інвесторів до Європи. Як все це вийшло? Незважаючи на безперервні кроки, здійснені в напрямку більшої інтеграції фінансових ринків та банків в ЄС, справжня інтеграція далеко не пішла. Європа була невідповідною, а існуючі механізми виявилися неефективними у запобіганні кризи таких розмірів. Відсутність макро- та мікроекономічного нагляду й зв'язок між регулюючими елементами є однією із головних причин, що призвели до катастрофічних наслідків кризи. Враховуючи все це, виникає питання: чому немає конкретних дій? [1].

Інтеграція була відзначена багатьма труднощами, зіткненнями та "битвами", і залишається далеко від завершення. Визначення головних дійових осіб на міжнародному (ЄС) рівні в досліджуваному процесі, розкрило неофункціоналізм та ліберально-міжурядовий характер. Після перегляду емпіричних спостережень через лінзи цих теорій, все призвело до того, що точніше пояснення процесу банківської інтеграції в ЄС - ліберально-міждержавна. Причиною тому є те, що емпіричні спостереження підтверджують дану теорію, що основними діячами, які насправді впливають і формують процес є самі члени ЄС, на відміну від наднаціональних суб'єктів, таких як ЄС інститути та транснаціональні приватні інстанції. Тим не менше, міжнародне встановлення ЄС, як добре організованого союзу та пункту збору для обговорення питань, має беззаперечне значення для забезпечення координації дій держав у формуванні та реалізації політики. Оскільки висновок аналізу політики на рівні ЄС визначає учасників ЄС як основних діячів, які впливають на процес, дослідження показує причини, які змушують ці країни захищати певну політику [5].

Емпіричні спостереження за справою банківської політики ЄС дають змогу визначити, що у більш розвинутих країнах присутні: історичний інституціоналізм, раціональний вибір інституціоналізму та дискурсивний інституціоналізм. Постаючи проти припущень цих підходів до емпіриків і намагаючись визначити ідейні чинники, що є особливо важливими для формування політики, яка «вирішує» проблеми, що виникають з зовнішнього

та внутрішнього тиску, і потім (пере) визначає відносини між державою та суспільними діячами в демократичних державах, можна сказати, що ідеї щодо підтримки та розробки певних політик з боку державних службовців впливають з інтересів більшості груп у державах, будь то приватний бізнес або громадські організації. Цей теоретичний урок співвідноситься з емпіричним спостереженням, що кількість постраждалих людей у сфері фінансових послуг набагато менше, ніж кількість людей, які постраждали у сфері роздрібного банківського обслуговування. Більш великі вітчизняні групи об'єднуються і формуються на національному рівні, а потім спрямовуються на міжнародні дебати, де відбувається процес зіткнення між різними ідеями. В даний час в ЄС різні держави досі мають різні ідеї щодо організації державно-ділових відносин та про те, якою має бути роль держави в суспільстві, що є головним джерелом розбіжностей щодо спільної політики на рівні ЄС [3].

Таким чином, можна сказати, що ЄС та його члени зустрічаються з надзвичайно важкою головоломкою, оскільки, з одного боку, зобов'язання відповідати внутрішнім інтересам є центральним для того, щоб говорити про успіх урядів у посиленні реформ, тоді як, з іншого боку, збереження розбіжностей, які обумовлені різними національними перевагами, означало б очікування істинної інтеграції, яка настільки необхідна для активізації європейської економіки. Відхід до нижчих рівнів інтеграції, щоб уникнути зобов'язань держав щодо одна до одної, як деякі натякають на те, що це, швидше за все, відбудеться, протистояння багатьом інтересам, таким як інвестори, національні та транснаціональні підприємства та громадські організації, і буде катастрофічно завдавати шкоду економічним перспективам Європи і, можливо, викликати більшу кризу[2].

Для покращення описаної ситуації необхідні більш міцні політичні спільні сили та більш надійні наднаціональні інститути, які, як ми бачили тут, були б якісно функціонувати лише за згодою більшої та економічно потужної держави-члена. На часі Німеччиною пропонується своє рішення для виходу з кризи: створення справжнього фіскального союзу, яке дало б можливість контролю над бюджетами членів від центральної, наднаціональної інституції, щоб члени зрозуміли як багато вони повинні витратити. Це означає політичний союз. Але знову ж таки, ця пропозиція більше відповідає німецькому способу здійснення речей, де ми бачимо сильну регуляторну державу, яка більше стурбована стабільністю бюджету, а не стимуляцією зростання, і яка не обов'язково задовольняє переваги всіх членів, яких запрошують приєднатися до фіскального союзу.

Список використаних джерел

1. Андреас Буш - "Національний фільтр: європеїзація, інститути та дискурс у справі банківської справи. Положення". 2004 р
2. Андреа Енріа - "Фінансова інтеграція та стабільність в Європі: роль Європейського банківського органу"(промова) 15th China Beijing International High Tech Expo China Financial Summit, 23 травня 2012 року.
3. Коллін Крауч – «Моделі капіталізму». Нова політична економія, т. 10, публікації Routledge у грудні 2005 р.
4. Дірк Шонемакер - "Європейський банківський ландшафт після кризи". 2011 р
5. Жан-Шарль Рош - Чому існує так багато банківських криз? Політика та політика банківського регулювання. 2008 рік (стор.33)
6. Лоренцо Біні Смагі – «Вийшовши Європу після кризи?» Виступ в Інституті підвищення кваліфікації в Лукці, 2011

Шнуренко А.Б.

науковий керівник

Данилюк Л.В.

канд. філол. наук, доц.

Український гуманітарний інститут

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Мова, за визначенням, яке знаходимо у вікіпедії, – це система звукових і графічних знаків, що виникла на певному рівні розвитку людства і забезпечує процес комунікації [3]. Мова (як явище суспільне) розвивається і змінюється разом із суспільством. Кожний народ розмовляє власною мовою, мова є засобом і умовою розвитку і духовного формування кожної особистості зокрема і суспільства загалом. Отже, хоча розвиток будь-якої мови відбувається за загальними законами розвитку мови, але кожна окремо взята мова має свої особливості розвитку, що пов'язано з історією становлення та життя цього народу, оскільки розвиток і функціонування мови значною мірою зумовлені станом суспільства [1, с.22].

Англійська мова – це продукт розвитку впродовж більше як 15 століть мови древніх германських народів, що поселилися на британських островах ще у 5 столітті.

Мета дослідження – на основі аналізу спеціальної літератури виявити основні фактори, що вплинули на розвиток англійської мови, встановити особливості розвитку окремих її складових, тобто одиниць різних рівнів, та

виявити, в результаті аналізу конкретного мовного матеріалу, тенденції вживання абревіатур в сучасній англійській мові.

Актуальність теми дослідження впливає з одного із сучасних напрямків лінгвістичних досліджень спрямованих на необхідність у проведенні досліджень тенденцій розвитку мови взагалі, та англійської мови зокрема.

Дослідженню різних проблем структури та розвитку англійської мови присвячено чимало спеціальних праць, проте тенденції розвитку сучасної англійської мови залишаються ще недостатньо дослідженими.

Коли ми говоримо про сучасну англійську мову, то ми не можемо не враховувати того, що сьогодні англійська мова існує у декількох національних варіантах. Це вже є національною (державною) мовою не лише великобританії, але й народів США, Канади та Австралії. Кожний національний варіант англійської мови має свою історію розвитку і свої мовні особливості.

Зміни у мові, як зазначає т.а.расторгуєва, можна поділяти на внутрішні або структурні (intralinguistic) та зовнішні (extralinguistic) [2, с.6]. Внутрішні зміни відбуваються у мові незалежно від волі людини, але під впливом певних, а часто різноманітних, факторів і є доказом того, що мова – це самодостатній живий природній феномен.

Більшість лінгвістичних змін проходять у вигляді різноманітних заміщень, злиття або розщеплення форм існування тощо. У мовознавстві сьогодні існують різноманітні класифікації лінгвістичних змін, що відбуваються у мові. Найбільш поширенішими та зручними є класифікації лінгвістичних змін за рівневим (ярусним) принципом, тобто змін, що відбуваються у мові з одиницями різних рівнів, якщо розглядати мову як струнку ієрархічну будову одиниць різних рівнів, що становлять систему. Як відомо, виділяють такі рівні як фонетичний, морфологічний, лексичний, синтаксичний, надсинтаксичний рівень, та рівень тексту. Одиниці різних рівнів змінюються з неоднаковою швидкістю. Найчутливішою до змін, що відбуваються у суспільстві і віддзеркалюються у мові, є лексико-семантична система, а найбільш стійкою, тобто, найповільніше змінюється граматики, тобто одиниці синтаксичного рівня мовної системи. [1, с. 50]. У зв'язку з цим саме фразеологічні одиниці і є предметом самостійного аналізу.

У роботі проводиться самостійний аналіз частотності вживання фразеологічних одиниць в англійському та американському варіантах сучасної англійської мови. Матеріалом дослідження обрані тексти суспільно-політичного характеру британських газетних видань "the times", "the daily telegraph", "the guardian" від 5 серпня 2014, 2015 та 2016 років [4, 5, 6], з яких методом суцільної вибірки було зібрано відповідно 69, 87 та 105

одиниць, що досліджуються. Аналіз особливостей вживання фразеологічних одиниць у суспільно-політичних текстах тих самих англomовних видань впродовж трьох років свідчить про невинне зростання частотності їх вживання.

Висновок. Отримані результати свідчать, що вживання фразеологічних одиниць у текстах газетно-публіцистичного стилю в англійській мові зростає. Проте, щоб говорити про тенденцію до таких змін в частоті вживання фразеологічних одиниць в англійській мові, необхідно провести діахронічне дослідження, яке б охоплювало більший проміжок часу.

Список використаних джерел

1. Кочерган м.п. вступ до мовознавства.- підручник.- к.:академія,2000.
2. Расторгуєва т.а. история англійського языка.-учебник.-м:астрель-аст,2007.
3. <https://uk.m.wikipedia.org>
4. The times, august 5, 2014, 2015, 2016.
5. The daily telegraph, august 5, 2014, 2015, 2016.
6. The guardian, august 5, 2014, 2015, aug 2016.

Шнуренко С.В.

Науковий керівник

Клімук В.В.

Український гуманітарний інститут

ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ ФЕНОМЕН МЕТАФОРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ІНДИВІДОМ

Актуальність теми дослідження зумовлена вирішенням проблеми здатності людини сприймати і опрацьовувати інформацію через використання такого феномену, як метафори. Оскільки використання метафори при спілкуванні включає у себе можливість індивіда впливати на свідомість іншого індивіда, розкриваючи сутність будь-якого актуального питання з різних його аспектів та вміння висловлювати свої погляди. Когнітологи визнають, що людське мислення метафоричне вже по своїй суті, тобто метафора від природи властива людському мисленню й пізнанню[1, с. 6], саме тому вони звертаються до аналізу концептуальної метафори [2, с. 203].

Об'єктом цього дослідження є метафора, як мовне явище, що відображає певні закономірності психіки індивіда і його особливості світосприйняття.

Предметом цього дослідження є процес сприйняття інформації індивідом.

Метою дослідження є аналіз метафори, та визначення її ролі та особливостей у формуванні сприйняття інформації індивідом.

Для досягнення мети дослідження ставились наступні завдання:

проводили теоретичний аналіз альтернативних понять «метафора» у рамках лінгвістики;

визначали роль метафори у її практичному виявленні, при спілкуванні; здійснювали узагальнення щодо особливостей сприйняття людиною інформації через використання феномену метафори, його вплив на свідомість.

Метафорі, як особливому лінгвокогнітивному феномену, приділяли особливе місце відомі постаті свого часу, такі як Арістотель, Е.Кассіерер, Ж.Ж.Руссо, Г.В.Ф.Гегель, Х.Ортега-і-Гассет, М.Блек і багато інших. Про неї висловлювалися не лише творчі люди - письменники й поети, але й відомі критики, філософи і науковці, кожен з них мав власну думку стосовно цього феномену. Яскравими прикладами досліджень є праці як зарубіжних вчених: Дж.Лакоффа, М.Джонсона, М. Тернера, так і вітчизняних дослідників: А.Баранова, О.Кубрякова, А.П. Чудінова, та інших. Сьогодні метафора викликає неабиякий інтерес з боку дослідників і є актуальним об'єктом вивчення цілої низки галузей знань та розділів лінгвістики.

В процесі дослідження було використано такі методи: аналіз, для проведення теоретичного аналізу альтернативних понять «метафора» у рамках лінгвістики. Спостереження- метод, який використовувався задля визначення ролі метафори у її практичному виявленні, при спілкуванні.

Був проведений мисленнєвий експеримент в комплексі із синтезом, методи, за допомогою яких здійснювали узагальнення щодо особливостей сприйняття людиною інформації через використання феномену метафори, його вплив на свідомість.

На першому етапі збиралися загальні відомості у рамках лінгвістики про метафору та її вплив на сприйняття інформації людиною. За думкою відомого доктора філологічних наук- Н. Арутюнової, відомо, що "зростання теоретичної цікавості стосовно метафори стимульоване збільшенням її присутності в різних видах текстів, починаючи з поетичного мовлення й публіцистики та закінчуючи мовами різних галузей наукового знання [3, с. 5-32].

Використовуючи результати лінгвістів-дослідників цієї теми, можна надати такі визначення цьому терміну: Метафора походить (від грецького слова *μεταφορά*, —перенесення). Відомий філософ Аристотель дав метафорі таке визначення- це невластиве ім'я, перенесене з роду на вид, або з виду на рід, або з виду на вид, або за аналогією [4].

Багаторазові дослідження показали, що метафора – це явище, що формується у мисленні, а не в мові [3, с.15]. Вчені сучасної когнітивної лінгвістики, повністю відмовилися від традиційного (від Аристотеля) погляду на метафору як на "скорочене порівняння", один із способів "прикраси" мови або уявлення про метафору як про свого роду взаємодію двох базисних структур, а також від властивої структуралізму орієнтації на вивчення "власне мовних" закономірностей метафоризації. Сучасна наука розглядає метафору як основну ментальну операцію, як спосіб пізнання, структурування і пояснення світу. Людина не тільки виражає свої думки за допомогою метафор, але і мислить метафорами, створює за допомогою метафор той світ, в якому живе.

На другому етапі було проведено спостереження, задля визначення ролі метафори при спілкуванні. Під час спостереження за участі спікерів-проповідників, які використовували даний феномен в своїх публічних виступах, був зроблений висновок, що метафора є результатом когнітивного процесу, який зіставляє два чи більше референти. Цей процес призводить до семантичної концептуальної аномалії, симптомами якої є певне емоційне напруження. Таким чином, формування метафори відбувається на когнітивному рівні і потім реалізується на мовному рівні.[5].

На третьому етапі був проведений мисленевий експеримент, під час якого було виокремлено три важливих аспекти, які є характерними для всіх метафор.

Перший аспект -це доступність метафори. Люди сприймають метафору по-різному, кожен на своєму рівні. Але так чи інакше, в більшості випадків метафора буде зрозумілою. Наприклад, є питання: що таке життя? І, звичайно, можна дати класичне визначення цьому терміну, яке говорить, що життя-це явище, що є сукупністю загальнобіологічних ознак, які є характеристикою живих істот. Але на відміну від нього можна використати метафори і відповісти: "Життя - це море".

Другий важливий аспект-еквалізація метафори.Кожного разу, коли маємо справу з будь-якими абстрактними поняттями, ідеями, емоціями, почуттями, або думками, зазвичай звертаємося до метафори і до її основного принципу - вирівнювання. Наприклад, життя - це море, життя = море, любов - вогонь, любов = вогонь, дівчина - квітка, дівчина = квітка. Це математика метафори. Вирівнювання працює там, де присутня метафора.

І аспект третій- ірраціональність метафори. Кожна метафора по суті своїй ірраціональна. Якщо ми буквально усвідомлюємо метафору, в кінцевому результаті це призведе наше розуміння метафори до абсурду. Дівчина дійсно квітка? Чи любов вогняна? А може, життя - це море? Звичайно, ні. Але, незважаючи на ірраціональність метафор, ми можемо сприймати їх, зрозуміти їх, користуватися ними.

Отже, метафора відіграє важливу роль у сприйнятті індивідом інформації, адже за допомогою використання цього феномену люди спроможні впливати на свідомість і світосприйняття інших людей, а також знаходити конструктивні вирішення складних конфліктних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Lakoff G. *Metaphors We Live By* / G. Lakoff, M. Johnson. — Chicago: Chicago Univ. Press, 1985. — 242 p.
2. Lakoff G. *The Contemporary Theory of Metaphor* / G. Lakoff // *Metaphor and Thought*. — Cambridge: Cambridge University Press, 1993. — P. 202 — 252.
3. Бенвеніст Е. Загальна лінгвістика / Е. Бенвеніст. - М., 1974. - 198 с.
4. Арутюнова Н. Д. Метафора в мові / Н. Д. Арутюнова // *Язык и мир человека*. – М. : Языки русской культуры, 1999. – 402 с.
5. Лакофф Д., Джонсон М. Метафори, якими ми живемо / Д. Лакофф, М. Джонсон // *Теорія метафори* : [збірник]. – М. : 1990. – 396 с
6. Аристотель. *Поетика* / Аристотель. - М.: Госиздат, 2007
7. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2014. – Випуск III. 39

Штанько В. С.

Український гуманітарний інститут

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ

Принципи тренування зумовлюють й визначають її науково обґрунтована побудова й ефективне виконання. Ці причини запозичені з педагогіки. Але в зв'язку зі специфічними особливостями занять фізичними вправами вони розвивалися відносно процесу спортивної підготовки. Крім того, виникли нові принципи, що відображають особливості процесу спортивної підготовки.

Наразі таких принципів, правил і науково обґрунтованих положень, що зумовлюють і визначають побудову цілорічної, багаторічної підготовки, дуже багато. Вони відображають різні закономірності, облік яких обов'язковий у побудові і здійсненні процесу підготовки. Єдність людини і зовнішнього

середовища, функціональний взаємозв'язок органів і систем в організмі, відповідність тренувальних навантажень функціональним й адаптаційним можливостям організму, чи регулярність, безперервність тренування, варіативність і хвилеподібність її, органічний зв'язок загальної і спеціальної фізичної підготовки, відповідність використовуваних засобів і методів завданням тренування, гіперкомпенсація у відбудовних процесах і чимало іншого. З усієї розмаїтості принципів ми виділили тільки ті, котрі в найбільшій мірі визначають головні положення підготовки студента, служать першоосновною правильності й ефективності її, а саме: свідомість й активність, поступовість, повторюваність, індивідуальність, спеціалізація.

У фізичному вихованні повинні отримувати своє конкретне втілення й загально-педагогічні принципи, оскільки вони відображають загальні педагогічні закономірності, що діють і в сфері фізичного виховання.

Будучи однією з головних сторін фізичного виховання, у процесі навчання яскраво виражені два фактори: повчальна діяльність викладача і навчально-пізнавальна діяльність тих, хто навчається. Суть процесу навчання взаємодія викладача і тих, хто навчається з метою передачі знань, умінь, навичок першими і придбання їх другими з наступним вдосконаленням.

У сфері фізичного виховання вивчення і удосконалення рухових дій є ядром навчання, оскільки рухова діяльність розглядається тут як об'єкт, як засіб і як мета вдосконалення.

Можна виділити такі форми навчання:

- самостійна;
- контрольована;
- самостійно-контрольована.

При самостійній формі навчання спортсмен сам вивчає ті чи інші дії, аналізує їх, підбирає засоби навчання. Ця форма ефективна при вивченні простих рухів.

При контрольованій формі навчання викладач приймає роль учителя-наставника, який навчає спортсмена тим або іншим діям, аналізує їх, підбирає методи і засоби навчання, виправляє, удосконалює дії студента. Ця форма застосовується майже у всіх випадках, особливо на перших етапах навчання.

При самостійно-контрольованій формі навчання викладач навчає студента, студент аналізує свої дії, викладач контролює невиконання цих дій, а аналіз самого студента. Ця форма застосовується у вдосконаленні техніки рухів, при вивченні нової техніки вправ зі студентом.

Студента завжди потрібно сприймати як особистість, індивідуальність, враховуючи його психічні і фізичні можливості та здібності, інтереси і схильності, перспективи його розвитку.

У процесі навчання перед викладачем стоять такі завдання:

- уміти розрізняти психологічні особливості кожного студента;
- уміти дохідливо пояснювати новий матеріал з урахуванням психологічних особливостей студентів;
- уміти сформулювати завдання так, щоб студенти його зрозуміли і виконали якомога точніше;
- уміти вибрати правильну тактику спілкування з кожним студентом з урахуванням їх психологічних особливостей.

Потрібно пам'ятати, що в процесі навчання на перший план виступають не знання викладача, а здатності кожного студента.

При навчанні руховим діям використовуються такі методичні принципи:

- свідомість і активність;
- наочність;
- систематичність, поступовість;
- повторність;
- індивідуальність;
- всебічність;
- безперервність.

Вони відбивають різні закономірності, облік яких обов'язковий у побудові і здійсненні процесу підготовки, це:

- єдність людини і зовнішнього середовища, функціональний взаємозв'язок органів і систем в організмі;
- відповідність тренувальних навантажень функціональним і адаптаційним можливостям організму, чи регулярність та безперервність тренування, варіативність і її хвилеподібність;
- органічний зв'язок загальної і спеціальної фізичної підготовки;
- відповідність використовуваних засобів і методів навчання, гіперкомпенсація у відбудованих процесах тощо.

Список використаних джерел

1. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания: під [для ВНВузів фіз. вих. і спорту] в 2-х т. / Т.Ю. Круцевич. – К. : Олимпийская литература., – Т П. – 2003. – 390 с.
2. Терещенко В.І. Здоров'я і фізичне виховання студентів / В.І. Терещенко, В.П. Чаплигін // навч. посіб. - Ірпінь: НУДПСУ, 2010 – 290 с.

3. Терещенко О.В. Організація самостійних занять студентів з фізичного виховання: нав. пос. / О.В. Терещенко, В.І. Терещенко, А.В. Стешиц. - К.: Міленіум, 2017. – 188 с.

Шумчук Б.О.

Науковий керівник
кандидат філософських наук

Ношин Я.І.

Український адвентистський теологічний інститут

ВПЛИВ ГОМОСЕКСУАЛЬНОСТІ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ, ФІЗИЧНИЙ ТА ДУХОВНИЙ СТАН СУСПІЛЬСТВА

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в українському суспільстві постало питання гендерної ідентичності та політики. Чи впроваджувати одностатеві шлюби? Чи правильно називати хлопчика хлопцем, а дівчину дівчиною? Чи повинна дитина сама обрати ким вона хоче стати і з ким їй будувати відносини? На захист традиційних цінностей сім'ї постають різні громадські організації. В свою чергу групи т. зв. нетрадиційної орієнтації проводять акції, паради та публічні демонстрації. На хвилі критики про «захист прав жінок» група лобістів готується протягнути через парламент ряд законів щодо прав прихильників гомосексуальних стосунків. Про вплив «гомосексуальності» на людину як індивіда зокрема, та суспільство в цілому, існує значна кількість публікацій. Україна, що перебуває на початковому етапі становлення демократії, повинна визначитися у своїх позиціях стосовно даного питання. З одного боку, є бажання заручитись підтримкою «розвинених країн» (запроваджуючи їхню гендерну політику), оскільки від цього напряму залежить фінансова підтримка України Євросоюзом, з іншої – зберегти традиційні сімейні цінності, які ще поки прописані в конституції.

Мета роботи полягає в дослідженні впливу феномену гомосексуальності на суспільство, зокрема на його психологічний, фізіологічний та духовний стан.

Стан наукових досліджень на сьогодні. Гомосексуалізм, лесбійанство, гендерна ідентичність і політика, одностатеві шлюби – ті та інші питання досліджуються та висвітлюються в ЗМІ, які по своїй природі формують культуру, ідеологію, мораль та навіть духовність суспільства. Наукова проблема, окремі її аспекти, стали предметом зацікавлення як вітчизняних, так і закордонних

науковців. Гомосексуальна статевая поведінка, її вплив, приводить до дискусій та опису у роботах таких дослідників, як: Т. Шмідт, П. Камерон, В. Плайфаір, С. Веллум, Дж. Стотт, Д. Гудінг, Дж. Леннокс, К. Ранер, Вест, Крістофер, Рон Сталл, А. Уайтхед, М. Регнерус, Р. Хейз та ін. Проблематику, пов'язану з проблемою гомосексуальності досліджують «Centers for Disease Control & Prevention» (Центри контролю та профілактики захворювань), «Львівська Богословська Академія», «Sex Roles» (Роль сексу), науковий журнал «Journal of Sex Research» (Журнал дослідження статей), Національний Інститут математичного та біологічного синтезу «NIMBioS» та багато ін.

Один із поглядів щодо проблеми гомосексуальності полягає в тому, що неможливо опираючись лише на соціологічні дослідження об'єктивно стверджувати який саме вплив на психічне здоров'я та стан людини справляє гомосексуальна практика. Щодо впливу на фізіологічний стан, стан здоров'я, то можна сказати більш стверджувально. Щодо впливу на духовність суспільства і як розглядати гомосексуальність у Біблійному контексті – про це зазначимо далі.

Основний виклад матеріалу. В 1975 р. Американська психологічна асоціація звернулась до колег з усього світу із закликом зняти тавро психічного захворювання з людей, для яких характерна нетрадиційна орієнтація в сексі (*лесбіянок, геїв і бісексуалів*). Стверджують, що немає ніякого зв'язку між розладом психіки та гомосексуалізмом. Науковці говорять про «блакитний ген» котрий є у 10% населення землі і формується ще в утробі матері. Тому можна припустити, що на психологію і суспільне життя гомосексуалізм не впливає – це лише вибір, або ж природній потяг, що закладено на генетичному рівні ще з дитинства.

Проте Доктор Альфред Норт Уайтхед в своїй роботі «Мої гени змусили мене зробити це – науковий погляд на сексуальну орієнтацію» запевняє що, середня тривалість відносин у гомосексуальних і лесбійських парах становить 2,5 роки; гомосексуалісти і лесбійки в три рази частіше страждають від розладів психіки; стандартна цифра, яку відразу наводять фахівці – 3:1. У всіх гомосексуалістів зустрічається схильність до суїцидів, чоловікам також властиві депресія та інші афективні розлади; жінкам – зловживання алкоголем і наркотиками, хоча зустрічаються і інші захворювання; у наш час на заході 98% підлітків у 16 років вважають себе гомосексуалістами, а в 17 вже вважають себе гетеросексуалами; гомосексуальний статевий акт у чоловіків загрожує медичними (фізіологічними) проблемами [8].

Захисник гомосексуального подружжя Ендрю Салліван пише, що у співжитті двох чоловіків більш правдоподібним є розуміння потреби позаподружніх стосунків, аніж у подружжі чоловіка і жінки, оскільки відсутність дітей дає гомосексуальним парам більшу свободу [12].

У дослідженні Томаса Шмідта щодо впливу сексуальної практики на здоров'я людини-гомосексуала, можна виділити наступні проблеми: 1. *Травми*. Статевий акт часто призводить до травм заднього проходу...кожен третій чоловік гомосексуал страждає від дисфункції м'яза анального сфінктера, що призводить до нетримання. 2. *Хвороби*. на хвороби отримані статевим шляхом (ХСШ) скаржилися 75% гомосексуалів. Анабіозом страждає близько 25–40%. Гепатитом, що спричинений вірусом А – близько 40%, вірусом В – 65%. 3. *Тривалість життя* у активних чоловіків гомосексуалів у середньому на 30 років менша. Число самогубств у шість разів більша ніж у гетеросексуалів, згідно з Белом і Вайнбергом. Частіше вживання наркотичних речовин (в 1,5 рази – алкоголь, 2,3 рази – кокаїн, у 4 рази – транквілізатори, у 58 разів – нітратів, що розслаблюють мускули.) [13].

Торкаючись духовного аспекту, (так як одним із фундаментів для цінностей європейських держав є християнство) потрібно звернутись до Біблії – основи християнства. На сторінках Святого Писання зустрічаються випадки, що свідчать про випадки гомосексуальності (Бут. 19:1–13; Суд. 19; Лев. 18:22 і 20:13; Рим. 1:18–32; 1Кол. 6:9-10; 1Тим. 1:8–11). В усіх випадках Біблія не підтримує гомосексуальність, а називає це гріхом. Хоча Біблія не засуджує грішника, вона засуджує гріх.

Богослов Джон Стотт говорить, що Содом і Гомора древні міста, жителі яких були злі і грішні перед Богом, і фраза, що стосувалася до двох гостей-ангелів «виведи їх до нас і ми пізнаємо їх» говорить про їхні наміри зайнятись не природнім статевим актом. Але Шервін Бейлі спробував заперечити дане твердження, маючи на увазі, що під цією фразою йдеться про те, що, вони хотіли з ними познайомитись, а агресивність пояснюється поведінкою Лота. Він приходить/чужинець, котрий бере на себе забагато відповідальності, адже можливо гості були і ворожими розвідниками [7].

Тексти, що знаходяться у «Кодексі святості» (Лев. 18:22 і 20:13) (саме він є ядро всієї книги) вказує на риси святого народу, а вирок про смерть (звичайно він давно відмінений) за злягання чоловік з чоловіком, говорить про крайню серйозність, з якою розглядалась гомосексуальна практика.

Джон Стотт запевняє, що шлюб в Бутті затверджує принцип поєднання «двох» взаємодоповнюючих осіб, що і є основою гетеросексуальних шлюбів. «тіло (Єва) від тіла мого», «Покине батька та матір і стануть одним тілом» Бут. 2:23,24 – ці тексти вказують на те що, гетеросексуальна залежність це більше ніж союз. Це поєднання двох невід'ємних частин. Цим союзом не можуть стати люди відчужені один від одного і які в принципі не можуть стати одним цілим. «Чоловіка та жінку створив їх» (Бут. 1:27). На цей вірш посилається і сам Ісус Христос (Мтв. 19:6).

Можна вказати на три біблійні скалдові, що підтримують гетеросексуальність:

- 1) Гетеросексуальність людського роду є результатом Божого творіння.
- 2) Гетеросексуальний шлюб є Божим повелінням.
- 3) Гетеросексуальна вірність є Божим наміром. Такий шлюб по Божому задуму був для продовження роду («плодіться й розмножуйтеся» Бут.1:28) [7].

Висновки. Роблячи підсумок можна сказати, що секулярно-модерна та традиціоналістська позиції не дійшли консенсусу щодо питання гомосексуальних відносин. В психологічному аспекті, перші запевняють, що у гомосексуалів відсутні психічні розлади, а лише психологічний тиск з боку інших. В свою чергу традиціоналісти наводять дослідження, в яких йдеться про те, що гомосексуали страждають психічними розладами у три рази частіше ніж гетеросексуали. Прихильники гомосексуалів, торкаючись фізичного аспекту, стверджують, що у гомосексуальних пар більше розвинене розуміння позашлюбних відносин. Це дає їм більшу свободу в інтимному самовираженні та відкритості, так як вони не обтяжені дітьми. Прихильники традиціоналістського табору відповідають дослідженням, що вказують на отримання травм певних органів тіла в процесі статевого акту. Отримання таких хвороб, як: анабіоз, гепатит та ін. Зменшення тривалості життя та часте вживання наркотичних речовин. В духовному аспекті не виникає багато розбіжностей щодо цього питання, тут ситуація більш однозначна. Біблія не засуджує людину але називає гомосексуальність гріхом. На сьогодні можна сказати, що по даному питанню, яке підняте в нашому дослідженні, існує певна колізія і воно, все-таки, залишається відкритим для обговорення.

Список використаних джерел і літератури

1. Біблія або Книга Святого Письма Старого й Нового Заповіту / Переклад І. Огієнка – К . УБТ. 2010 – 1346 с.
2. Гудінг Д. Людина та її світогляд: у пошуках істини і реальності / Д. Гудлінг, Д. Ленокс Яким є практичний зміст етики – Київ, УБТ, 2007 Том.3 – XII с. +480с.
3. Не традиційна орієнтація: розбещеність або експеримент природи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://amlima.com/vidnosini/ljubov/6348-netradicijna-orientacija-rozbeshhenist-abo.html>
4. Підлітки з нетрадиційною сексуальною орієнтацією частіше здійснюють самогубство: Росбалт. 2011-04-21. Архів оригіналу за 2013-06-08. Процитовано 2013-06-07.(рос.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.webcitation.org/6HCtctr1V>
5. Проценко Н. Не традиційна сексуальна орієнтація – явище вроджене, або придбане / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

- <http://itstechnology.ru/page/netradicijna-seksualna-orijentacija-javishhevrodzhene-abo-pridbane>
6. Снігур-Грабовська Г. Берлін приймає закон про одностатеві стосунки / Г. Грабовська. БЕРЛІН. 21 червня 2013 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/1510740-seksmenshini_u_nimechchini_odnostateva_lyubov_v_zakoni_1839019.html
 7. Стотт Д. Нові проблеми сучасних християн / Д.Стотт Нові проблеми сучасних християн // Одностатеві стосунки, Черкаси: Смірна, 2004, – 610с.
 8. Уайтхед Н. І. У всьому винні мої гени / І.Н. Уайдхед, // Гомосексуалізм і проблеми психічного здоров'я 1995 – 570с.
 9. Хейзер Р. Етика Нового Завіту / Р. Хейзер: Біблійно-богословський інститут св. апостола Андрія, 2005. – 712 с.
 10. Явінська А. Я – гомосексуаліст або такі самотні підлітки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dieta.rv.ua/dity/ya-homoseksualist-abo-taki-samotni-pidlitky>
 11. Early Teachings on Homosexuality [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.catholic.com/library/early_teachings_on_homosexuality.asp
 12. Salivan E. *Virtually normal* / E. Salivan *Virtually normal* // Meehan, Mary. *The Homosexual Condition: Can It Be Changed? Prevented?* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.catholicpages.com/dir/homo_sexualiy.asp
 13. Schmidt T.E. *Straight and Narrow?* Downers Grove: Intervarsity Press, 1995. P. 116.

**IV МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧА КОНФЕРЕНЦІЯ
Сучасні філологічні студії:
теоретична та прикладна лінгвістика**

Буча, 2018

Сучасні філологічні студії: теоретична та прикладна лінгвістика:
Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, Буча, 2018 р.:
Тези доп.: – К.: Міленіум, – 2018.

Розглянуто актуальні питання іноземної філології, інноваційні технології у викладанні іноземних мов, теорія та практика перекладу, лінгвістичні підходи до дослідження нелінгвістичних проблем, психолого-педагогічний аспект навчання рідної та іноземної мови
Актуалізовано дослідження у сфері сучасної лінгвістики.

Матеріали конференції видано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Поліна Г.В., кандидат філологічних наук, доцент
Данилюк Л.В., кандидат філологічних наук, доцент
Коломынова О.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Данилюк Л.В.

канд. філол. наук, доцент,
Український гуманітарний інститут

МОВА ЯК КОМПОНЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Стаття стосується культури мовлення як показника загальної культури людини, розглядаються питання мовленнєвої етики та необхідності серйозної уваги освітян України до підняттям загальної культури суспільства, яка включає не лише знання, але й духовність, етику поведінки, мораль людини.

Ключові слова: культура мовлення, мислення, духовність, етика поведінки.

The article deals with the culture of speech as an indicator of an individual's general culture. It underlines that speech ethics and the necessity of serious attitude to the raise of general culture of the society is today the main issue of educators of Ukraine.

Key words: culture of speech, general culture, ethics, necessity, morality, society.

Мова, як відомо, є найважливішим засобом спілкування між людьми, Вона за допомогою якого люди обмінюються думками і досягають взаєморозуміння. Мова розвивається і змінюється разом із суспільством і засвоюється кожною людиною завдяки спілкуванню з іншими людьми. Кожна конкретна мова існує допоки існує суспільство, яке нею послуговується, або, як зазначає С. Квіт, лише там де є мова, є світ, є місце, яке весь час змінюється. А це означає, що мова – це не просто знаряддя, яким людина послуговується, вона є чимось значно більшим, що окреслює можливості самої людської природи, оскільки основою людського буття є мова [4, с. 60-64].

Але на цьому функція мови не закінчується. Не зупиняючись на аналізі численних визначень мови та її функцій, зазначимо, що природа мови та її функції були предметом наукових досліджень впродовж тисячоліть. За цей час нагромадилося чимало найрізноманітніших думок та результатів проведених досліджень, які укладаються у досить повну картину про значення і функції мови, особливості її розвитку та ролі у формуванні окремої особистості й суспільства в цілому.

Мова безпосередньо пов'язана з культурою. Поняття « культура» включає багато чинників має величезну кількість значень, та, перш за все, це сукупність матеріальних і нематеріальних духовних цінностей, створених людством впродовж його історії [6]. В українській мові воно має два основних значення. Перше можна окреслити словом "мистецтво". Коли говоримо про культурні надбання якогось народу, маємо на думці образотворче мистецтво, музику, літературу, архітектуру тощо. Немає у світі народу, який не мав би культури в такому значенні цього слова.

Друге значення слова "культура" описує стосунки між людьми. Культурною, як зазначає православний архієпископ Любомир, вважається особа, яка у будь-яких сферах спілкування поважає себе і своїх ближніх, спільну для всіх людську гідність та почуття інших і водночас викликає повагу до себе з боку співрозмовників. Культура в такому значенні ґрунтується на особистості людини [3].

Про культуру написано чимало трактатів, які, в основному розглядають культуру як продукт духовного надбання певного етносу (чи нації), що є спільною скарбницею надбань усього людства, з якою ми знайомимося, до якої долучаємося впродовж усього життя. Але не менш важливим є поняття культури особистості

Мова і культура перебувають в одній площині і як духовні вартості органічно пов'язані між собою. Сьогодні мова і культура об'єднані в царині духовних цінностей кожної людини та й усього суспільства в цілому.

Мета статті – привернути увагу науковці і освітян до необхідності формування загальної культури українського суспільства, яка включає не лише знання, але й духовність, етику поведінки, мораль людини і проявляє себе, перш за все, через мову.

Вибір теми та її актуальність зумовлені як велінням часу, викликаним прагненням України увійти в Європейський союз і стати частиною світової цивілізованої європейської демократичної спільноти, так і недостатньою увагою сьогоденного українського суспільства, уряду та освітян до проблем культури особистості, етики спілкування та культури поведінки у демократичному суспільстві.

Культура, як відомо, свідчить про розвиток особистості, про ступінь її прилучення до духовних багатств народу й надбань усього людства. Вона показує наскільки людина розвинена. Культура може проявляти себе різними чинниками (як людина стоїть, сидить, одягається тощо), але в основному вона проявляється через мову. Культура мовлення тісно пов'язана з культурою мислення. Якщо людина ясно мислить, то і мова у неї чітка. Якщо ж у людини немає думок, якщо вона говорить про те, чого не розуміє, або не знає належним чином, то й мовлення у неї нечітке, плутане.

Мова – є багатством і способом самовираження нації, її душею. Як зазначає Й.Л.Вайсгербер, саме мова передає членам мовного співтовариства, скажімо окремо взятому народові, однакове світосприйняття [1, с.130-140].

Кожна національна мова є невичерпним джерелом народної мудрості, духовної культури народу, його історії та багатотисячолітніх звичаїв та традицій. І якщо з певних обставин окремі люди не володіють мовою суспільства, у якому живуть, то цим самим вони демонструють свою некультурність, свою неповагу до нації. Варто замислитися над словами, сказаними одним з філософів (К. Марксом) про те, що не розмовляє мовою суспільства, у якому людина постійно проживає, лише або гість, або ворог . Як бачимо, засобами мови та її єдності з мисленням формується, в решті решт, світогляд людини, тобто, її спосіб бачення світу і себе в ньому. Проте суспільство складається з окремих людей, індивідумів, які неоднаково володіють і користуються мовою. Характер індивідуального мовлення кожного є відображенням його (чи її) духовності та рівня культури, її інтелекту.

У кожної нації існує свій мовленнєвий етикет, дотримання якого є неписаною нормою поведінки у суспільстві, порушення якої викликає осуд. І якщо сьогодні некультурне мовлення у сучасному українському суспільстві сприймається загалом як звичайне явище, то це є відображенням низького рівня загальної культури, який впав дуже низько в країні, не залежно від того, українською чи російською мовою людина розмовляє, оскільки обидві ці мови сьогодні є часто проявом низького мовленнєвого етикету, низького інтелекту мовця. Культура мовлення – це не лише лексика, яку використовує мовець, але також ще низка таких важливих складових спілкуватися як уміння слухати співбесідника, не перебиваючи його, не нав'язувати свою думку, поважати думку іншого тощо.

Питання культури мовлення і культури особистості є споконвічною проблемою, що хвилювала філософів і мудреців з давніх-давен. Так, Арістотель, викладаючи свої думки про виховання, підкреслював, що потрібно законодавчим шляхом видалити із суспільства лихослів'я, оскільки від звичи лихословити розвиваються погані звички та мають місце ганебні вчинки]. Сократ вважав, що яка людина, така і його мова. Звідси його відомий вислів, що давно став афоризмом: «Заговори, щоб я тебе побачив». По суті, вже саме мовлення людини є показником її загальної культури.

Саме мова є джерелом розвитку індивідуума , а відтак і усієї спільноти індивідумів, народу, нації. Усі люди різні. Нас відрізняє багато речей: походження, віросповідання, національність, освіта, статки, політичні

погляди, вдача тощо. Культурна людина намагається пізнати і зрозуміти себе, свої погляди, бажання, але водночас визнає, що інша людина може відрізнятись від неї за всіма цими характеристиками.

Особиста культура проявляється у безлічі різних ситуацій щоденного життя, тому дуже легко розпізнати, хто її має, а кому її бракує. Здавалось би, кожному хочеться вважати себе культурною людиною і, звичайно, щоб оточуючі сприймали його (чи її) як культурну людину. Але щось не помітно сьогодні в українському суспільстві великого прагнення до культури у широкому розумінні й до культури мовлення, зокрема.

На жаль, сьогодні мова (як українська, так і російська), є нерідко свідченням не дуже високої духовності й моралі, а, отже, й інтелекту окремих груп людей. Лайливими і непристойними словами нас часом «обливають» на вулиці як брудом (хоча та лексика нам і не адресуються). Для багатьох лихослів'я, вживання лайливої ненормативної лексики давно стало чи стає серед частини молоді нормою спілкування. Вони навіть не замислюються над своєю мовленнєвою поведінкою, а окремі індивідууми просто не у змозі збагнути, якої шкоди вони завдають, перш за все, собі та людям навколо них. Адже, вже сама етимологія лексеми «лихослів'я» означає лихо, біду, щось недобре, що вона у собі містить. Перш за все, таке слово руйнує душу людини, робить її злою та черстою, байдужою до оточуючих, а звідси недалеко й до інших непристойних вчинків. Поспостерігайте за поведінкою людей, що спілкуються, вживаючи нецензурні лайливі слова, і ви самі невдовзі переконаєтеся як вони шкодять розвитку духовності та інтелекту такої особи, роблять поведінку людини агресивною. Чи має така людина шанс виграти у конкуренції за вакантне місце у пристойній фірмі чи компанії? Чи хотіли б ви, щоб з вами, чи з вашими дітьми у школі, таким чином спілкувалися вчителі, колеги?

Дуже сумно, що і в засоби масової інформації все частіше останнім часом «проповзає» лексика низького стилю, а отже ними створюється авторитетне враження про допустимість такого шару лексики в напівофіційному спілкуванні і навіть офіційному мовленні, з трибуни Верховної Ради у 2016 році, у мові ведучих радіо та телепрограм.

Чому так? Чому мовлення у нашому суспільстві стає все примітивнішим і малокультурним. Чому суспільство, зазвичай, сприймає такий стан речей як майже нормальний? У чому причина? Можливо у низькому рівні особистої культури, у проблемах сімейного виховання? У низькій якості освіти взагалі? Одне є очевидним: школа дуже мало займається цією проблемою. А чому? Схоже, що і вчителів не готують відповідним чином.

Часом можна почути, що така агресія, вульгарщина і нетерпимість один до одного породжена сьогодні важкими умовами життя українців. Але це не може бути виправданням: у повоєнні 40-ові та 50-і народу ще важче жилося, але такого розквіту лихослів'я не було ні тоді, ні в 60-70 роки, принаймні серед молоді, учнів та студентів. Навпаки, в кінці 60-х років навіть був в Україні закон прийнятий, щоб штрафувати тих людей, хто нецензурні слова вживатиме на вулиці чи у людних місцях.

Наукові дослідження цього явища доводять, що воно має декілька складових, а саме: психологічну, соціальну й педагогічну. Отже і вирішувати її потрібно комплексно. Отже, освітяни повинні вже бити на сполох і впритул взятися за підняття з колін втраченої духовності, почуття власної гідності та культури поведінки.

Сучасний український філософ і культуролог Сергій Борисович Кримський наголошує, що у XXI столітті глобальна утверджується принцип толерантності, духовна суть якого відповідає завданням часу і зводиться не стільки до гасел терпимості, скільки до вимог розуміння іншого. Вчений наполягає на необхідності кожної людини морально очищати саму себе, а це означає усвідомлення в собі частинки того зла, проти якого ти борешся, а в суперникові - припущення частинки добра, яке ти відстоюєш. З усіх прав людини, як зазначає Сергій Кримський, найважливішим правом є право бути іншим, не таким як усі, тобто – особистістю [5, с.356]. А особистість ніколи не керується почуттям «стадного» бездумного повторювання чи копіювання поведінки інших, навіть якщо цих інших в якийсь певний момент більшість.

Але, між іншим, не слід забувати, що ще не в такому й далекому минулому тоталітарному суспільстві, культивувалися інші погляди, а саме те, що ніхто не повинен прагнути чимось виділятися, бути іншим. Осуджувалася будь-яка самостійність чи оригінальність думки та поведінки, що навіть знайшло відображення в окремих прислів'ях на зразок: *Тобі що більш за всіх потрібно? Ти що не такий як усі?* Зрозуміло, що це була цілеспрямована політика на знищення особистості, «вільнодумства» та природою даного людині права бути вільною, а навпаки на створення умов для пригнічення та тримання у покорі різні народи.

В усіх демократичних суспільствах, на шлях побудови якого щойно ступила й Україна, принципи та ідеали інші: культура поведінки, культура мовлення, толерантність до інших культур, поглядів, особистостей є там основою співжиття, а свобода вважається правом кожної людини за народження і, як зазначають Девід Гудінг та Джон Леннокс, не залежно від характеру нашого світогляду, це право не повинно порушуватися [2, с.210-211].

Висновок .Освіта сьогодні має на меті розвиток культури у всьому розмаїтті її загально-людського і національного багатства, а культура включає не лише знання, але, перш за все, духовність, етику поведінки, мораль людини.

І починати треба кожному із себе самого. А якщо звернемося до християнських джерел, то знайдемо порада ставитися до іншого так, якби ми хотіли, щоб інші ставилися до нас. Отже, з цього, мабуть, і потрібно починати кожній людині, пам'ятаючи, що, якою є мова (точніше - мовлення) людини, таке її буття, такий рівень її духовності і культури.

Список використаної літератури

1. Вайсгербер Й.Л. – Родной язык и формирование духа. – М., 2004.
2. Гудінг Д., Леннокс Дж. – Людина та її світогляд. Для чого ми живемо і яке наше місце у світі. – Т.1. – К., 2007.
3. Гузар Любомир. Про культуру особи і культуру народу.- 2013.Інтернетресурс.
4. Квіт С. Основи герменевтики. – К., 2003. С.60-64)
5. Кримський С. Б.– Під сигнатурою Софії.– К.,2008.
6. <https://uk.m.wikipedia.org>

Евдокимова Л.В.

викладач

Украинский гуманитарный институт

РОЛЕВЫЕ ИГРЫ КАК МЕТОД ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

This article analyzes dramatization as an effective method that can be used in teaching the English language

Иностранный язык сегодня становится жизненно необходимым средством для современного общества. Роль иностранного языка возрастает в связи с развитием экономических отношений, а также повышением культурного уровня нашей страны. Изучение иностранного языка и иноязычная грамотность наших граждан способствует формированию достойного образа жизни за рубежом, а также позволяет более глубоко осваивать другую культуру.

Эффективность изучения иностранного языка во многом зависит от того, как будет построен начальный этап его освоения. Необходимость подготовки для решения нестандартных ситуаций, как в процессе учебы, так и в будущей профессиональной деятельности учащихся требует развития самостоятельного мышления. Именно этот фактор и обусловил актуальность данного исследования.

Итак, объектом исследования является методика преподавания иностранного языка.

Предметом исследования являются ролевые инсценировки как эффективный метод изучения иностранного языка.

Цель исследования показать, что решению всех этих вопросов в значительной мере способствует театральная деятельность на английском языке. Это развивает коммуникативные способности и обогащает опыт, способствуя формированию личности. Благоприятное воздействие драматизации в процессе обучения в целом и особенно при обучении иностранному языку отмечается многими исследователями. В это время происходит обучение различным типам речи на основе различной лексики, развитие фонетических, лексических и грамматических навыков, углубление страноведческих знаний, подготовка к практическому применению знаний в коммуникативной сфере, раскрытие потенциальных творческих способностей учащихся.

Главная цель в обучении это формирование и развитие коммуникативных речевых навыков и умений. Ролевые игры, короткие инсценировки это самая точная модель общения. Так как она отображает действительность в существенных чертах. В таких упражнениях речевое и неречевое поведение партнеров соединены и таким образом тематические инсценировки развивают диалогическую форму общения. Этот факт обуславливает естественный учебный процесс и повышает его эффективность, а также помогает сохранить интерес к обучению.

В процессе таких ролевых игр усваивается интонация, развиваются грамматические и лексические навыки. Кроме того, учащиеся знакомятся и отрабатывают речевые фразы и клише в разных ситуациях. Используют во время обучения метод аудирования и возможность устной практики, что способствует формированию навыка спонтанного говорения. Такой вид работы позволяет задействовать и менее активных учащихся.

Необходимо также отметить улучшение эмоционального настроения учащегося, так как инсценировка помогает им избавиться от того напряжения, которое могло бы возникнуть при обычном ответе и делает их более свободными. Причина такого изменения в поведении восприятие инсценировки как вида некой игры.

Это объясняет популярность ролевых игр среди учителей и учащихся. Инсценировки используют для усвоения нового материала, закрепления и развития творческого потенциала и формирования общих языковых навыков. Простота и доступность этого метода позволяет создать универсальный способ обучения, соответствующий различным возрастным категориям учащихся. Кроме того прекрасно решает проблему языкового барьера в говорении.

Таким образом, процесс обучения языку должен широко использовать полезные для него виды деятельности (игра, пение, отгадывание загадок и т.д), которые способствуют активизации мыслительной деятельности, развитию памяти и внимания то есть основные компоненты для успешного обучения.

Метод ролевих ігор допомагає усвоити основні види речової діяльності, активізує лексический і граматический матеріал, с помощью которого образуються вопросно-ответные упражнения. Предоставляет возможности для развития творческой, интеллектуальной личности и оказывает значительное влияние на общий эмоциональный фон проведения урока. Данный прием можно использовать как средство мотивации и повышения интереса к изучению иностранного языка.

Список использованной литературы

1. Денисова Н.Г. Приём драматизации как средство эстетического воспитания / Н.Г. Денисова, Е.Г. Чалкова // Иностранные языки в школе. — 1976.
2. Денисова Н.Г. использование приёма драматизации при обучении устной речи / Н.Г. Денисова // Иностранные языки в школе. — М., 1981.
3. Димент А.Л. приём драматизации как средство не подготовленной речи учащегося / А.Л. Димент // Иностранные языки в школе. — М., 1983.
4. Михайлова А.Я. Театр в эстетическом воспитании младших школьников: Пособие для учителей начальных классов / А.Я. Михайлова. — М.: Просвещение, 1982.
5. Никитенко З.Н. К проблемам выделения культурного компонента в содержании обучения английскому языку в начальной школе / З.Н. Никитенко, О.М. Осиянова // Иностранные языки в школе. — 1993.
6. Никитенко З.Н. О содержании национально культурного компонента в обучении английского языка младших школьников / З.Н. Никитенко, О.М. Осиянова // Иностранные языки в школе. — 1993. — № 3.

Калита А.А.

доктор філологічних наук, професор
Національний технічний університет України
Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського

СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ФОНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукова практика показала, що для адекватного прогнозування перспектив подальшого розвитку фонетичних досліджень доцільно виходити із сучасних теоретичних й експериментальних досягнень суміжних з фонетикою міждисциплінарних галузей знання. Тому метою проведеного нами прогнозування було передбачення перспективних напрямів розвитку лінгвістичного знання на основі спільного аналізу нових, що виникли на

стиках двох і більше наук, теоретичних й експериментальних методів і засобів фонетичних досліджень.

У процесі розгляду логіки зародження і становлення таких найбільш цікавих напрямів фонетичного пошуку, як когнітивний та енергетичний, нами було здійснено їх відповідне зіставлення з відомими напрямками класичного функціонального підходу (функціонально-комунікативний, функціонально-прагматичний, функціонально-когнітивний і т.ін.). Результати такого зіставлення показали, що функціонально-когнітивний напрям, наприклад, уже досяг стадії своєї неминучої трансформації в автономну галузь сучасного лінгвістичного знання, відому, як когнітивістика.

Подальший аналіз дав підстави для виокремлення основних найбільш загальних напрямів фонетичних досліджень: група класичних напрямів (функціонально-комунікативний, функціонально-прагматичний тощо), когнітивний та енергетичний. Що стосується суті класичних напрямів, екстенсивний розвиток яких обмежується ідеями і теоретичною базою функціонального підходу, то до часткового використання в них принципів та ідей когнітивістики, прагматики, семантики, психології, психіатрії тощо. звертаються під час опису результатів, одержуваних у досить вузькому діапазоні їхнього застосування.

На відміну від класичного, когнітивний напрям досліджень несе в собі досить високий потенціал, достатній для забезпечення виходу фонетики на інтенсивний шлях розвитку. Зазначений вихід реалізується, найімовірніше, на основі інтеграції таких потужних напрямів дослідження унікальних видів діяльності індивіда, як логічне мислення, емоційна поведінка, сприйняття, опрацювання, збереження й використання інформації, і їхній зв'язок зі структурою понять і висловлень, які використовуються у процесах мовленнєво-мисленнєвої діяльності. Цілком зрозуміло, що від співдружності когнітологів, до кола якої входять фахівці з філософії, психології, антропології, біології, лінгвістики, нейролінгвістики та комп'ютерних наук, є всі підстави очікувати нових теоретичних досягнень, здатних активізувати виконання спільних міждисциплінарних досліджень і безпосередньо прискорити перехід фонетичних пошуків на новий більш високий рівень.

Водночас, фонетика не повинна виходити за межі дослідження факторів, механізмів і джерел породження і розвитку звукового ладу мови. Саме тому особливої актуальності набуває останнім часом проблема опису і дослідження першопричин або енергетичних джерел цього розвитку. У цій площині заслуговує на увагу ще один новий підхід до фонетичних досліджень, позначений нами як енергетичний. Квінтесенція цього підходу полягає у спробі опису фонетичних явищ як результату стохастичного породження мовлення, рушійною силою якого є психофізіологічна енергія з

властивою їй здатністю перерозподілу між свідомістю індивіда і сферами його підсвідомого і несвідомого.

Що стосується технічних засобів експериментальної перевірки результатів подальшого поглиблення ідей енергетичного підходу, то основну потребу в їхньому використанні здатні задовольнити томографи (позитронно-емісійні, магніто-резонансні), енцефалографи, детектори емоційного стану мовця, індикатори тиску, пульсу і розширення рогівки ока, прилади вимірювання аури та інша відома апаратура реєстрації психофізіологічних станів комунікантів.

Таким чином, перехід на енергетичний напрям або звернення до енергетики слова або висловлення здатний відкрити новий простір для вивчення трансформації психічної енергії людини у процесі його мовної діяльності і виправдати наші гіпотетичні очікування щодо кореляції одиниць надсегментного рівня мови з психофізіологічною енергією індивіда і відповідними соціокультурними факторами, а сегментного – з його психоенергетикою і генетично закладеними можливостями.

Калюжна А.Б.

канд. філол. наук, старший викладач
Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ОЦІНКИ КОНЦЕПТУ ТАЄМНИЦЯ

The paper focuses on lexical means expressing evaluation of the concept MYSTERY in detective discourse. Different classifications of evaluation means suggested by linguists are described. The evaluation of the concept under consideration is verbalized by adjectives which express three types of values – sensory, sublimated and rationalistic. The interaction of notional and value components of the concept is demonstrated by a prevailing number of adjectives expressing mental evaluation.

Key words: adjective, concept MYSTERY, detective discourse, evaluation, the structure of a concept, value component.

Вербалізований концепт ТАЄМНИЦЯ вважаємо ключовим концептом англomовного детективного дискурсу, представленого текстами класичного детективу А. Конан Дойла та А. Крісті [11]. Сукупність мовних одиниць як то слів та текстів, що традиційно виділяються, виступають об'єктивними елементами культури, на тлі яких визначають концепти – «суб'єктивні елементи культури, реалізовані в мові» [17, с. 29]. За такого підходу під

концептом розуміють складне розумове утворення, в якому виділяється образний, поняттєвий і ціннісний компоненти [12; 7].

Ціннісний компонент вважають найбільш суттєвим, оскільки він містить інформацію про місце певного концепту в культурі та визначає пов'язані з цим концептом асоціації. В свою чергу, в ціннісному компоненті виділяють аспекти актуальності та оцінності [16].

Метою даного дослідження є встановлення особливостей оцінки концепту ТАЄМНИЦЯ, що передбачає виконання наступних *завдань*: аналіз існуючих підходів до визначення оцінних значень, виділення та класифікація засобів вираження оцінки концепту ТАЄМНИЦЯ в англomовному детективному дискурсі.

Об'єктом аналізу даної статті стали оцінні предикати концепту ТАЄМНИЦЯ в англomовному детективному дискурсі. *Предметом* – прикметники, які вживаються як засоби вираження оцінки концепту ТАЄМНИЦЯ.

Оцінка пов'язана як з певним індивідом так і з мовною спільнотою, семантика оцінки передає систему цінностей оточуючого світу та цінність людини, що підкреслює антропоцентричність розвідок у цьому напрямі та відповідає спрямованості лінгвістичних досліджень на сучасному етапі, чим визначено *актуальність* даного дослідження.

Проблемами різнобічного вивчення оцінки і оцінного значення займалися представники різних галузей науки, результати досліджень яких знайшли висвітлення в роботах Н.Д. Арутюнової [1]; А.М. Баранова [2]; М.М. Болдирева [3]; Л.М. Васильєва [4]; О.М. Вольф [6]; О.А. Івіна [10]; Н.М. Міронової [15]; В.М. Телія [20] та ін.

Відомо, що природа і структура оцінних категорій більшою мірою визначаються системою колективних і індивідуальних цінностей людини, її сприйняттям світу, що стає особливо очевидним в процесі використання мови в природній комунікації [3]. Тип інформації, який виражає оцінку, пояснюється саме знанням про цінність того, що позначається [20, с. 109], тобто цінність об'єктивується в оцінці [9, с. 43].

Під оцінкою розуміється судження про цінність або окремих властивостей або об'єкту оцінки в цілому, з урахуванням різних аспектів оцінки – утилітарних, гедоністичних, моральних та інших, залежно від того яку цінність вбачає суб'єкт в об'єкті [20, с. 109].

В картині світу соціуму існує деяке постійне усереднене уявлення про конкретний об'єкт з відповідними кількісними і/або якісними ознаками [6, с. 53], однак оцінка робиться суб'єктом на підставі наявної в його «картині світу» шкали і відповідних стереотипів [там само, с. 67]. Суб'єкт оцінки є основним елементом оцінної структури та, згідно з визначенням

О.М. Вольф, може бути представленим «особою, частиною соціуму або соціумом в цілому, з точки зору якого робиться оцінка» [там само, с. 68]. Більшість оцінних значень амбівалентні, залежно від ціннісної орієнтації того, хто висловлює оцінку [20, с. 110]. Модальність оцінки зазвичай обумовлена специфікою явища, яке сприймається індивідом, але часто при цьому залежить і від конкретної ситуації сприйняття і індивідуальних особливостей сприймаючої особи [14, с. 46]. Оцінка як прагматична категорія, «спирається на соціальні ролі учасників комунікації» [6, с. 5-6], а в художній літературі роль оцінного суб'єкта проявляється «різноманітними способами» і «особливо явно» [там само, с. 74], наприклад:

'Now, my dear sir,' said Holmes. 'It appeared to you to be a simple case; to me it seems exceedingly complex'

/A. Conan Doyle, The Adventures of Sherlock Holmes/

Мовні засоби є найважливішим чинником у виявленні оцінки, оскільки в оточуючому світі немає «гарних або поганих речей в абсолютному сенсі, вони виділяються як такі лише в свідомості людини, з точки зору людини і лише за допомогою та на основі мови» [3].

Знання про світ відбито в системі мови, вони зафіксовані з значеннях мовних одиниць, включаючи колективну оцінку предметів та подій, в той час як мовлення відбиває функціональну категоризацію оцінки та передбачає різного роду оцінку за шкалою та оцінку, яка необхідна для формування суджень та висловлювань [3].

Можливість застосування в процесі спілкування оцінних предикатів до того або іншого елемента дійсності вважається показником існування у рамках даної культури концепту, який ґрунтується на цьому елементі дійсності [18, с. 11-12]. В певних тематичних областях виділяють певні прототипові (ядерні) та непрототипові (периферійні) засоби вираження оцінки [3].

В детективному дискурсі концепт ТАЄМНИЦЯ вербалізований лексемами, значення яких відбивають компоненти поняттєвого змісту цього концепту – 'те, що незрозуміле/нез'ясовне', 'те, що приховане', 'те, що збиває з пантелику', 'проблема, яку необхідно вирішити'. Лексичні засоби номінації включають лексеми *mystery, secret, enigma, riddle, puzzle*, які становлять синонімічний ряд, а також лексеми *affair, case, matter, problem* та ін., які надають подальшу диференціацію відтінків значення [11].

Аспект оцінки знаходить вираження в наявності оцінної складової в денотаті мовної одиниці, яка є іменем концепту, у оцінних конотаціях, властивих цій одиниці та «сполучуваності цієї одиниці з оцінними епітетами» [16].

Існує кілька класифікацій видів оцінок, які не виключають одна одну та є взаємодоповнюючими. Л.М. Васильєв виділяє наступні типи оцінних предикатів: модально-оцінні (виражають лише раціональну оцінку); загальнооцінні (виражають раціонально-емоційну оцінку); частнооцінні (виражають або переважно раціональну, або переважно емоційну оцінку): а) утилітарні (виражають раціональну оцінку з точки зору корисності, можливості використання кого-, чого-небудь в тих або інших цілях); б) етичні (означають реакції нашої свідомості, що спираються на соціально обумовлені уявлення про моральні норми, про добро і зло); в) естетичні (означають емоційні і ментальні враження від сприйняття кого-, чого-небудь); г) сенсорні (гедоністичні) – виникають в нашій свідомості при сприйнятті чого-небудь органами чуття; д) аксіологічні, які означають спосіб представлення (сам акт) оцінки : ментальний (вважати, знаходити кого-, що-небудь хорошим, красивим, необхідним), перцептивний (здаватися, виглядати смішним), емоційний поведінковий (поводитися, вчиняти чесно, погано) і виконують передусім з'єднувальну, а не оцінну функцію [4].

Класифікація Н.М. Міронової стосується структури оцінного дискурсу, в якому виділяються наступні види оцінок: 1) аксіологічні (етичні, естетичні, утилітарні, політичні/ідеологічні, релігійні, емоційні); 2) модальні (необхідність, повинність, можливість); 3) екзистенціальні; 4) часові; 5) оцінки величин; просторові оцінки [15, с. 29].

Н.Д. Арутюнова, аналізуючи аксіологічні значення, виділяє загальнооцінні та частнооцінні, останні становлять три групи оцінок: сенсорні, сублімовані та раціоналістичні, кожна з яких далі деталізується [1, с. 180]. У нашій роботі при визначенні типу оцінки, яка об'єктивується, ґрунтуємося на класифікації Н.Д. Арутюнової.

Оцінка, як ціннісним аспект значення, на думку О.М. Вольф, може бути виражена різними способами – прикметниками, прислівниками, найменуваннями предметів і дій, пропозиційними структурами дієслів, семами у складі значення окремих слів, а також семантикою висловлювання в цілому. Позитивне або негативне значення може міститися в семантиці самих одиниць або виражатися імпліцитно і виводитися на підставі подальшого контексту [6, с. 7].

Категоріальна сутність (атрибутивність) прикметників обумовлює те, що вони найбільш схильні до надбання оцінності [19, с. 34]. Прикметники представляють такий вид слів, що передають ознаку, в яких показник оцінки виражений найчіткіше. Маючи спільну семантичну характеристику, що об'єднує їх в один клас, вони представляють групу предикатних слів, не вказують на предмети або явища, а приписують їм ознаки [5, с. 5]. Вони є одним з найпродуктивніших та найвиразніших засобів, які актуалізують

оцінне значення, оскільки слугують абстрагуванню ознаки, уявленню про неї як про узагальнене поняття про ознаку, що є притаманною об'єктам певного класу, це, в свою чергу дозволяє, реалізувати мовними засобами ціннісну картину мовної особистості [8]. А інтерпретація сполучуваності прикметників з іменниками, що позначають концепти, відбиває когнітивні структури, що стоять за ними [13, с. 152].

У англійській мові прикметники займають позицію синтаксичного атрибуту або синтаксичного предиката іменника. У роботі розглядаються прикметники в обох функціях, оскільки незалежно від своєї синтаксичної функції, вони завжди пов'язані з тим, що вони характеризують [21].

Найважливішою особливістю оцінки є наявність в ній двох чинників – суб'єктивного і об'єктивного. На позначення власне ознак об'єкту вживають дескриптивні прикметники, оцінні ж передають суб'єктивну оцінку. Однак в природніх мовах обидва аспекти поєднуються і «у більшості випадків оцінні смісли імплікативно пов'язані з відповідним дескриптивним» [6, с. 30].

У проаналізованих творах англійської класичного детектива (А. Конан Дойла, А. Крісті) відмічена сполучуваність лексем, що вербалізують концепт ТАЄМНИЦЯ з різними типами прикметників: оцінними та дескриптивними, наприклад:

If he was a detective, then we look for a man who has a criminal secret; if he is a man of wealth, then we look among his heirs

/A. Christie, The Clocks/

У даному прикладі лексема *secret*, яка вербалізує концепт ТАЄМНИЦЯ, сполучається з відносним прикметником *criminal*, який є дескриптивним та не містить оцінки.

Наступний приклад демонструє вживання оцінного прикметника *tip-top*, який позначає найвищу ступінь позитивної оцінки якості:

'Tip-top mystery, isn't it?' I read this alright as showing Japp to be completely puzzled and hoping to pick up a pointer from Poirot

/A. Christie, The Big Four/

Оцінні прикметники, на думку О.М. Вольф, можуть бути розділені на три групи: загальнооцінні, частнооцінні і афективні. Загальнооцінні прикметники характеризують об'єкт з позиції добре/погано, частнооцінні поєднують оцінку з дескрипцією, а афективні містять у своєму значенні високу міру інтенсивності і виражають лише емотивність, не позначаючи якості об'єкту оцінки [6, с. 39].

«Аксіологічна багатогранність та суперечність об'єкту» оцінки може бути відбита за допомогою частнооцінних прикметників, значення яких містять додаткові компоненти структури оцінки [1, с. 177].

У детективному дискурсі, представленому текстами англомовного класичного детективу, виділені прикметники у якості засобів об'єктивації оцінки концепту ТАЄМНИЦЯ, які, виражають різні відтінки оцінки, та можуть бути згруповані, згідно класифікації Н.Д. Арутюновой [1, с. 179-180], як сенсорні (гедоністичні, психологічні), сублімовані (естетичні, етичні) і раціоналістичні (утилітарні, нормативні) оцінки.

До сенсорних відносимо:

- гедоністичні (*pleasing, charming*);

- психологічні: а) інтелектуальні оцінки (*baffling, clever, impenetrable, incomprehensible, profound, unsolved, deep* (в значенні *difficult to understand*), *interesting, thrilling, complicated, intriguing, difficult, black, obscure, simple, easy, complex, impossible*); б) емоційні (*sad, unfortunate, confounded, horrible*)

В групі сублімованих виділено:

естетичні (*famous, charming*) ;

етичні (*discreditable, guilty, shameful, miserable, damning*)

В групі раціоналістичних оцінок виділено:

- утилітарні (*vital, chief, serious, important, unimportant*);

нормативні (*regular, strange, small, little, big singular, whimsical*)

Таку класифікацію можна доповнювати, оскільки так само як різні об'єкти оцінки можуть бути передані однаковими мовними засобами, так і різні види оцінки можуть бути виражені однаково. Так, гедоністична оцінка виходить з відчуттів людини, але, в той час коли йдеться про факти, оцінка спирається на нормативність, утилітарність та має раціональний характер [1, с. 503], наприклад:

'A pleasing little problem, obscure and charming,' murmured Poirot. 'I will investigate it for you with pleasure'

/A. Christie, *The Adventure of Johnnie Waverly*/

В наведеному прикладі прикметник *charming* відносимо до засобів вираження гедоністичної оцінки, в той же час наявність в його лексичному значенні семи 'привабливий' є підставою до віднесення цього прикметника і до групи сублімованих оцінок.

Аналіз оцінних предикатів показав, що оцінка концепту ТАЄМНИЦЯ також варіюється за шкалою відповідності або невідповідності нормі. За визначенням О.М. Шрамма, «процедура оцінки полягає у встановленні міри відповідності ознаки (ознак) конкретного предмета цього класу уявленню про норму. Різна міра відповідності-невідповідності предмета стандарту відбивається в характері оцінки» [22, с. 63]. Так, серед частнооцінних прикметників виділено групу параметричних прикметників (*small, little, big*), які сполучаються з лексемами-репрезентантами концепту ТАЄМНИЦЯ. Вказані прикметники було віднесено до групи нормативних, оскільки

прикметники такого типу відбивають не лише загальну властивість людини до сприйняття дійсності, але і факт наявності норми [1, с. 56].

Найбільш численними виявилися прикметники, які передають інтелектуальну оцінку таємниці. В словосполученнях *baffling mystery*, *impenetrable mystery*, *clever puzzle* та ін. з інтенсифікованою ознакою на кшталт «білий сніг», «солодкий цукор» прикметник не лише виражає суб'єктивну оцінку, але і дублює смисловий компонент, який відбиває поняттєвий компонент концепту ТАЄМНИЦЯ, що міститься в семантиці лексем-репрезентантів концепту.

В детективному дискурсі також було виявлено різні засоби інтенсифікації оцінки концепту ТАЄМНИЦЯ. Засоби інтенсифікації використовуються не лише для посилення і одночасно для вказівки на емоційний стан того, хто говорить, але і для вираження його оцінного відношення до предмета або явища. Так, сполучуваність лексем, що вербалізують концепт ТАЄМНИЦЯ з прикметником *real*, є проявом типового контексту для оцінних значень завдяки підсилювачу «істинності» ознаки [6, с. 32], наприклад:

Real mystery the 'ole thing, weren't it? /A. Christie, The Hollow/

Інтенсифікація оцінного компонента концепту ТАЄМНИЦЯ продемонстрована як на морфологічному рівні за допомогою вживання суфіксів порівняльного ступеню (*deeper riddle*, *greater mystery*) так і на лексичному шляхом вживання афективних прикметників (*astounding*, *absolute*, *complete*, *considerable*, *ultimate*, *whole*), які не позначаючи властивості об'єкта оцінки, містять в своєму значенні високий ступінь інтенсивності та відбивають емотивність.

Таким чином, оцінний компонент концепту ТАЄМНИЦЯ в англomовному детективному дискурсі експліковано за допомогою великої кількості прикметників, що мають оцінне значення, та можуть бути класифіковані переважно як частнооцінні, які передають сенсорні (гедоністичні, психологічні), сублімовані (естетичні, етичні) і раціоналістичні (утилітарні, нормативні) оцінки. Особливістю оцінки даного концепту у детективному дискурсі є набуття протилежних значень, залежно від суб'єкту оцінки та інтенсифікація поняттєвого компоненту за допомогою прикметників інтелектуальної оцінки, що відбиває взаємозв'язок поняттєвого та ціннісного компонентів концепту.

Перспективу дослідження вбачаємо в аналізі образного компоненту концепту.

Список використаних джерел

1. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Н.Д. Арутюнова. – М. : «Языки русской культуры», 1999. – 896 с.
2. Баранов А.Н. Аксиологические стратегии в структуре языка (паремиология и лексика) / А.Н. Баранов // Вопросы языкознания. – 1989. – № 3. – С. 74-89.
3. Болдырев Н.Н. Исследование оценочных смыслов в контексте познавательных процессов [Электронный ресурс] / Н.Н. Болдырев. – Режим доступа: <http://docplayer.ru/40483007-N-n-boldyrev-tambov-issledovanie-ocenochnyh-smyslov-v-kontekste-poznavatelnyh-processov.html>
4. Васильев Л.М. Семантическая категория оценки и оценочные предикаты / Л.М. Васильев // Исследования по семантике. – Уфа : Изд-во БашГУ, 1996. – С. 55-62.
5. Вольф Е.М. Грамматика и семантика прилагательного / Е.М. Вольф. – М. : Наука, 1978. – 200 с.
6. Вольф Е.М. Функциональная семантика оценки / Е.М. Вольф. – М. : Едиториал УРСС, 2002. – 280 с.
7. Воркачев С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт / С.Г. Воркачев. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2004. – 192 с.
8. Гацалова Л.Б. Об эмотивных именах прилагательных с оценочной семантикой [Электронный ресурс] /Л.Б. Гацалова, Л.К. Парсиева // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 2. – Ч. 2. – Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=23232>.
9. Змиева И.В. Лингвокогнитивные характеристики средств вербализации концепта ДОБРО в английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Змиева Ирина Владимировна. – Харьков, 2006. – 223 с.
10. Ивин А.А. Основания логики оценок / А.А. Ивин. – М. : Изд-во Москов. ун-та, 1970. – 230 с.
11. Калюжна А.Б. Лінгвокогнітивні характеристики ключових концептів англомовного детективного дискурсу: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Калюжна Алевтина Борисівна. – Харків, 2017. – 264 с.
12. Карасик В. И. Лингвокультурный концепт как единица исследования / В. И. Карасик, Г. Г. Слышкин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. – Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 2008. – С. 75-80.
13. Кубрякова Е.С. О нетривиальной семантике в сочетаемости прилагательных с существительными/ Е.С. Кубрякова // Сокровенные смыслы. Слово. Текст. Культура. Сборник статей в честь Н.Д. Арутюновой. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – С.148-155.

14. Ломоносова Ю.Е. Аксиологический компонент в структуре концепта / Ю.Е. Ломоносова, Т.Е. Соболева // Научные ведомости. Серия Гуманитарные науки. – 2016. – № 14 (235). – Вып. 30. – С. 44-47.
15. Миронова Н.Н. Структура оценочного дискурса : дис. ... докт. филол. наук : 10.02.19 / Миронова Надежда Николаевна. – Москва : МГЛУ, 1998. – 355 с.
16. Слышкин Г.Г. Лингвокультурные концепты и метаконцепты : автореф. дис. докт. филол. наук : спец. 10.02.19 [Электронный ресурс] / Г.Г. Слышкин. – Волгоград : Волгоград. гос. пед. ун-т, 2004 – 35 с. – Режим доступа: <http://cheloveknauka.com/lingvokulturnye-kontsepty-i-metakontsepty>
17. Слышкин Г.Г. Лингвокультурный концепт как системное образование / Г.Г. Слышкин // Вестник ВГУ Серия «Лингвистика и межкультурная коммуникация». – 2004. – № 1. – С. 29-34.
18. Слышкин Г.Г. Лингвокультурные концепты прецедентных текстов / Г.Г. Слышкин. – М. : Academia, 2000. – 141 с.
19. Солганик Г.Я. Лексика газеты : учеб. пособие по спец. «Журналистика» / Г.Я. Солганик. – М. : Высш. школа, 1981. – 112 с.
20. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантические, прагматические и лингвокультурные аспекты / В.Н. Телия. – М. : Школа “Языки русской культуры”, 1996. – 288 с.
21. Харитончик З.А. Имена прилагательные в лексико-грамматической системе современного английского языка / З.А. Харитончик. – Минск : Высшая школа, 1986. – 96 с.
22. Шрамм А.Н. Структурные типы лексических значений слова (на материале качественных прилагательных) / А.Н. Шрамм // Филологические науки. –1981. – № 2. – С. 58-64.

Калита А.А., Клименюк Н.А.

Национальный технический университет Украины
“Киевский политехнический университет имени Игоря Сикорского”
Минск, УВО «ВАРБ»

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ОБУЧЕНИЯ ПРОИЗНОШЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

The paper focuses on the present-day state in the field of teaching a foreign language pronunciation. The authors present an integrated approach to

teaching a foreign language pronunciation as well as give methodological guidelines on teaching pronunciation and describe types of instructions that can be integrated into L2 practical phonetics classes.

Keywords: pronunciation, foreign language, methods of teaching, stages, articulation, intonation patterns.

Процесс обучения произношению в университетах Европы, Канады и США оживился после длительного пребывания фонетики вне внимания учебных программ. Восстановление интереса к произношению связано с введением в учебный процесс ряда эффективных методов обучения фонетической теории и практики, а также с внедрением результатов экспериментально-фонетических исследований, позволяющих формировать у студентов умений и навыков корректного произношения (см., напр., Дж. Гилберт, Дж. Эслинг, Дж. Морли, М. Пеннингтон и др. [1]). Таким образом, обучение произношению стало важным и неотъемлемым компонентом учебных программ по иностранному языку наряду с другими его аспектами.

В то время, когда за рубежом фонетика считалась "сиротой" среди языковых дисциплин [2:38], в странах пост-советского пространства формированию умений и навыков стандартного произношения уделялось должное внимание: разрабатывались качественные программы по практической и теоретической фонетике, в которых предусматривалось достаточное количество аудиторных часов и очерчивались пути оценивания уровня сформированности произносительных умений и навыков обучающихся, создавались учебники, пособия и методические рекомендации, позволяющие готовить студентов к их дальнейшей профессиональной работе с языком.

Традиционно работа по развитию и закреплению произносительных навыков проводилась в три этапа:

(1) вводно-коррективный курс, где обращалось особое внимание на артикуляцию и распознавание звуков, их аллофонов и сочетаний, воспроизводству элементарных интонационных моделей (типов ритма, шкал, терминальных тонов и т.п.), словесного и фразового ударений, актуального членения речевого потока и т.д.

При этом отработка звуков и интонационных моделей осуществлялась на основе фонетико-аналитического и коммуникативного методов, охватывающих тренировочные произносительно-слуховые упражнения (активные и пассивные), на значение которых указывали Д.Джоунз, Дж.О'Коннор, Д.Кристал и др.; осмысленные имитационные упражнения, направленные на формирование в обучающихся комплекса зрительных, слуховых, тактильных и двигательных ощущений и слуховой памяти;

репродуцирования и продуцирования речи и анализ фонетического материала;

(2) основной курс практической фонетики (I-II курс), целью которого было дальнейшее развитие фонетических умений и навыков графического изображения интонации, регистрации и коррекции произносительных ошибок (на сегментном и супraseгментном уровнях), корректного оформления связной устной монологической и диалогической речи и умение определять роль интонационных средств в передаче смысла и эмоционально-прагматического потенциала высказывания;

(3) основной курс практической фонетики (III курс) базировался на формировании и закреплении у студентов навыков интерпретации фоностилистических особенностей функционирования фонетических средств сегментного (эмоциональное удлинение звуков, звуко-символизм, ассонанс, диссонанс, эвфония т.п.) и супraseгментного (мелодический, динамичный и темпоральный компоненты) уровней в текстах различной стилистической принадлежности и эмоционально-прагматической нагрузки. Использование разнообразия практических кинестетических, визуальных и слуховых учебных средств на занятиях по практической фонетике помогало студентам шлифовать их способности в восприятии и выработке ключевых признаков устной иностранной речи.

Однако следует констатировать, что с введением интегрированного преподавания иностранного языка на специальных факультетах и университетах состояние преподавания фонетики значительно ухудшилось, поскольку акценты сместились в пользу преподавания практики устной и письменной речи [3]. Значит ли это, что корректное произношение перестало быть приоритетным в речевой компетенции будущих учителей, преподавателей-филологов и переводчиков? А может, обучение произношению в специальных высших учебных заведениях стало роскошью? Или иноязычной речи не присуще явление интерференции, в результате которого часто искажается смысл и эмоционально-прагматический потенциал высказываемого, что приводит к недоразумениям и нарушениям коммуникации?

Можно сделать вывод, что такой подход к обучению иностранному языку приведет, к сожалению, к разрушению устоявшихся методов его преподавания как специальности, что особенно нежелательно при подготовке учителей иностранного языка, преподавателей-филологов и переводчиков, которые должны обладать определенными знаниями по всем аспектам языка (фонетики, грамматики, лексики). Поэтому возвращение к системному углубленному преподаванию основных аспектов языка позволит, на наш взгляд, основательно готовить специалистов для

различных сфер общественной жизни. Кроме того, будут сохранены лучшие традиции преподавания фонетики иностранного языка в университетах и специальных факультетах. При этом будет стимулироваться научно-исследовательская работа преподавателей и студентов, которая из-за интегрированного подхода к преподаванию иностранных языков в будущем замедлит процесс подготовки специалистов высшей квалификации для различных отраслей науки о языке, в том числе и фонетики. С исчезновением четко очерченных аспектов языка привлечение студентов к научной работе, в частности к исследованиям фонетических проблем живой речи, становится весьма проблематичным. Итак, системное изучение фонетики как неотъемлемого аспекта языка является целесообразным и необходимым, поскольку фонетика составляет фундамент профессиональной подготовки специалистов по иностранным языкам.

Список литературы

1. Pronunciation Pedagogy and Theory: New Views, New Directions / Ed. by J.Morley. – Bloomington: Pantograph Printing. – 1994. – 119 p.
2. Gilbert J.B. Intonation: A Navigation Guide for the Listener (and gadgets to help teach it) // Pronunciation Pedagogy and Theory: New Views, New Directions / Ed. by J.Morley. – Bloomington: Pantograph Printing. – 1994. – P. 36-48.
3. Калита А.А., Тараненко Л.И. Результаты внедрения кредитно-модульной системы и пути повышения уровня подготовки специалистов по иностранному языку // Научный вестник Волынского государственного университета имени Леси Украинский. Серия: Филологические науки. – 2007. – №4. – С. 217-221. (Kalita A.A., Taranenko L.I. Rezul'taty vnedreniya kreditno-modul'noy sistemy i puti povysheniya urovnya podgotovki spetsialistov po inostrannomu yazyku // Nauchnyy vestnik Volynskogo gosudarstvennogo universiteta imeni Lesi Ukrainskiy. Seriya: Filologicheskiye nauki. – 2007. – № 4. – S. 217-221).

Клімук В.В.

Український гуманітарний інститут

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ

This scientific research is devoted to phenomenon of professional burnout within psychology. The detailed information concerning basic attributes of

professional burnout is given. A few prevention approaches of professional burnout are suggested.

Актуальність дослідження цієї теми зумовлена вирішенням проблеми професійного вигорання серед працівників та наданням практичних рекомендацій стосовно профілактики цього синдрому [1].

Об'єктом цього дослідження є психологія.

Предметом цього дослідження є професійне вигорання.

Метою дослідження є аналіз терміну «професійне вигорання»; пошук шляхів вирішення проблем, пов'язаних із втратою мотивації до виконання робочих обов'язків, що здійснюється індивідами із яскраво вираженим синдромом професійного вигорання. Для досягнення мети ставились наступні завдання:

1) здійснити теоретичний аналіз поняття «професійне вигорання» у рамках практичної психології;

2) дослідити феномен професійного вигорання, розглянувши основні критерії, що визначають наявність синдрому професійного вигорання у індивіда;

3) здійснити узагальнення характерних ознак професійного вигорання та дати рекомендації, які можуть допомогти здійснити профілактику цього явища.

Професійне вигорання як наукова категорія набуло широкого поширення в зарубіжних та вітчизняних психологічних дослідженнях наприкінці ХХ століття. Такі фахівці в галузі психології як Х. Фрейденберг, Н. Левицька, Н. Водоп'янова, С. Джексон, Г.Діон, К. Маслач, В. Орел досліджували цей феномен для визначення закономірностей, що пов'язані із втратою мотивації та зниженням продуктивності виконання робочих завдань. [3]. У психології та психіатрії професійне вигорання розглядають як серйозну особистісну кризу або деформацію.

Серед чинників професійного вигорання виділяють наступні: організаційний фактор (не чітка організація і планування праці), психоемоційний фактор(нервові перевантаження, напружені комунікації) фактор навколишнього середовища (неблагополучні умови праці, конфліктність колективу) [3].

Для з'ясування особливостей професійного вигорання використовувалися методи аналізу, синтезу, конкретизації, визначення та системного аналізу.

На першому етапі збиралися загальні відомості у рамках психології щодо професійного вигорання. Для цього насамперед, необхідно було дати визначення поняттю «професійне вигорання». Термін «професійне вигорання» ввів в обіг американський психіатр Х. Фрейденбергер в 1974 році,

зазначивши, що цей синдром виникає внаслідок тривалого впливу стресотворчих факторів пов'язаних із професійною діяльністю. Також використовуючи результати інших психологів-дослідників цієї теми, можна надати такі визначення цьому терміну:

Професійне вигорання – вироблений особистістю механізм психологічного захисту, що виражається в формі повного чи часткового відключення емоцій у відповідь на психотравматичні подразники. (Б. Душков).

Професійне вигорання – це емоційне і фізичне виснаження, що проявляється у втраті здатності адекватно реагувати на емоційні прояви та зниження працездатності. (В. Жмуров).

Професійне вигорання – це синдром, що розвивається на фоні хронічного стресу і призводить до виснаження емоційно-енергійних та особистісних ресурсів працівника (Е. Морроу).

Професійне вигорання проявляється в тому, що людина втрачає здатність ефективно виконувати свої службові обов'язки. Дуже типовими для цього синдрому є стрес, демотивованість, пригніченість, апатія тощо[5].

На другому етапі було розглянуто певні методики, які встановили, що професійне вигорання є проблемним психологічним феноменом, оскільки під впливом цього синдрому працівник втрачає здатність ефективно виконувати свої обов'язки і насолоджуватися життям. Серед них тести: «Чи світить вам професійне вигорання?», «Професійне вигорання: як ви відчуваєте себе на роботі?», «Методика самоефективності особистості» тощо.

На третьому етапі основний акцент було зосереджено на наданні практичних рекомендацій, щодо профілактики професійного вигорання. Виходячи із досліджень психологів-фахівців цієї теми можна надати наступні поради:

1. Будьте уважні до себе: це допоможе вам своєчасно помітити перші симптоми професійного вигорання, щоб знешкодити його вже на перших проявах. .

2. Підбирайте справу під себе: згідно зі своїми схильностями і можливостями. Це дозволить вам знайти себе і повірити в свої сили.

3. Ведіть здоровий спосіб життя. В здоровому тілі, здоровий дух.

Висновок. Синдром професійного вигорання – це психологічний феномен, що виявляється у втраті емоційної, когнітивної і психологічної енергії, що супроводжується фізичним виснаженням організму, особистісною відстороненістю і значним пониженням задоволення від роботи. Враховуючи проблематичність цього синдрому працівникам дуже важливо вживати превентивних заходів щодо його уникнення, для того щоб

мати позитивне налаштування на виконання робочих обов'язк і демонструвати високу ефективність.

Список використаних джерел

1. Життєві кризи особистості / за ред. В. Д. Доній, Г. М. Несен, Л. В. Сохань : у 2 т. – К., 1988.
2. Падун М. А. Регуляція емоцій: процес, форми, механізми / М. А. Падун // Психол. журнал. – 2010. – № 6. – С. 57–69.
3. Полякова О. Б. Психогигиена и профилактика профессиональных деформаций личности / О. Б. Полякова : учебн. пособ. – М. : НОУ ВПО Моск. психол.-соц. ин-т, 2008. – 304 с.
4. Піговська С. Профілактика синдрому емоційного вигорання // Психолог. – 2011. – №14–15.
5. Пилипенко Н.М. Вплив кризи професійного становлення на саморозвиток особистості // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. - №2. – С. 116-126.

Красноносенко Т.С.
старший преподаватель
Украинский гуманитарный институт

МЕТАФОРИЧЕСКИЕ ПЕРИФРАЗЫ С КОМПОНЕНТОМ "DAS TOR",
ОТРАЖАЮЩИЕ ОСОБЕННОСТИ ИХ ПРИРОДНО-ГЕОГРАФИЧЕСКОГО
ПОЛОЖЕНИЯ

Актуальность исследования обусловлена глубоким интересом лингвистов к перифразам с национально-культурной спецификой.

Цель исследования - определить, какую роль играют метафорические перифразы с компонентом "das Tor" в культурно-историческом аспекте Германии.

В немецком языке многие города имеют описательные, неофициальные название - перифразы от греч. "*peri*" - "около" и "*phraso*" - "говорю" [6], отражающие важнейшие этапы истории, материальной и духовной культуры народа.

По степени образности перифразы могут быть метонимическими и метафорическими [1]. К метафорическим перифразам относят перифразы, в которых происходит перенос названия на исследуемый объект. Так город Люббенау называют "das Tor zum Spreewald" ("*ворота в Шпреевальд*") - лес

на берегу р.Шпрее, протяженностью 1000 км, насчитывающий около 18000 видов растений и животных, признанный в 1991 г. заповедником, "изюминкой" которого является деревня Леде - "Венеция Шпреевальда" ("Vendig von Spreewald"). Добраться до "Венеции Шпреевальда" можно только на лодке, а воротами в этот сказочный, волшебный мир на берегу р.Шпрее является город Люббенау [4].

"Das Tor zur Sächsischen Schweiz" ("ворота в Саксонскую Швейцарию"). Так называют один из красивейших городов в Саксонии г. Пирну, симпатичный, барочный город, который был основан в 1200 г. В 1233 г. появился рынок, где стали продавать разные товары [5]. Воротами раньше также называли важнейшее место города [2]. Здесь велась торговля, проходили собрания, заключались сделки. Если неприятель захватывал ворота, город уже не мог устоять. Территорию, на которой находилась Пирна называли "Майсенским плато", а с XVIII в. она получила новое название "Саксонская Швейцария". Швейцарским художником Адриану Цингги и Антону Граффу эта местность напоминала их родные края. Чтобы попасть в "Саксонскую Швейцарию" и к знаменитой группе скал Бастай (Basteibrücke) необходимо пройти по мосту через Эльбу, который начинается в Пирне, отсюда и название "das Tor zur Sächsischen Schweiz".

"Das Tor zur Welt" - вольный и ганзейский город Гамбург. На гербе и на флаге Гамбурга изображены ворота городской крепости, и Гамбург, часто называют "воротами в мир". В IX в. архиепископ Адалдаг разрешил местным жителям торговать - так началась история порта. В 801 г. император Карл Великий построил здесь крепость Хаммабург (от старосаксонского - "хам", что значит "берег реки"). Место расположения крепости было крайне удачным для торговли. 7 мая 1189 г. официальный день рождения порта. Именно в этот день король Германии Фридрих Барбаросса подписал указ, в котором разрешил торговцам из Гамбурга беспошлинно проезжать по Нижней Эльбе до Северного моря и собирать торговые пошлины со всех провозимых по Эльбе товаров [3].

Крупнейший морской порт Германии занимает 1/10 часть Гамбурга. Ежедневно отсюда отправляется несколько тысяч рейсов во все страны мира, а благодаря своему терминалу для приема танкеров порт принимает нефтяные танкеры всех основных нефтеперерабатывающих компаний мира. Ворота в мир ? А может быть потому что в Гамбурге больше всего мостов, больше чем в Венеции, Амстердаме и Лондоне вместе взятых (2400). А может быть такое неофициальное название связано с крупнейшим

в мире районом портовых складов ("Speicherstadt") или потому что Гамбург - город 3-х "М": "матросов", "мостов", "миллионеров"?

Проведенный анализ исследования позволил сделать следующие *выводы*:

Города Германии имеют неофициальные, описательные названия, отражающие важнейшие этапы истории, материальной и духовной культуры.

Неофициальные описательные названия (перифразы) по степени образности могут быть метонимическими и метафорическими.

Метафорические перифразы с национально-культурным компонентом "das Tor" могут иметь аспекты:

исторический (ворота - обозначение важнейшего места в городе, предназначенного для торговли);

географический (ворота - начало, исходный пункт в пределах одной местности - "das Tor zum Spreewald"; путь, преодоление расстояния за пределами одной местности - "das Tor zur Sächsischen Schweiz"; связь с внешним миром - "das Tor zur Welt").

Список использованной литературы

1. Богатырева Н.А. Стилистика современного немецкого языка (Н.А.Богатырева. - М.: Академия, 2005. - 336 с.)
2. Ворота [Электронный ресурс]. - Режим доступа к статье: <https://ru.wikipedia.org/wiki>
3. Город Гамбург [Электронный ресурс]. - Режим доступа к статье: www.relax-mistress.ru/hamburg/
4. Город Любенау [Электронный ресурс]. - Режим доступа к статье: www.holidaygid.ru/lubbenau/
5. Город Пирна [Электронный ресурс]. - Режим доступа к статье: www.kraeved1117.ru/pirna/
6. Новый словарь иностранных слов [Электронный ресурс]. - Режим доступа к статье: www.ml-1style.net

Полина А. В.

канд. филол. наук, доцент
Украинский гуманитарный институт

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОГНИТИВНОЙ МЕТАФОРЫ В ТЕКСТЕ БИБЛИИ

Кроме того, что метафора является распространенным и продуктивным средством художественного оформления речи, она выступает одним из основных средств познания объектов действительности, выполняя когнитивную, номинативную, и смыслообразующую функции. Особенно важными признаются когнитивная и смыслообразующая функции, которые позволяют метафоре быть одним из инструментов познания действительности, давая доступ к пониманию абстрактных и духовных сфер человеческой жизни.

Темой исследования является когнитивная функция метафоры в библейских текстах.

Актуальность исследования обусловлена интересом современной лингвистики к процессам накопления, систематизации и передачи знаний, как они отражены в языке.

Цель работы – проанализировать функционирование метафоры как когнитивного инструмента в библейском дискурсе.

Исследованием метафоры занимались такие лингвисты как А.М. Баранов, В.В. Виноградов, Н.Д. Арутюнова, В.Н. Телия, В.Г. Гак, А.И. Мороховский, Л.И. Белехова, Т.А. ван Дайк, Дж. Лакофф, М. Джонсон, Эл Маккормак и другие.

Если обобщить существующие дефиниции метафоры, то ее можно определить как название одного объекта именем другого объекта на основе их сходства – реального или воображаемого, субъективного или объективного. И, поскольку метафора является средством наделения объекта действительности именем-характеристикой, в дополнение к существующему словарному именованию, ее относят к средствам вторичной номинации.

Познавательная функция метафоры заключается в ее способности выразить гипотезу, задавая тем самым направление осмысления исследуемого объекта, через соотношение нового знания с имеющимся в наличии опытом, заключенным в значении коррелята метафоры. Поэтому общепризнанным считается тот факт, что метафора есть органичным свойством ментальной деятельности человека.

Следовательно, метафора играет в нашей жизни и в формировании нашего мировоззрения существенную роль. Следует понимать, что наш

язык пронизан метафорами, поскольку человеческое мышление и способ познания действительности метафоричны по своей сути. Согласно высказыванию лингвиста Владимира Гака «язык – это кладбище мертвых метафор».

Для того, чтобы новая информация из набора фактов превратилась в структурированное знание, необходимо совершить три когнитивных ментальных операции: 1) дать новому явлению имя (первичная или вторичная номинация); 2) систематизировать его характеристики (концептуализация); 3) отнести его к какой-то категории вещей или явлений (категоризация).

Яркий пример номинации как ментальной деятельности описан в книге Бытие вторая глава, где повествуется, как Адам давал имена животным в Эдемском саду, не имея еще такого большого опыта:

Now the LORD God had formed out of the ground all the wild animals and all the birds in the sky. He brought them to the man to see what he would name them; and whatever the man called each living creature, that was its name. So the man gave names to all the livestock, the birds in the sky and all the wild animals. But for Adam no suitable helper was found (Gen. 2: 19-20).

Данный отрывок не дает нам полного права утверждать, что в процессе присваивания имени живым существам Адам пользовался метафорой, однако, косвенными свидетельствами этому факту может послужить этимологический анализ названий животных в разных культурах, где их имена могут быть основаны на метафорических ассоциациях: *медведь – тот кто ведает, где мед; волк – тот, кто волочит добычу; лиса – тот, кто лисый, то есть, желтоватый.*

В любом случае значительные интеллектуальные способности эдемского человека позволили ему ухватить самые существенные черты проходивших перед ним животных и дать им имена.

Даже если имена животных, проходивших перед Адамом, основывались не на чистой вторичной номинации, а также на результате прямого обобщения существенных характеристик животного (концептуализации), Адам уже обладал метафорическим мышлением. Вспомните, какую первую фразу Адама мы встречаем на страницах Библии:

The man said, “This is now bone of my bones and flesh of my flesh; she shall be called ‘woman,’ for she was taken out of man.” That is why a man leaves his father and mother and is united to his wife, and they become one flesh (Gen 2: 23-24).

Описание духовной и физической близости Адама и Евы в данном отрывке переданы через метафоры «*bone of my bones*», «*they become one flesh*».

Следует отметить, что метафоры, которые обслуживают процесс познания (дают название новому явлению или описывают сложный или абстрактный процесс в терминах более видимых простых процессов), как правило, лишены образности (*мышка компьютера, носик чайника, поднять самооценку, ненависть убивает меня*) и имеют чисто функциональные свойства.

Однако, библейские метафоры, даже отвечающие потребностям познания духовных истин через материальные иллюстрации, имеют все-таки образный компонент, хоть и не всегда сильный. А вот метафоры, описывающие характер Божий и Царство Божие, сочетают в себе и те, и другие черты; их цель – описать незнакомую читателю реальность, увиденную в видении. И здесь метафоры, направленные на познание, создают красивые и мощные образы. Описывая реальности Своего царства, Господь вдохновляет пророков на создание образов удивительной красоты, которые апеллируют и к эстетическому чувству человека, и к его разуму одновременно:

And I saw what looked like a sea of glass glowing with fire (Rev 15:2)

Или вот описание славы Божьей в ведении Иезекииля:

Above the vault over their heads was what looked like a throne of lapis lazuli, and high above on the throne was a figure like that of a man. I saw that from what appeared to be his waist up he looked like glowing metal, as if full of fire, and that from there down he looked like fire; and brilliant light surrounded him. Like the appearance of a rainbow in the clouds on a rainy day, so was the radiance around him (Ezek. 1: 26-28)

Или еще один пример когнитивной метафоры, иллюстрирующей деятельность Бога в этом мире через образ знакомой слушателю земной профессии:

I am the good shepherd; I know my sheep and my sheep know me—just as the Father knows me and I know the Father—and I lay down my life for the sheep (John 10 :14, 15).

То есть, используя элементы образного метафорического языка для достижения когнитивных целей, Бог апеллирует и к разуму, и к эмоциям, и к чувству прекрасного, где ни одно не заглушает другое, и прекрасные образы требуют анализа и размышлений.

Таким образом, при сотворении Богом вложен в человека огромный творческий потенциал, интеллектуальный, эмоциональный, эстетический; все элементы этого потенциала могут быть как выражены, так и активированы словом. А наличие образного компонента в метафоре, используемой для когнитивных целей, не мешает этой метафоре оставаться, прежде всего, когнитивной, а потом стилистической.

Тараненко Л.І.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

УЧАСТЬ ФОНЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ В АКТУАЛІЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТІВ МАЛОЇ ФОРМИ

The paper presents the results of the analysis of research works dedicated to phonetic means' participation in English folk texts actualization. Considering the analyzed data the author substantiates the rationality of carrying out an experimental-phonetic study aimed at defining the energetic basis of prosodic means' organizing English folk texts that ensures their didactic function actualization.

Keywords: phonetic means, English small form folklore texts, energetic approach, experimental-phonetic study.

Важливість ролі фонетичних засобів в усній актуалізації фольклорних творів є загальновідомою, оскільки внаслідок їхньої взаємодії актуалізується емоційно-прагматичний потенціал тексту, що бере участь у реалізації його дидактичної функції.

Проведений огляд існуючих наукових джерел показав, що функціонування системи просодичних засобів та специфіка їхньої взаємодії в актуалізації текстів взагалі привертала увагу окремих дослідників, унаслідок чого сформувалися певні погляди щодо просодичного оформлення фольклорних творів.

Так, розгляд питань актуального членування висловлення чи тексту вбачається практично неможливим без урахування інтонаційних засобів, і власне логічного наголосу, що розглядається як один з обов'язкових і найбільш надійних мовних засобів вираження і розпізнавання реми в озвученому тексті та перевірки правильності її визначення за контекстом в його письмовій формі [12, с. 61]. Створювані таким чином найбільш інформативні смислові одиниці всіх рівнів тексту відіграють роль його прагматичних фокусів, що постають у динаміці розповіді у вигляді особливо виділених інтонаційно-смислових одиниць тексту.

Підкреслимо, що під час усного відтворення тексту мовець озвучує його майже автоматично, спираючись на римотвірні й інтонаційно-паузальні маркери таксономічної структури тексту [5]. Зі свого боку, слухач сприймає

озвучений текст, реконструюючи ритмічні й інтонаційно-паузальні сигнали мовця, які допомагають йому орієнтуватися в акті створення висловлення, що розгортається в часі, а паузи дають можливість інтерпретувати вже оброблену інформацію і прогнозувати продовження висловлення [там само].

Важливою для нашого аналізу вбачається також інформація про те, що початок ритмічної одиниці тексту, зазвичай, виділяється тональним і силовим максимумом та уповільненням темпу, кінець – паузами різної тривалості (зі збільшенням одиниці збільшується тривалість паузи), тональним і силовим мінімумом, сповільненням темпу, спадними пологими ядерними тонами, пологість і пониження рівня яких зростає зі збільшенням одиниці. Основа, центральна частина одиниці, як правило, характеризується спадною ступінчастою побудовою [1, с. 61-62].

Зазначимо, що в наративних текстах завжди має місце чергування висхідного руху основного тону зі спадним [10, с. 219]. Чергування напрямків у русі основного тону і є тим елементом, який надає мовленню особливої організації, що забезпечує його ритм. І оскільки висловлення слідує один за одним як елементи єдиного ланцюга, то ритмічна організація досягається чергуванням мелодійних піків [там само, с. 221]. Висхідний контур кривої відповідає темі наративного висловлення, а спадний контур – ядру, або його ремі [там само, с. 222].

Установлено також, що коротка синтагма в сусідстві з довгою в прозовому тексті вимовляється уповільнено [11, с. 127], а поява паузи всередині синтагми сигналізує про важливість наступного за нею слова, неначебто готуючи слухача до його сприйняття: виникає напруга, яка збільшує вагу постпаузального слова [там само, с. 129].

З огляду на викладене стає зрозумілим, що завдяки своєму прогресивному характеру, інтонація, розділяючи текст на смислові одиниці, одночасно і скріплює його, організовуючи ритмічно і відображаючи його динаміку [10, с. 227]. При цьому здається природним, що ритм прози є не лише способом організації словесно-фонетичної тканини твору, але й відтворення його експресивності, оскільки він цілком зумовлюється смисловою і синтаксичною будовою тексту [2, с. 117]. Крім того, варто пам'ятати, що за прогнозуванням А.А. Калити специфіка просодичного оформлення стиків суміжних структурних елементів текстів та їхніх кульмінаційних елементів має набувати ознак просодичних універсалій [3, с. 191-193].

Цікавим є також спостереження І.Г. Торсуєвої [9, с. 35], згідно з яким протиставлення сил добра і зла, героя та псевдогероя, позитивного та негативного героїв фольклорних творів, великого і малого, швидкої і повільної дії відбувається за рахунок появи максимальних і мінімальних

значень інтонаційних параметрів порівняно з їхніми середніми текстовими характеристиками.

Заслуговує на увагу й те, що під час актуалізації англійської чарівної казки відбувається варіювання темпу, а також частотне й динамічне виділення її сегментів. При цьому прагматично напружені ділянки казки, наприклад, поява стимулу до дій героя, вирішення важкого завдання, боротьба з антагоністом і перемога героя маркуються піками темпоральних, частотних і динамічних показників. Динаміка картин розповіді і їхні емоційний потенціал досягаються темпоральними змінами. Зафіксовано і симетрію в паузальному виділенні інтродуктивного (кінцева пауза) і завершального фрагментів чарівної казки (початкова пауза). Усередині частин тексту, які формують основні фрагменти змісту, відбувається наростання тривалості пауз. Максимальна пауза зустрічається перед боротьбою героя з антагоністом і виділяє прагматично сильну ділянку тексту [8, с. 92]. Найбільш варіативними параметрами на початкових, кінцевих і кульмінаційних ділянках тексту казки є модифікації тонального рівня, гучності й темпу [7, с. 18].

Досліджуючи структуру та стилістичні ознаки загадок різних народів, автори ряду праць (див., напр., [14, с. 49]) зазначають, що переважна більшість з них побудована на прийомах фонетичної гри: алітерації і асонансу, яка й допомагає привернути до загадки увагу слухача та реалізувати її комічний чи гедоністичний (розважальний) ефект [6, с. 191].

Звідси очевидно, що слова, які мають специфічну модально-оцінну семантику, набувають у тексті англійської фольклорної казки просодичної промінантності саме за рахунок взаємодії тональних, динамічних і темпоральних підсистем інтонації.

Викладене свідчить, що під час актуалізації англійських фольклорних творів різних жанрів має місце активне варіювання параметрів системи інтонації на стиках структурних компонентів їхніх текстів. Крім того, у зв'язку зі схожістю структурних та семантичних елементів таких творів, як казка, легенда і міф слід очікувати наявності певного ступеня подібності в інтонаційних моделях їхньої актуалізації.

Проте найбільш повною та перспективною нам убачається сформована протягом останнього десятиліття А.А. Калітою концептуальна парадигма енергетичної теорії мовлення [13, с. 323-334], у межах якої на основі функціонально-енергетичного підходу мова й мовлення розглядаються з синергетичного погляду в координатах «емоція» – «прагматика» – «смісл» [4, с. 45-55].

Виконаний огляд стану вивчення основних питань участі просодичних засобів в актуалізації англійських фольклорних текстів переконливо свідчить

про раціональність здійснення експериментально-фонетичного дослідження, який поєднує класичний опис його результатів з описом закономірностей енергетичного забезпечення функціонування просодичних засобів в оформленні англійських фольклорних текстів малої форми.

Список використаних джерел

1. Антипова А.М. Ритмическая система английской речи / Антонина Михайловна Антипова. – М.: Высшая школа, 1984. – 119 с.
2. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс : Учебник / Маргарита Петровна Брандес. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Прогресс-Традиция; ИНФРА-М, 2004. – 416 с.
3. Калита А. А. Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлення : [монографія] / Алла Андріївна Калита. – К. : Вид. центр КДЛУ, 2001. – 351 с.
4. Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : [монографія] / Алла Андріївна Калита. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. – 320 с.
5. Кривнова О.Ф. Смысловая значимость просодических швов в тексте / О.Ф. Кривнова // Проблемы фонетики. III.: Сб. статей / [отв. ред. Касаткина Р.Ф.]. – М. : Наука. – 1999. – С. 247-257.
6. Лушникова Г. И. Языковая игра в английских загадках-шутках / Г. И. Лушникова, Н. В. Потапова // Вестник Кемеровского государственного университета. – № 4 (48). – 2011. – С. 191-195.
7. Немченко Н. Ф. Ритм как форма организации текста (на материале англоязычной сказки): автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Н. Ф. Немченко; МГПИИЯ им. М.Тореза. – М., 1985. – 21 с.
8. Саенко Т. И. Прагматика английской волшебной сказки и ее интонационная реализация / Т. И. Саенко // Взаимодействие сегментного состава и просодии текста : сб. науч. тр. – К. : КГПИИЯ. – 1986. – С. 89-96.
9. Торсуева И. Г. Интонация и семантика / И. Г. Торсуева // Просодия текста : Тезисы докладов научно-методической конференции. – М.: МГПИИЯ им. М. Тореза. – 1982. – С. 33-36.
10. Фужерон И. Интонация и единство текста / И. Фужерон // Проблемы фонетики. III. : Сб. статей / Отв. ред. Касаткина Р.Ф. – М. : Наука. – 1999. – С. 216-227.
11. Черемисина Н.В. Русская интонация: поэзия, проза, разговорная речь / Нинель Васильевна Черемисина. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Русский язык, 1989. – 240 с.

12. Шевякова В. Е. Современный английский язык (Порядок слов, актуальное членение, интонация) : [монография] / Валентина Ефимовна Шевякова. – М. : Наук, 1980. – 380 с.
13. Kalyta A. Phonetic Studies from the Perspective of an Energetic Approach / A. Kalyta // Within Language, Beyond Theories (Volume I) : Studies in Theoretical Linguistics: Monograph / ed. by Anna Bondaruk, Anna Prażmowska. – Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. – 2015. – P. 322-336.
14. Köngäs-Maranda E. The Logic of Riddles / E. Köngäs-Maranda // Structural Analysis of Oral Tradition. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press. – 1971. – P. 189-232.

Щербакова О.А.

Український гуманітарний інститут

АСИМІЛЯЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ АНГЛІЦИЗМІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Процес збагачення мови за рахунок раніш невідомих одиниць проходить постійно, збагачуючи мову. Поповнення словникового складу мови здійснюється різними засобами (як запозиченням лексичних та фразеологічних одиниць, так і за рахунок розширення значень уже існуючих слів).

Для сучасного етапу взаємодії мов характерно те, що жодна мова не обходиться без великої кількості запозичень. Останні можуть бути як лексичними, та і фразеологічними одиницями.

Якщо запозичені лексичні одиниці більш чи менш досліджені в українській мові, то проблема запозичення фразеологічних одиниць ґрунтовно не вивчалася. Фразеологічні англіцизми, які прийшли в нашу мову за останні роки і все частіше використовуються в різних сферах, потребують всебічного вивчення.

Актуальність даної статті зумовлена необхідністю вивчення лексики та фразеологічних одиниць іншомовного походження, які знаходяться в процесі асиміляції в систему української мови та практичною необхідністю в аналізі їх відмінностей від українських словосполучень.

Мета роботи полягає у вивченні фразеологічних англiцизмiв, в тому числі в аналізі функціональних та семантичних особливостей запозичених фразеологізмiв та фразеологічних одиниць.

Предметом дослідження є фразеологічні англiцизми, які за останні роки стали поширеними в засобах масової інформації та в повсякденному вжитку, наприклад, такі як *must have*, *face-to-face*, *up-to-date*, *baby boom*, *hot line*, *brainstorm*, *step-by-step*, *Think-Tank*, *deadline*, *off-line*, *kill time*, *heaven on earth*, *lame duck*, *Bubble Economy*, а також особливості асиміляції запозичених фразеологічних англiцизмiв та фразеологічних одиниць засобами української мови в різних сферах. Окрім запозичень у сфері економіки та інформаційних технологій, значна кількість фразеологічних англiцизмiв має місце у сферах культури, туризму, сучасного мистецтва, медіа, політики, державного управління, побуту.

Для досягнення найбільш повного аналізу запозичених фразеологізмiв та фразеологічних одиниць збір практичного матеріалу проводився на базі українських текстів в усній та письмовій формі (газети «Коментарі», «День», «Дзеркало тижня», журнали «Країна», «Тиждень», «Кореспондент», інтернет-видання «Українська правда», «Цензор.нет», «Радіо Свобода», радіо- та телетрансляції популярних програм) та використання лексикографічного матеріалу сучасних словників, списків англiцизмiв, фразеологічних словників та енциклопедій.

Аналіз практичних матеріалів українських засобів масової інформації дає підстави стверджувати, що масштаби запозичень фразеологічних англiцизмiв не є досить значними і часто їх використання є невиправданим з огляду на те, що українська мова має власні терміни та відповідники. Наприклад, запозичений англійський фразеологізм *Think-Tank* в мові-оригіналі використовується в таких значеннях: 1) «мозговий штурм»; 2) «фабрика інтелектів»; 3) «круг експертів, експертне середовище». Або наприклад, запозичений фразеологізм *up-to-date* має в англійській мові такі значення: 1) «актуальний»; 2) «в дусі свого часу»; 3) в переносному значенні «піднімати планку».

Практична цінність роботи полягає в тому, що її матеріали можуть бути використані у викладанні англійської мови (лексикологія, стилістика), в теорії та практиці перекладу, при розробці спецкурсу з лексикології (в розділі фразеології) та стилістики (в розділах, присвячених характеристиці мовних засобів, експресивної лексики), в науково-дослідній роботі студентів.

Функціонування досліджуваних фразеологічних одиниць відбувається в різному стилістичному контексті – публіцистичному, науково-технічному, офіційно-діловому та розмовному. Найбільш поширеними є фразеологічні англiцизми, які позначають явища природи, предмети побуту, досягнення

науки та техніки, а також слова, які позначають певні характеристики людей та образу їх життя. Інтенсивне запозичення фразеологізмів та їх широке використання спостерігається в текстах економічної реклами, в проспектах, газетах та журналах, на етикетках товарів, вуличній рекламі, в телевізійних та радіопередачах.

Українська мова активно асимілює лексичні та фразеологічні англіцизми, так як вони надають нових семантичних та стилістичних відтінків, тим самим збагачуючи українську мову та надаючи їй більшої виразності, хоча не завжди є виправданими. Вони відрізняються своєю незвичністю, метафоричністю, можливістю гри слів та слугують для надання мові більшої наглядності та експресивності.

Список використаних джерел:

1. Ажнюк Б.М. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації // Б.М. Ажнюк. Мовознавство: №3. – 2001. – 45 с.
2. Англійські слова в українській мові // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. — К.: Наукова думка, 1973. — С. 140.
3. Англіцизми // Мала філологічна енциклопедія / Уклали: Олександр Скопненко, Тетяна Цимбалюк. — Київ: Довіра, 2007. — 478 с.
4. Англійські слова в українській мові // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. — К.: Наукова думка, 1973. — С. 140.
5. Запозичення з англійської мови // Ющук І. П. Українська мова: Підручник. — 3-є видання. — К.: Либідь, 2006. — С. 209.
6. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Ю. А. Зацний. — Львів: ПАІС, 2007. – 228 с.
7. Муромцева О. Г. Англіцизм // О.Г. Муромцева. Українська мова: Енциклопедія. — К.: Українська енциклопедія, 2000. ISBN 966-7492-07-9 — С. 25.
8. Олійник А.Д. Роль запозичень-англіцизмів у розвитку сучасної української мікроекономічної термінології: Авт. дис. к.ф.н. / 10.02.01 – українська мова; Київський національний університет ім. Т.Шевченка. – Київ, 2002.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ

XIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах
глобалізації»

XIII МІЖНАРОДНА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Актуальні проблеми соціальних та економічних процесів в умовах
трансформації українського суспільства»

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«Сучасні філологічні студії: теоретична та прикладна лінгвістика»

Відповідальні за випуск наукового видання
«Матеріали міжнародних науково-практичних конференцій»
Штанько Л.О., Понятовський Ф.К.

Комп'ютерний набір і верстка Рибак С.С.

Підп. до друку 21.06.18. Формат 60x84/16
Папір офс. Гарнітура Arial. Друк офс. Замовлення №195
Друк. арк. 15,19. Обл.-вид. арк. 14,89. Тираж 200 прим.

Видавничий центр науково-організаційного відділу
Українського гуманітарного інституту
08293, Київська обл., м. Буча, вул. Інститутська, 14,
e-mail: conference@ugi.edu.ua

Поліграфія
Видавництво «Міленіум»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел./факс 222-74-35
E-mail: milenium_ofis @ukr.net

**УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
ІНСТИТУТ**

08292 Київська обл.,
М. Буча, вул. Інститутська, 14
conference@ugi.edu.ua
www.ugi.edu.ua